

V.V. 580

Uitt. Kon.

Jaarboek

der

Vrije Universiteit

te Amsterdam

IBLIOTHEEK DER
KSUNIVERSITEIT

1952/1953

·2 6 JAN 1953·

UTRECHT

Heidelbergsche Catechismus

Toegelicht door
Prof. Dr K. SCHILDER

Binnen enkele weken zal het vierde deel van dit standaardwerk gereed zijn. Daarmede zijn de Zondagen 1 tot en met 10 behandeld.

Door het overlijden van de auteur moet dit werk, helaas, stop gezet worden. Maar in deze vier delen heeft de auteur belangrijk grondlegend werk verricht voor de overige Zondagen van de Catechismus. Volgens zijn eigen uitslatingen, zouden de volgende Zondagen in kleiner omvang hebben kunnen verschijnen, omdat in deze eerste vier delen de grote theologische en dogmatistische stromingen van het verleden en de tegenwoordige tijd, aan de orde zijn geweest en breedvoerig onder de loupe werden genomen.

Deel vier bevat, behalve de behandeling van Zondag tien, ook een breedvoerig, tekst-, naam- en zaakregister op alle voorgaande delen.

Deze delen zijn nog uit voorraad leverbaar, gebonden in sterke linnen band, gedrukt op prima houtvrij papier. De prijs van het 4e deel is f. 12.50

Bij de aflevering is bijgevoegd een prospectus met belangrijke gegevens over publicatie van de *Opera Varia* van Prof. Dr K. SCHILDER, waarmede binnenkort een aanvang zal worden genomen.

U kunt inlichtingen vragen bij uw boekhandel of rechtstreeks bij de Uitgeefster:

Oosterbaan & Le Cointre N.V. te Goes

TEN OOSTEN & DE REUS N.V.

AMSTERDAM

*

<i>Microscopen</i>	—	<i>Binoculaire loupes</i>
<i>Microtomen</i>	—	<i>Polarimeters</i>
<i>Refractometers</i>	—	<i>Broed- en Droogstoven</i>
<i>Centrifuges</i>	—	<i>Analytische Balansen</i>
<i>Hoogvacuumpompen</i>	—	<i>Roer- en Mengapparatuur</i>

Laboratorium-glaswerk en Instrumenten

Stadhouderskade 149 - Telefoon 99041-99213

V.V. 580

JAARBOEK
DER
VRIJE UNIVERSITEIT
TE AMSTERDAM

1952/1953

Ten behoeve van hen, die onze Vrije Universiteit bij testamentaire beschikking willen gedenken, wordt hieronder een formule voor legaten, door den notaris in het testament op te nemen, geplaatst.

Formule voor Legaten

aan de Vereniging voor Hoger Onderwijs
op Gereformeerden grondslag.

.....

verklaart te benoemen tot erfgenaam
of
te legateren, vrij van rechten en kosten,
uit te keren binnen maanden na $\frac{\text{zijn}}{\text{haar}}$

overlijden, de som van

aan
de Vereniging voor Hoger Onderwijs op
Gereformeerden grondslag, gevestigd te
Amsterdam, ten behoeve van de Vrije Uni-
versiteit te Amsterdam.

INHOUD

blz.

A. VERENIGING.

Art. 1 en 2 van de statuten der Vereniging	7
College van Directeuren	8
Bureau Administrateur	8

B. STAAT DER UNIVERSITEIT

Art. 1 en 2 van het reglement voor de Vrije Universiteit	11
College van Curatoren	12
Commissie van toezicht volgens art. 201 der H.O.W.	12
Deputaten voor de oefening van het verband tussen de Gereformeerde Kerken en de Theologische Faculteit ...	12
Contact-commissie Veldwijk-V.U.	13
Senaat en Faculteiten	13
Hoogleraren, Lectoren en andere Docenten	15
Bureau Pedel en Universiteitsgebouwen	23
Bibliotheek	24
Natuurkundig Laboratorium	26
Scheikundig Laboratorium	26
Wiskundig Seminarium	27
Botanisch en Zoölogisch Laboratorium	27
Medische Laboratoria	27
Paedologisch en Psychotechnisch Laboratorium	28
Psychologisch en Physiologisch Laboratorium	29
Examens	30
Lesrooster Cursus 1952-1953	na 36

C. ORGANISATIELEVEN.

Civitasraad	39
Commissie voor Internationale aangelegenheden	40
Studentenpredikanten	40
Studentenarts	40
Leider Lichamelijke Opvoeding	40
A.S.V.U.	40
S.A.U.L.	41
Gezondheidszorg	41

	Blz.
Studentencorps aan de Vrije Universiteit	41
Vereniging van Vrouwelijke Studenten aan de Vrije Uni- versiteit	41
Theologische Faculteitsvereniging	42
Juridische Faculteitsvereniging	42
Natuur-Philosophische Faculteitsvereniging	42
Litteraire Faculteitsvereniging	42
Economische Faculteitsvereniging	42
Vereniging van Studenten in de Psychologie	42

D. BIJZONDERE STICHTINGEN EN FONDSEN.

Het Studiefonds der Vrije Universiteit	45
Hospitia	46
Calvijnfonds	46
Kuyper-kathedr	48
Kuyper-raam	48
Van Coeverden Adrianistichting	48
Knap of Reeling Knap-leen	49
Studiebeurzen	49

E. GESCHIEDENIS DER UNIVERSITEIT.

Stichters der Vrije Universiteit	55
Vroegere Directeuren	56
Vroegere Curatoren	57
Vroegere Hoogleraren	57
Rectores Magnifici, sedert de stichting der Universiteit	58
Ere-Doctoraten, verleend door den Senaat der Vrije Universiteit	60
Rede van Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven bij de overdracht van het Rectoraat aan Prof. Dr G. J. Sizoo	61
Overzicht der inschrijvingen, examens, promotiën en ambtsaanvaarding	84
Naamlijst van de nieuw ingeschreven studenten van 20 October 1951 — 20 October 1952	92
Bibliotheek. Verslag door Drs H. A. Höweler	98
Alphabetische naamlijst met adressen van aan de Ver- eniging en aan de Vrije Universiteit verbonden personen	105

A. VERENIGING.

Geneesmiddelen

♦

Pharmaceutische specialité's

♦

Antihistaminica

♦

Para-aminosalicylzuur

♦

Galenische praeparaten

♦

Drogerijen

♦

Chemicaliën voor industrie en laboratorium

♦

Medische en chirurgische rubberartikelen en instrumenten

♦

Ziekenverplegingsartikelen

♦

Verbandstoffen en pleisters

♦

Veterinaire Geneesmiddelen

N.V. KONINKLIJKE PHARMACEUTISCHE FABRIEKEN v/h
BROCADES — STHEEMAN & PHARMACIA
AMSTERDAM — MEPPEL

Pharmaceutische en Chemische Fabrieken te Meppel

Fabriek van synthetische organische producten te Zaandam
(N.V. Brocachemie)

Fabriek van houtconserveringsmiddelen en onbrandbare
synthetische wassen te Zaandam (N.V. Olimith)

Verbandstoffen- en Pleisterfabrieken te Nijmegen

UIT DE STATUTEN
VAN DE
VERENIGING VOOR HOGER ONDERWIJS
OP GEREFORMEERDEN GRONDSLAG.

Artikel 1.

De Vereniging bedoelt de oprichting en instandhouding van Scholen voor Hoger Onderwijs. Naar gelang het haar mogelijk is, sticht zij afzonderlijke katheders voor enkele vakken, verenigt zij katheders tot faculteiten en verbindt zij faculteiten tot een universiteit.

Artikel 2.

De Vereniging staat voor alle onderwijs, dat in haar scholen gegeven wordt, geheel en uitsluitend op den grondslag der Gereformeerde beginselen, en erkent mitsdien als grondslag voor het onderwijs in de Godgeleerdheid de drie Formulieren van enigheid, gelijk die in den jare 1619 door de Nationale Synode van Dordrecht voor de Nederlandse Gereformeerde Kerken zijn vastgesteld ; een zodanig gezag daaraan hechtende, als genoemde Synode, blijkens haar eigene handelwijze en haar acten, aan de belijdenisschriften der Nederlandse Gereformeerde Kerken heeft toegekend.

College van Directeuren.

- Mr G. H. A. Grosheide, Voorzitter, Amsteldijk 84, Amsterdam-Z., tel 27315.
 Mr H. Bos Kzn, Secretaris, Lange Vijverberg 20, Den Haag, tel. 113276.
 H. van Namen, Penningmeester, Rooseveltlaan 148, Amsterdam-Z., tel. 97809.
 J. D. F. van Halsema, Ministerlaan 2A, Hilversum, tel. 7367.
 Dr J. de Nooy, F. C. Dondersstraat 19A, Utrecht, tel. 16190.
 H. M. Oldenhof, Stationsweg 37, Ede, tel. 8638.
 Dr J. Schouten, Henegouwerlaan 55B, Rotterdam, tel. 38002.
 Adjunct-Secretaris: Dr J. D. Dengerink, Keizersgracht 166, Amsterdam-C., tel. 44052.

Bureau.

Het Bureau der Vereniging voor Hoger Onderwijs op Ge-reformeerden grondslag en van de Vrije Universiteit is gevestigd Keizersgracht 166, tel. 45647, en geopend van 9—12.30 en van 1.30—5.30 behalve Zaterdagsmiddags. De kas is geopend Maandag-, Woensdag- en Vrijdagmorgen van 9—11.30.

Postgirorekening der Vereniging No. 6327.

Bankier: Kas-Associatie.

Administrateur: B. Faber (privé tel. 97430).

FADDEGON & KROOK N.V.

N.Z. VOORBURG WAL 266 — AMSTERDAM-C.

Telefoon 30568

- *Precisie gereedschappen - Machines*
- *Laboratoriumbenodigdheden - Draaibanken*

B. STAAT DER UNIVERSITEIT.

INGWERSEN & Co.

COMMISSIONNAIRS IN EFFECTEN

KEIZERSGRACHT 382 — AMSTERDAM

Telefoon 32121 — 33879 — 35302

- EFFECTEN
- COUPONS
- ADMINISTRATIËN
- ADVIEZEN
- IN BELEGGINGEN
- ASSURANTIËN

Speciale afdeling voor het verhandelen van obligatiën van kerken, scholen, ziekenhuizen en weldadigheidsinstellingen.

Plaatsen van obligatieleningen

DE VRIJE LEERGANGEN

der
samenwerkende Christelijke
Onderwijsorganisaties

*

Opleiding Middelbare akten
Talen (A en B)
Geschiedenis
Staathuishoudkunde
Handelswetenschappen

Cursussen
Elementair Latijn
Spreekonderwijs

VRAAG LEERPLAN
Keizersgracht 166 - Amsterdam-C.

De Rector,
Prof. Dr K. FOKKEMA.

Gestetner

**WORLD'S
PREMIER
DUPLICATOR**

*

VRAAGT INLICHTINGEN

**N.V. Handelmaatschappij
GESTETNER**

OVERTOOM 21 — 25
AMSTERDAM - TELEF. 80901

UIT HET REGLEMENT
VOOR DE
VRIJE UNIVERSITEIT.

Artikel 1.

Door de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, wier statuten goedgekeurd zijn bij Koninklijk besluit van den 12 Februari 1879 no. 23, en daarna, wat enige wijzigingen betreft, bij de Koninklijke besluiten van 25 April 1903 no. 18, 21 Sept. 1908 no. 1255, 26 Mei 1924 no. 93, 9 Nov. 1936 no. 27, is, in overeenstemming met de bevoegdheid in art. 149 der hoger-onderwijswet voor elke erkende Vereniging gehuldigd, een universiteit opgericht, onder den naam van „Vrije Universiteit.”

Artikel 2.

In diepe afhankelijkheid van de mogendheid des Heeren optredende, zal deze Universiteit, op den grondslag der gereformeerde beginselen, draagster trachten te zijn van het dubbele beginsel, „dat de vreze des Heeren het beginsel der wijsheid is,” en dat vrijmaking van uitwendige banden, om eniglijk te steunen op de genade Gods, het meest bevorderlijk is ook aan den bloei der wetenschappen.

Het „nil contra Deum aut bonos mores” indachtig, zullen Directeuren, Curatoren, hoogleraren en studenten dienovereenkomstig steeds, binnen de perken door deze beide beginselen aangegeven, de Universiteit hebben dienstbaar te maken aan de bevordering van Gods eer en van godzaligheid in den lande.

College van Curatoren.

Dr J. Donner, Voorzitter, Statenlaan 110, Den Haag, tel. 551056.

Dr J. Hoek, Ieplaan 56, Den Haag, tel. 337470.

Dr C. J. Honig, Stadhouderskade 150, Amsterdam-Z., tel. 28615.

Dr E. Oosterhuis, W. de Zwijgerlaan 4, Amersfoort, tel. 3716.

Mr J. Verdam, Stadhouderskade 125, Amsterdam-Z., tel. 713036.

Secretaris: Dr J. D. Dengerink, Keizersgracht 166, Amsterdam-C., tel. 44052.

Commissie van Toezicht, benoemd volgens art. 201 der H. O. W.

Jhr Mr A. K. C. de Brauw, Voorzitter, van Alkemadelaan 350, Den Haag, tel. 721350.

Mr A. L. des Tombe, Secretaris, Wald. Pyrmontlaan 3, Apeldoorn, tel. 2340.

Dr Ir J. M. Deenen, St Janstraat 6, Eijgelshoven (Limb.), tel. 397.

Dr R. M. A. A. Geuljans, Swalmerstraat 12, Roermond, tel. 3528.

Mej. Mr M. Tjeenk Willink, Sportlaan 63, Den Haag, tel. 391919.

Deputaten voor de oefening van het verband tussen de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Theologische Faculteit der Vrije Universiteit.

Dr W. G. Harrenstein, Voorzitter, Jan Luykenstraat 39, Amsterdam, tel. 24003.

Ds F. C. Meyster, Secretaris, Bergselaan 228, Rotterdam, tel. 41449.

Dr D. J. de Groot, Cellebroedersweg 18, Kampen.

Ds P. N. Kruyswijk, Hogereinde 21, Ouderkerk a/d. Amstel, tel. 354.

Ds C. v. d. Woude, Groningerplein 4, Leeuwarden, tel. 3116.

Dr L. v. d. Zanden, H. W. Mesdagplein 19, Groningen, tel. 5229.

Contact-Commissie.

(Bedoeld in de overeenkomst tussen de „Vereniging tot Christelijke Verzorging van Geestes- en Zenuwzieken” en de „Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag”).

Mr H. Bos Kzn.

Dr J. J. C. van Dijk.

Mr G. H. A. Grosheide.

Senaat.

Rector Magnificus : Prof. Dr G. J. Sizoo, Olympiaplein 19,
tel. 27554.

Secretaris : Prof. Dr H. Smitskamp, Joh. Verhulststraat 199,
tel. 99694.

Assessoren : Prof. Dr F. W. Grosheide, Prof. Dr H. Dooyeweerd, Prof. Dr W. H. Gispen, Prof. Dr G. H. A. Grosheide F.Wzn, Prof. Dr R. van Dijk, Prof. Dr L. van der Horst.

Faculteit der Godgeleerdheid.

Voorzitter : Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsteldijk 85, tel. 22089.

Secretaris : Prof. Dr D. Nauta, Vondelstraat 182, tel. 84977.

Faculteit der Rechtsgeleerdheid.

Voorzitter : Prof. Dr H. Dooyeweerd, Oranje Nassaulaan 13, tel. 91430.

Secretaris : Prof. Dr T. P. van der Kooy, Joh. Schoonderbeeklaan 10, Naarden, tel. 7655.

Faculteit der Wis- en Natuurkunde.

Voorzitter : Prof. Dr G. H. A. Grosheide F.Wzn, Linnaeushof 72, tel. 52387.

Secretaris : Prof. Dr E. van Dalen, Havikstraat 10, Badhoevedorp, tel. 454.

Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte.

Voorzitter : Prof. Dr W. H. Gispen, P. de Hoochstraat 12 bov. tel. 28467.

Secretaris : Prof. Dr H. Smitskamp, Joh. Verhulststraat 199, tel. 99694.

Faculteit der Economische en Sociale Wetenschappen.

Voorzitter : Prof. Dr R. van Dijk, Schepenenlaan 6, Amstelveen (Post Amsterdam-Z.II), tel. K 2964, 3565.

Secretaris : Prof. Mr A. M. Donner, Amsteldijk 82, tel. 90342.

Faculteit der Geneeskunde.

Voorzitter : Prof. Dr L. van der Horst, Apollolaan 166, tel. 90292.

Secretaris : Prof. Dr G. A. Lindeboom, Frans van Mierisstraat 41, tel. 90251.

Ab-actiaatadres: Valeriusplein 11, tel. 21177.

Verenigde faculteiten van Wis- en Natuurkunde en Letteren en Wijsbegeerte.

Stukken aan de Secretarissen van beide faculteiten toezenden.

Hoogleraren, Lectoren en andere Docenten.

Faculteit der Godgeleerdheid.

Dr G. Ch. Aalders, Heemsteedse Dreef 189, Heemstede, tel. 38270, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 Mei 1920, Emeritus 17 November 1950.

Dr F. W. Grosheide, Amsteldijk 85, tel. 22089, gewoon hoogleraar, opgetreden 13 December 1912, doceert Exegese en Canoniek van het Nieuwe Testament.

Dr D. Nauta, Vondelstraat 182, tel. 84977, gewoon hoogleraar, opgetreden 24 Januari 1936, doceert Kerkrecht, Algemene en Vaderlandse Kerkgeschiedenis, Historiographie en Methodologie der Kerkgeschiedenis.

Dr G. C. Berkouwer, Bredeweg 24, tel. 54195, opgetreden als buitengewoon hoogleraar 11 October 1940, als gewoon hoogleraar 1 October 1945, doceert Dogmatiek, Dogma-geschiedenis, Symboliek, Filosofie der religie en Apologetiek.

Dr Nic. H. Ridderbos, van Breestraat 14, tel. 24275, gewoon hoogleraar, opgetreden 30 Juni 1950, doceert Exegese en Canoniek van het Oude Testament en Historia Revelationis.

Dr R. Schippers, Albr. Dürerstraat 25, tel. 23952, gewoon hoogleraar, opgetreden 13 October 1950, doceert Ethiek, Encyclopaedie en Homiletiek.

Dr J. Waterink, Vossiusstraat 21, tel. 25611, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 8 October 1926, doceert Catechetiek.

Dr J. H. Bavinck, Hertog Hendriklaan 1, Baarn, tel. 2356, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 13 October 1939, doceert Geschiedenis en Theorie van de Zending en Elenctiek.

Dr W. H. Gispen, P. de Hoochstraat 12 bov., tel. 28467, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 28 September 1945, doceert Exegese van het Oude Testament.

Faculteit der Rechtsgeleerdheid.

Mr A. Anema, Florapark 10, Haarlem, tel. 10579, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 October 1904, emeritus 1 October 1945.

Mr P. A. Diepenhorst, Dellenweg 47, Epe Gld., tel. 436, gewoon hoogleraar, opgetreden 18 November 1904, emeritus 1 Januari 1950.

Dr H. Dooyeweerd, Or. Nassaulaan 13, tel. 91430, gewoon hoogleraar, opgetreden 15 October 1926, doceert Rechtsphilosophie, Encyclopaedie der Rechtswetenschap en Oud-Vaderlands Recht.

Mr P. J. Verdam, Gabr. Metsustraat 24, tel. 21250, gewoon hoogleraar, opgetreden 4 October 1945, doceert Romeins Recht.

Mr A. M. Donner, Amsteldijk 82, tel. 90342, gewoon hoogleraar, opgetreden 10 October 1945, doceert Staatsrecht, Administratief Recht en Algemene Staatsleer.

Mr I. A. Diepenhorst, Leidsegracht 57; Wilhelminalaan 4c, Zeist, tel. 3312, gewoon hoogleraar, opgetreden 10 October 1945, doceert Strafrecht en Strafvordering.

Mr N. Okma, Vossiusstraat 26, tel. 91141, gewoon hoogleraar, opgetreden 18 October 1946, doceert Burgerlijk Recht, Handelsrecht en Burgerlijk Procesrecht.

Mr W. F. de Gaay Fortman, Zuidwerfplein 7, Den Haag, tel. 773508, gewoon hoogleraar, opgetreden 30 Mei 1947, doceert Burgerlijk Recht, Handelsrecht en Arbeidsrecht.

Dr T. P. van der Kooy, Joh. Schoonderbeeklaan 10, Naarden, tel. 7655, gewoon hoogleraar, opgetreden 6 October 1950, doceert Economie.

Mr H. J. Hellema, van Eeghenstraat 171, tel. 22932, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 14 November 1941, doceert Belastingrecht.

Mevr. Dr G. H. J. van der Molen, Klapheklaan 14, Aerdenhout, tel. 26708, opgetreden als privaat docente 4 October 1946, als buitengewoon hoogleraar 25 Maart 1949, doceert Volkenrecht.

Mr Th. A. Versteeg, Gerard Terborgstraat 29, tel. 28304, lector, opgetreden 15 November 1946, doceert Notarieel recht.

Faculteit der Geneeskunde.

Dr L. van der Horst, Apollolaan 166, tel. 90292, gewoon hoogleraar, opgetreden 23 November 1928, doceert Psychiatrie en Experimentele Psychologie.

Dr G. A. Lindeboom, Frans van Mieristraat 41, tel. 90251, gewoon hoogleraar, opgetreden 6 October 1950, doceert de algemene ziektekunde, de Klinische propaedeuse en de Encyclopaedie der medische wetenschappen.

Dr A. Th. Knoppers, Oranje Nassaulaan 54, tel. 713527, gewoon hoogleraar, opgetreden 27 October 1950, doceert Physiologie en Pharmacologie.

Dr A. Stolk, Koninginneweg 154¹¹, tel. 24259, gewoon hoogleraar, opgetreden 10 November 1950, doceert Histologie en Microscopische Anatomie.

Dr H. K. Oosterhuis, Jac. Honingstraat 8, Zaandijk, lector, opgetreden 12 October 1951, doceert Chemische Physiologie.

Dr J. Langman, Koninginneweg 148, tel. 97009, lector, opgetreden 9 November 1951, doceert Anatomie en Embryologie.

Faculteit der Wis- en Natuurkunde.

Dr M. van Haaften, Botticellistraat 11, tel. 20059, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 10 October 1930. Emeritus 1 October 1951.

Dr J. Coops, de Lairessestraat 174, tel. 29728, gewoon hoogleraar, opgetreden 6 December 1929, doceert Scheikunde.

Dr G. J. Sizoo, Olympiaplein 19, tel. 27554, gewoon hoogleraar, opgetreden 3 October 1930, doceert Natuurkunde.

Dr J. F. Koksma, Haringvlietstraat 51, tel. 27022, gewoon hoogleraar, opgetreden 10 October 1930, doceert Wiskunde.

Dr G. H. A. Grosheide F.Wzn., Linnaeushof 72, tel. 52387 opgetreden als lector 14 October 1938, als gewoon hoogleraar 28 Sept. 1945, doceert Wiskunde en Astronomie.

Dr R. Hooykaas, Krullelaan 35, Zeist, tel. 2488, als buitengewoon hoogleraar opgetreden 1 Februari 1946, als gewoon hoogleraar 1 September 1948, doceert de Geschiedenis der Natuurwetenschappen en Mineralogie.

Dr L. Algera, Tintorettostraat 2^{II}, tel. 98711, gewoon hoogleraar, opgetreden 27 October 1950, doceert Plantkunde en Genetica.

Dr E. van Dalen, Havikstraat 10, Badhoevedorp, tel. 454, opgetreden als lector 23 September 1938, als gewoon hoogleraar 5 October 1951, doceert Analytische Scheikunde en Anorganische Scheikunde.

Dr C. C. Jonker, Watteaustraat 30^{II}, tel. 98577, opgetreden als lector 24 September 1948 als gewoon hoogleraar 23 November 1951, doceert Natuurkunde.

Dr P. Mullender, Rentmeesterslaan 81, Amstelveen, (Post Amsterdam-Z^{II}), K 2964, tel. 3939, lector, opgetreden 30 September 1949, als gewoon hoogleraar 22 September 1952, doceert Wiskunde en Mechanica.

Dr J. Lever, Stadionplein 69^{II}, tel. 715053, lector, opgetreden 10 November 1950, als gewoon hoogleraar 22 September 1952, doceert Dierkunde met opdracht voor de Morphologie.

Dr J. P. van Rooyen, Paulus Potterlaan 25, Naarden, tel. 3860, opgetreden als privaat-docent 12 December 1941, als buitengewoon hoogleraar 5 October 1951, doceert de Mathematische Statistiek en haar toepassing op het verzekeringswezen en Levensverzekeringswiskunde.

Dr P. Groen, Veldzichtstraat 15, De Bilt (Utr.), tel. 28225, Privaat-docent, opgetreden 1 November 1951, als buitengewoon hoogleraar 10 October 1952, doceert Meteorologie en de Geophysica.

Dr H. R. Woltjer, J. J. Viottastraat 18, tel. 27958, em. hoogleraar T.H., Bandoeng, leeropdracht 1 September 1948 voor Experimentele Natuurkunde.

Dr W. Th. Nauta, Weissenbruchstraat 29^{II}, tel. 88929, lector, opgetreden 14 Maart 1946, doceert Organische Scheikunde.

Dr J. Blok, Koninginneweg 172^{hs.}, benoemd 1 September 1951, leeropdracht voor de Medische propaedeuse in de Natuurkunde.

Dr R. F. Rekker, Rozengracht 142^{III}, tel. 38919, benoemd 1 September 1951, leeropdracht voor de Medische propaedeuse in de Scheikunde.

Dr J. W. Dienske, Kinderdijkstraat 24¹¹, **privaat-docent**, opgetreden 19 November 1937, doceert Chemie van stoffen van plantaardige of dierlijke herkomst.

Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte.

Dr J. Wille, Kapelstraat 2, Baarn, tel. 3046, opgetreden als lector 18 October 1918, als gewoon hoogleraar 30 Januari 1925, Emeritus 1 September 1952.

Dr R. H. Woltjer, Oranje Nassaulaan 62, tel. 22894, gewoon hoogleraar, opgetreden 23 September 1904, doceert Grieks, Latijn en Oude Geschiedenis.

Dr A. Goslinga, Sloteweg 782, Sloten (N.H.), tel. 360, gewoon hoogleraar, opgetreden 8 Juli 1918, doceert Nieuwe Algemene en Vaderlandse Geschiedenis en Middelnederlands.

Dr J. Waterink, Vossiusstraat 21, tel. 25611, opgetreden als buitengewoon hoogleraar 8 October 1926, als gewoon hoogleraar 15 December 1929, doceert Paedagogiek, Paedologie en Toegepaste Psychologie.

Dr D. H. Th. Vollenhoven, Koninginneweg 56, tel. 713411, gewoon hoogleraar, opgetreden 26 October 1926, doceert Philosophie, Psychologie en beider geschiedenis.

Dr A. Sizoo, Raphaelplein 26, tel. 29938, gewoon hoogleraar, opgetreden 24 Maart 1933, doceert Latijn en Grieks van den Keizertijd.

Dr W. H. Gispen, P. de Hoochstraat 12bov., tel. 28467, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 September 1945, doceert Bijbelse Archeologie, Hebreeuws en Assyrisch.

Dr H. Smitskamp, Joh. Verhulststraat 199, tel. 99694, gewoon hoogleraar, opgetreden 31 Januari 1947, doceert Algemene en Vaderlandse Geschiedenis van de middeleeuwen en van het tijdperk der Reformatie en Contrareformatie.

Dr G. Kuiper, Jan Luykenstraat 24, tel. 22918, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 Februari 1947, doceert de Nederlandse literatuur geschiedenis.

Dr W. J. H. Caron, van Baerlestraat 136, tel. 715986, gewoon hoogleraar, opgetreden 10 October 1952, doceert Neder-

landse en Oud-Germaanse taalkunde en Algemene taalwetenschap.

Dr S. U. Zuidema, Mr Bardslaan 9, Amstelveen (Post A'dam-Z.¹¹), tel. K 2964, 4559, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 21 Mei 1948, doceert Philosophie.

Dr K. Fokkema, Warmonderweg 6, Oegstgeest, tel. 24740, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 30 September 1949, doceert Friese Taal en Letterkunde.

Dr A. Kuypers, Baljuwenlaan 3, Amstelveen, (Post A'dam-Z.¹¹), tel. K 2964, 3923, lector, opgetreden 6 October 1948, als buitengewoon hoogleraar 19 December 1952, doceert Paedagogische Psychologie en Psychologie van het normale kind.

Dr G. Wielenga, Moreelsestraat 6, tel. 29420, opgetreden als lector 23 Februari 1951, als buitengewoon hoogleraar 1953, doceert Didactiek, de toepassing van de Statistische methoden in de Psychologie en de Experimentele Psycho-techniek.

Dr D. S. Attema, Tuinstraat 17, Huizen N.H., tel. 717, lector, opgetreden 18 Februari 1949, doceert Syrisch, Arabisch en Aramees.

Dr H. R. Wijngaarden, Beethovenstraat 21, tel. 96177, leeropdracht, 1 September 1946, opgetreden als lector 13 April 1951, doceert Algemene Psychologie en Conflictuologie.

Mr M. H. K. van der Graaf, Reigerlaan 2, Eindhoven, tel. 7971, leeropdracht 1 Januari 1947, Psychologie.

Faculteit der Economische en Sociale Wetenschappen.

Dr F. L. van Muiswinkel, Amsterdamseweg 469, Amstelveen, tel. 3084, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 October 1948, doceert Bedrijfshuishoudkunde.

Dr R. van Dijk, Schepenenlaan 6, Amstelveen, (Post A'dam-Z.¹¹), tel. K 2964, 3565, gewoon hoogleraar, opgetreden 14 Oct. 1949, doceert Sociologie.

Dr F. de Roos, Joh. Verhulststraat 214, tel. 21108, gewoon hoogleraar, opgetreden 14 October 1949, doceert Staathuishoudkunde.

Mr H. J. Hellema, van Eeghenstraat 171, tel. 22932, buitengewoon hoogleraar, benoemd 29 Mei 1948, doceert Belastingrecht en de leer der openbare Financiën.

Mr W. F. de Gaay Fortman, Zuidwerfplein 7, Den Haag, tel. 773508, buitengewoon hoogleraar, benoemd 29 Mei 1948, doceert Burgerlijk recht, Handelsrecht en Arbeidsrecht.

Mr A. M. Donner, Amsteldijk 82, tel. 90342, buitengewoon hoogleraar, benoemd 12 Juli 1949, doceert Staatsrecht en Administratief recht.

Dr S. U. Zuidema, Mr Bardeslaan 9, Amstelveen (Post Amsterdam-Z¹¹), tel. K 2964, 4559, buitengewoon hoogleraar, benoemd 12 Juli 1949, doceert geschiedenis der moderne Wijsbegeerte.

Dr T. P. van der Kooy, Joh. Schoonderbeeklaan 10, Naarden, tel. K 2959, 7655, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 6 October 1950, doceert Economische Politiek.

Drs G. Goudswaard, Gentsestraat 201, Den Haag, tel. 556329, opgetreden als Lector 10 December 1948, als buitengewoon hoogleraar 23 Februari 1951, doceert Statistiek.

Mr P. Borst, van Eeghenstraat 70, tel. 96551, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 1953, doceert Burgerlijk recht en Handelsrecht.

Dr G. de Jong, Haarlemmermeerstr. 41¹, tel. 121477, lector, opgetreden 5 November 1948, doceert Economische Aardrijkskunde.

Dr W. J. Wieringa, Stadionkade 77¹, tel. 26704, lector, opgetreden 9 November 1951, doceert Economische Geschiedenis.

Dr G. Brillenburg Wurth, de la Sablonièrekade 2, Kampen, tel. 691, hoogleraar aan de Theologische Hogeschool te Kampen, leeropdracht 15 Juli 1949 voor de Zedenleer van het economisch leven.

Verenigde faculteiten der Wis- en Natuurkunde en der Letteren en Wijsbegeerte.

Zie bij de hoogleraren van de faculteit der Wis- en Natuurkunde, der Letteren en Wijsbegeerte en der Medicijnen.

LABORATORIUMGLASWERK

statieven, klemmen, driehoeten, gasbranders
RUBBERSLANG EN RUBBERSTOPPEN
NORMAALSLIJPWERK IN PRIMA UITVOERING
thermometers, porcelein, instrumenten

J. kats glashandel n.v. ROTTERDAM
mathenesserdijk 414 a

telefoon: 32197
VOOR AMSTERDAM: telefoon 82416

HOLLANDSCHE SOCIETEIT

VAN LEVENSVZERKERINGEN N.V.

Ao 1807

Directie:

Mr. P. A. Voûte — Mr. H. H. Sillevs Smitt

Wiskundig Adviseur:

Prof. Dr. J. P. van Rooijen

Studieverzekering

Gezinsverzorging

Collectieve Personeelverzekering

HOOFDKANTOOR: HERENGRACHT 475 — AMSTERDAM-C.

Telefoon 49100

N.V. Techn. Handel Maatschappij v/h L. MEIJST

Prinsengracht 724-726

Amsterdam-C. - Telef. 35847

„WINTERTHUR”
U.M.V. VALLORBE (Suisse)
„BOLEY & LEINEN”
„RICHARD WEBER”
„MOORE & WRIGHT”
„MAUSER”
„BELZER”

slijpschijven.
precisie vijlen.
precisie draaibanken en bankschroeven.
draadsnijgereedschap en fraisen.
meetgereedschappen, enz.
schuifmaten, enz.
tangen, sleutels, enz.

Bandstaal, staaldraad, zilverstaal en tamponstaal.

UNIVERSITEITSGEBOUWEN.

Keizersgracht 162, tel. 44052.

Pedel: L. W. v. St Maartensdijk. (Privé tel. 71 25 58).

Het bureau van den Pedel is voor inlichtingen betreffende de studie en betaling der examengelden dagelijks geopend van 9—12 uur, voor inschrijving Zaterdagmorgen van 9—11 uur.

Bibliotheek.

Keizersgracht 164, tel. 44052.

Natuur- en Scheikundig Laboratorium.

de Lairessestraat 174, tel. 25846, 94802.

Paedologisch Instituut.

Vossiusstraat 56, tel. 90035.

Laboratorium voor toegepaste Psychologie.

Vossiusstraat 54—55, tel. 26320, 91619

Economische Faculteit.

Koningslaan 31—33, tel. 23339.

Medische Faculteit.

Valeriusplein 11, tel. 21177.

Prins Hendriklaan 27, tel. 27455.

Valerius-Kliniek.

Valeriusplein 9, tel. 96655.

BIBLIOTHEEK.

De bibliotheek bestaat uit de centrale bibliotheek (Keizersgracht 164) en daarmee verbonden instituutsbibliotheken.

Bibliothecaris: H. A. Höweler, Tafelbergweg 3A, Laren N.H., tel. 4476.

Administrateur: T. D. Smid.

Assistente: Mej. A. M. F. Visser.

In het uitleenbureau van de centrale bibliotheek bevinden zich de alphabetische en de systematische catalogus alsook bibliographische werken.

De instituutsbibliotheken dragen het karakter van leeskamers met mogelijkheid van beperkte uitlening.

In de leeskamers ligt o.a. een aantal tijdschriften en andere periodieken ter inzage.

In de leeskamers heeft men zich te gedragen naar de gestelde regels en naar de aanwijzingen, die de bibliothecaris c.q. de hoogleraar en de assistenten nodig oordelen.

Uitlening geschiedt na ondertekening van een ontvangstbewijs, waardoor men zich verplicht tot tijdige teruggave of tot vergoeding bij vermissing of beschadiging. Ook het aanbrengen van aantekeningen of strepen in een boek of tijdschrift geldt als beschadiging. Leestijd maximaal drie weken.

Centrale bibliotheek, Keizersgracht 164, tel. 44052 (niet voor inlichtingen aangaande den catalogus).

Geopend:

buiten de vacaties: Maandag—Vrijdag 9—12.30 u. en 13.30—17 u.; Zaterdag 9—12.30 u. De leeskamers bovendien Maandag—Vrijdag 12.30—13.30 u.;

in de vacaties: Maandag—Zaterdag 9—12.30 u.

Gesloten: eerste helft van Augustus.

College-bibliotheken voor Klassieke Letteren en voor Nederlandse Letteren, Germanistiek en Geschiedenis behoren tot de centrale bibliotheek. Uitlening van de daarvoor in aanmerking komende werken geschiedt door het uitleenbureau.

Verzameling - Willem de Merode, ondergebracht in een der kamers van het Bilderdijk-Museum, Keizersgracht 164. Na afspraak op de bibliotheek is de verzameling te raadplegen. Uitlening van de daarvoor in aanmerking komende werken geschiedt door het uitleenbureau.

Bilderdijk-Museum, Keizersgracht 164, eigendom van de Vereniging „Het Bilderdijk-Museum”; secretaris: Prof. Dr W. J. H. Caron, van Baerlestraat 136, Amsterdam-Z., tel. 715986.

De boeken en handschriften staan onder toezicht van den conservator Prof. Dr J. Wille, Kapelstraat 2, Baarn. Na afspraak op de bibliotheek zijn zij te raadplegen en is het museum te bezichtigen op de uren, waarop de centrale bibliotheek geopend is en, eveneens na afspraak, Zaterdagmiddag van 14—16 u. Gesloten in Augustus.

Instituutsbibliotheken.

1. *Bibliotheek voor de Faculteit der Wis- en Natuurkunde*, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z.; tel. 25846.

Geopend: Maandag—Vrijdag 8.30—12 u. en 13.30—17.15 u ; Zaterdag 8.30—12 u.

De bibliotheek staat onder beheer en toezicht van de betrokken hoogleraren.

Assistente: Mej. D. H. Ton.

De daarvoor in aanmerking komende werken kunnen ter leen verkregen worden uitsluitend na 16 u. en moeten den volgende morgen vóór 10 u. zijn terugbezorgd.

2. *Bibliotheek voor de afdeling Psychologie* van de Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte, gevestigd in het Laboratorium voor Toegepaste Psychologie, Vossiusstraat 54—55, Amsterdam-Z.; tel. 26320 (toestel 4).

Geopend: Maandag—Vrijdag 9—12 u., bovendien Vrijdag 2—5 u.

De bibliotheek staat namens Prof. Dr J. Waterink onder beheer en toezicht van Dr H. R. Wijngaarden.

Assistent: G. P. J. van Alkemade.

3. *Bibliotheek voor de Faculteit der Economische en Sociale Wetenschappen*, Koningslaan 33, Amsterdam-Z.; tel. 23339.

Geopend: Maandag—Vrijdag 9.—12 u. en 13—17 u.; Zaterdag 9—12 u.

De bibliotheek staat onder beheer en toezicht van Dr G. de Jong.

Assistente: Mej. G. de Waart.

4. *Bibliotheek voor de Faculteit der Geneeskunde*. De afdelingen van deze bibliotheek zijn nog in staat van oprichting.

LABORATORIA.

Natuurkundig Laboratorium.

De Lairessestraat 174, tel. 94802 en 25846.

Directeur: Prof. Dr G. J. Sizoo.

Conservator: Dr J. Blok.

Hoofdassistenten: Drs E. F. de Haan, Drs J. G. van Santen.

Assistenten: H. Bokhout, L. Dorsman, P. S. Dubbeldam, Drs H. C. Hamers, J. S. Hogendorf, Drs P. Huijer, Mej. G. Koning, C. J. van Leeuwen, R. Mennega, C. N. Oranje, J. J. Vasmel, A. van der Vegt, K. M. van Vliet, Drs J. Weber.

Bedrijfschef: W. Jongsma.

Hoofdtechnicus: J. Knol.

Administratie: Joh. Jansen.

Bibliotheekbeambte: Mej. D. H. Ton.

Scheikundig Laboratorium.

De Lairessestraat 174, tel. 25846.

Directeur: Prof. Dr Ir J. Coops, tel. 29728.

Conservator: Drs H. J. Veenendaal.

Hoofdassistent: Drs A. van Vulpen.

Assistenten: Drs A. N. Balk, A. Boes, P. J. Brombacher,
Drs H. Galenkamp, W. Grolle, F. J. Hoek, Drs
H. van Kamp, Drs K. Kes, Drs H. L. Luirink,
P. Mars, G. Prins, P. Slump, J. Strijland, B. J.
Visser, L. Zwaan.

Bedrijfschef: C. E. Mooij.

Hoofdtechnici: C. J. Brouwer, A. S. Schuller.

Amanuensis: H. Ploeger.

Administratie: Joh. Jansen.

Bibliotheekbeambte: Mej. D. H. Ton.

Wiskundig Seminarium.

De Lairessestraat 174, tel. 25846 en 94802.

Assistent: D. Kruyswijk, (tevens belast met astronomisch
practicum).

Bibliotheekbeambte: Mej. D. H. Ton.

Botanisch Laboratorium.

De Lairessestraat 174, tel. 25846.

Directeur: Prof. Dr L. Algera.

Assistenten: Drs D. J. Verleur, M. Vroman.

Zoölogisch Laboratorium.

De Lairessestraat 174, tel. 25846.

Directeur: Prof. Dr J. Lever.

Assistenten: L. Vlijm, N. Spronk, L. J. Antheunisse.

Physiologisch-Chemisch Laboratorium.

Valeriusplein 11, telefoon 21177.

Lector: Dr H. K. Oosterhuis.

Hoofdassistent: Drs H. Verleur.

Physiologisch Laboratorium.

Valeriusplein 11, telefoon 21177.

Hoogleraar: Prof. Dr A. Th. Knoppers.

Hoofdassistent: Drs M. J. Diepenhorst.

Laboratoria voor Anatomie en voor Histologie

Pr. Hendriklaan 27, tel. 27455.

Hoogleraar: Prof. Dr A. Stolk

Histologie en microscopische Anatomie

Lector: Dr J. Langman

Anatomie en Embryologie

Afdeling Interne Geneeskunde.

Gemeenteziekeninrichting Weesperplein.

Weesperplein 1, telefoon 54821.

Hoogleraar: Prof. Dr G. A. Lindeboom.

Chef de clinique: H. P. Groeneveld, Arts.

Assistenten: H. Piso, Arts. — C. v. d. Meer, Arts.

Klinisch Radio Chem. Laboratorium.

Pieter van Foreestkliniek, Oosteinde 14—16, tel. 34171

Hoogleraar: Prof. Dr G. A. Lindeboom.

Assistent: Drs J. de Jong.

Paedologisch en Psychotechnisch Laboratorium.

Vossiusstraat 56, tel. 90035.

Directeur : Prof. Dr J. Waterink.

Assistent : Drs G. P. J. v. Alkemade.

Amanuensis-instrumentmaker : S. Zadel.

Laboratorium voor toegepaste Psychologie.

Vossiusstraat 54-55, tel. 26320-91619.

Directeuren : Prof. Dr J. Waterink.

Dr H. R. Wijngaarden.

Arts : J. C. Noordzij, psych. drs.

Psychologisch en Physiologisch Laboratorium.

Valeriusplein 9, telefoon 96655.

Directeur: Prof. Dr L. van der Horst.

Assistenten: Dr J. Booy, Dr R. van Dam, Mevr. Dra J. G.
Hellema, Mej. Dra A. M. Bouma, Jkvr. J. E.
van Lennep. Mej. W. F. van Stegeren.**KAS-ASSOCIATIE N.V.**

ASSOCIATIE CASSA

KAS-VEREENIGING

DE RENTE.CASSA 1864

NEEMT GELDEN A DEPOSITO OP KORTE EN LANGE TERMIJN
Amsterdam C. Spuistraat 172 Telefoon 63460*Boekhandel***EDELMAN - BARENDREGT**

Da Costaplein 14

Telefoon 83879 — 83897

Snelle lerering
van Uw
Studieboeken

A. H. de Ruyter

Houdt U gratis op de hoogte van nieuwe uitgaven op elk gebied.

*Indien U niet alles op economisch gebied kunt lezen, dan kunt U
„E.-S.-B.” onmogelijk missen.***Studentenabonnementen f 19,50 per kalenderjaar.**

Postadres voor proefnummers en abonnementen

Economisch-Statistische Berichten**Pieter de Hoochweg 122**

—

Rotterdam-W.**Tel. K 1800—38040****Giro 8408**

EXAMENS, enz.

Een handleiding voor studenten, welke uitvoerige inlichtingen geeft omtrent de eisen voor de verschillende examens, is bij den Pedel verkrijgbaar.

Aan de Vrije Universiteit worden de volgende examens afgenomen :

Theologische faculteit.

Candidaatsexamen.

Doctoraal-examen.

Juridische faculteit.

Candidaatsexamen Nederlands recht ;

Doctoraal-examen Nederlands recht ;

Doctoraal-examen Vrije studierichting ;

terwijl voorts aan de Vrije Universiteit een opleiding voor het notariëel examen verbonden is.

Wis- en Natuurkundige Faculteit.

Candidaats-examen, omvattend een der 7 groepen van vakken, in het Academisch Statuut, Rubr. IV, § 28, met de letters *a, d, e, f, g, k* en *l* aangeduid. Deze groepen zijn :

- a.* wiskunde en natuurkunde met sterrenkunde ;
- d.* natuurkunde en wiskunde met scheikunde ;
- e.* natuurkunde en scheikunde met wiskunde ;
- f.* scheikunde met natuurkunde, wiskunde en mineralogie ;
- g.* scheikunde met natuurkunde, plantkunde en mineralogie ;
- k.* plantkunde en dierkunde met natuurkunde, scheikunde en geologie ;
- l.* scheikunde en plantkunde met natuurkunde.

Aan elk dezer groepen wordt toegevoegd : De geschiedenis der natuurwetenschappen.

Doctoraal-examen met hoofdvak wiskunde.

Doctoraal-examen met hoofdvak natuurkunde.

Doctoraal-examen met hoofdvak scheikunde.

Doctoraal-examen met hoofdvak plantkunde.

Doctoraal-examen met hoofdvak dierkunde.

Doctoraal-examen met hoofdvak wijsbegeerte.

(De candidaatsexamens, genoemd onder *a* en *d*, geven toegang tot een doctoraalexamen met hoofdvak wiskunde; de candidaatsexamens genoemd onder *a*, *d*, *e*, geven toegang tot een doctoraalexamen met hoofdvak natuurkunde; de candidaatsexamens, genoemd onder *e*, *f*, *g* en *l* geven toegang tot een doctoraalexamen met hoofdvak scheikunde; het candidaatsexamen genoemd onder *k* geeft toegang tot een doctoraalexamen met hoofdvak plantkunde of dierkunde. Alle candidaatsexamens geven toegang tot een doctoraalexamen in de faculteit der Wis- en Natuurkunde, met hoofdvak wijsbegeerte).

Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte.

1. propaedeutisch examen voor de theologie;
2. candidaats-examen in de klassieke taal- en letterkunde;
3. candidaats-examen in de Nederlandse taal- en letterkunde
4. candidaats-examen in de Semietische taal- en letterkunde;
5. candidaats-examen in de geschiedenis;
6. candidaats-examen in de wijsbegeerte;
7. candidaats-examen in de psychologie;
8. candidaats-examen in de paedagogiek;
9. doctoraal-examen in de klassieke taal- en letterkunde;
10. doctoraal-examen in de Nederlandse taal- en letterkunde;
11. doctoraal-examen in de Semietische taal- en letterkunde;
12. doctoraal-examen in de geschiedenis;
13. doctoraal-examen in de algemene taalwetenschap;
14. doctoraal-examen in de wijsbegeerte;
15. doctoraal examen in de psychologie;
16. doctoraal-examen in de paedagogiek.

Economische Faculteit.

Candidaats-examen.

Doctoraal-examen.

- a.* de economisch-bedrijfseconomische richting;
- b.* de economisch-sociologische richting.

**Verenigde Faculteiten der Wis- en Natuurkunde
en der Letteren en Wijsbegeerte.**

Candidaats-examen psychologie.

Doctoraal-examen psychologie.

Medische Faculteit.

De Medische Faculteit geeft thans de opleiding tot het candidaats-examen, terwijl die voor het doctorale examen (zowel wat betreft dat voor de artsen-studie, als dat voor een vrije studierichting) in voorbereiding is.

De colleges voor het *eerste gedeelte van het candidaatsexamen* (het propaedeutisch examen) worden verzorgd door de Wis- en Natuurkundige Faculteit. Zij betreffen Plantkunde, Dierkunde, Parasitologie, Natuurkunde, Scheikunde, Embryologie, Genetica en Geschiedenis der Natuurwetenschappen. In de eerste vijf vakken worden practica gegeven.

De colleges voor het *tweede gedeelte van het candidaats-examen* kunnen eerst worden gevolgd na een met gunstig gevolg afgelegd tentamen in de Osteologie, dat in de tweede helft van September wordt afgenomen.

De colleges betreffen Anatomie, Physiologie, Chemische Physiologie, Histologie, Algemene Pathologie, Medische Psychologie, Klinische Propaedeuse en Encyclopaedie der Geneeskunde.

Het examen wordt over de vijf eerste vakken afgenomen, terwijl in de Medische Psychologie en de Encyclopaedie een tentamen moet worden afgelegd. In de eerstgenoemde examen-vakken moet een tweejarig practicum worden gevolgd.

In de Valeriuskliniek alsmede in haar laboratoria, en in de laboratoria voor Anatomie, Histologie en Physiologie bestaat gelegenheid voor studenten om te werken en zelfstandig een onderwerp in studie te nemen. Ook is het mogelijk in overleg met de betrokken hoogleraren een dissertatie-onderwerp te bewerken.

Medische studenten kunnen als co-assistent in de Valerius-

kliniek worden geplaatst, alsook — zij het voorlopig op beperkte schaal — op de afdeling der Vrije Universiteit voor Interne Geneeskunde (Gemeente-Ziekeninrichting, Weesperplein 1).

Examenstukken.

Bij het afleggen van examens moeten de volgende stukken overgelegd worden :

Voor alle examens :

1. Bewijs van inschrijving.
2. Bewijs, dat de collegegelden, die tot op het ogenblik van het examen verschuldigd zijn, zijn betaald.
3. Kwitantie van betaald examengeld.
4. Voor het propaedeutisch examen theologie en voor elk candidaatsexamen in een andere faculteit : het getuigschrift, dat gedurende tenminste één jaar inleidende colleges over de wijsbegeerte genoegzaam zijn gevolgd, of anders een bewijs van voldoende bekendheid met de wijsbegeerte (vgl. art. 22, sub 1, 6e, Regl. der V.U.).

Voorts :

Voor het Propaed. examen Theologie:

Diploma eindexamen gymnasium A of daarmee gelijkgesteld examen.

Voor het Cand. examen in de Theologische Faculteit:

Bewijs van met gunstig gevolg afgelegd propaedeutisch examen.

Voor het Cand. examen in de Juridische Faculteit:

Diploma eindexamen gymnasium A of B of daarmee gelijkgesteld examen.

Voor het Cand. examen Wis- en Natuurkundige Faculteit:

Diploma eindexamen gymnasium B (of A met aanvullings-examen), of diploma eindexamen H.B.S. B, of daarmee gelijkgesteld examen.

Voor het Cand. examen in de Literarische Faculteit :

Diploma eindexamen gymnasium A of daarmee gelijkgesteld examen.

Voor het Cand. examen in de Economische Faculteit:

Diploma eindexamen gymnasium A of B, of diploma eind-examen H.B.S. A of B, of daarmee gelijkgesteld examen.

*Voor het Cand. examen in de ver. fac. der
W. & N. en der L. & W.:*

Diploma eindexamen gymnasium A of B, of diploma eind-examen H.B.S. A of B.

Voor het Cand. examen in de Medische Faculteit:

Diploma eindexamen gymnasium B (of A met aanvullings-examen), diploma H.B.S. B, of daarmee gelijkgesteld examen.

Voor alle Doctorale examens:

Diploma van een corresponderend candidaatsexamen in de betrokken faculteit.

Examen volgens art. 135 der H.O.W.

Zij, die gedurende den loop hunner universitaire studiën van studievak veranderen en examens wenschen af te leggen in een andere faculteit dan die, waarvoor zij ingevolge artikelen 11 of 12 der hoge onderwijswet het getuigschrift verwierven, zijn verplicht, naargelang hunner studiën aan de faculteit der letteren en wijsbegeerte of aan die der wis- en natuurkunde, de bewijzen te geven, dat zij voldoende kennis bezitten van hetgeen, waarin zij bij het verkrijgen van het getuigschrift niet zijn geëxamineerd.

Het overgaan naar de faculteit der letteren en wijsbegeerte ten einde daarin het doctoraal examen af te leggen in de wijsbegeerte is niet begrepen in de bepaling van de vorige alinea.

Aanvragen Examen.

Een examen wordt aangevraagd bij den door de faculteit aangewezen hoogleraar, door wien dag en uur worden vastgesteld.

Tot het afleggen van examens wordt buiten de vacaties te allen tijde gelegenheid gegeven en in bijzondere omstandigheden ook in de vacantie.

Studenten, die aan een openbare universiteit of hogeschool of aan een overeenkomstig de artikelen 184 of 200bis der hoger-onderwijswet aangewezen bijzondere universiteit of hogeschool binnen het Rijk voor een examen in een andere faculteit dan die der godgeleerdheid zijn afgewezen, worden gedurende den termijn dier afwijzing niet tot het overeenkomstige examen aan de Vrije Universiteit toegelaten.

Promotie.

Om tot de promotie te worden toegelaten, wordt vereist :

1. Bewijs van inschrijving;
2. Kwitantie van betaald promotiegeld;
3. Overlegging van het bewijs, dat met goed gevolg is afgelegd een doctoraal examen, hetzij in de faculteit, waarin het doctoraat wordt begeerd, hetzij voor die faculteit in vereniging met een andere;
4. Het schrijven van een proefschrift met zes, niet op het onderwerp van het proefschrift betrekking hebbende stellingen; de candidaat is evenwel bevoegd andere, al dan niet met dat onderwerp verband houdende, stellingen daaraan toe te voegen.

Zij, die aan een openbare universiteit of hogeschool of aan een overeenkomstig de artikelen 184 of 200bis der hoger-onderwijswet aangewezen bijzondere universiteit of hogeschool binnen het Rijk voor de promotie zijn afgewezen, worden gedurende den termijn dier afwijzing niet tot de promotie toegelaten.

Voorts wordt bij de promotie de volgende vraag gesteld :

Verklaart gij als Doctor in de het standpunt te aanvaarden van de Vrije Universiteit, die voor al haar onderwijs geheel en uitsluitend op den grondslag der Gereformeerde beginselen staat?

Voor Theologen wordt hieraan toegevoegd :

Erkent gij mitsdien als grondslag voor het onderwijs in de Godgeleerdheid de drie Formulieren van Enigheid, gelijk die in den jare 1619 door de Nationale Synode van Dordrecht voor de Nederlandse Gereformeerde Kerken zijn vastgesteld ; een zodanig gezag daaraan hechtende, als genoemde Synode, blijkens haar eigene handelwijze en haar acten, aan de belijdenisschriften der Nederlandse Gereformeerde Kerken heeft toegekend?

P. BEUN & J. DE RONDE **AMSTERDAM-C.**

*

Wetenschappelijke Instrumenten
en
Laboratoriumbenodigdheden

HENRI POLAKLAAN 2
TELEFOON 53749

THEOLOGISCHE FACULTEIT		JURIDISCHE FACULTEIT		MEDISCHE FACULTEIT	
<u>DONDERDAG</u>		9-10 $\frac{1}{2}$	Versteeg, Privaatrecht, deel III	8-9	v. d. Horst, Colloq.
9-10	Nauta, Algem. Kerkgesch.	10-12	Dooyeweerd, R. Phil. en Encycl.	8-10	Cirkel, Anatomie
10-11	Nauta, Kerkrecht	10-11	Okma, Burg. Procesrecht	10-11	Oosterhuis, Chem. Physiologie
11-12	Nauta, Vaderl. Kerkgesch.	11-12	Okma, Burg. recht	11-12	Langman, Anatomie 3
1-2	Nauta, Gesch. v. d. Reformatie	12-1	Okma, Verenigingsrecht	12-1	Langman, Embryologie 3
2-3	Bavinck, Elenctiek	12-1	Dooyeweerd, Oud Vad. recht	2	Oosterhuis, Pract. Chem. Physiol. 2
3-4	Bavinck, Theorie v. d. Zending	3-5	v. d. Kooy, Economie	2	Langman, Pract. Anatomie 3
<u>VRIJDAG</u>		9-10 $\frac{1}{2}$	Versteeg, Privaatrecht, deel I	8-9	v. d. Horst, Exp. psych. en Klin. anthropol.
9-10	Ridderbos, Exegese O.T.	10-12	v. d. Kooy, Economie	8-10	Stolk, Histologie 2
10-11	Ridderbos, Can. O.T.	10-11	Donner, Staatsrecht	9-10	Lindeboom, Klin. propaed. 3
11-12	Waterink, Catechetiek	10 $\frac{1}{2}$ -12	Versteeg, Fiscaalrecht, deel II	10	Oosterhuis, Pract. Chem. Physiologie 3
		11-1	I. A. Diepenhorst, Strafprocesrecht	10-11	Cirkel, Embryologie
		1 $\frac{1}{2}$ -3 $\frac{1}{2}$	v. d. Molen, Volkenrecht	2	Stolk, Pract. Hist. en Micr. Anat.
<u>ZATERDAG</u>		10-12	I. A. Diepenhorst, Strafrecht	8-9	Lindeboom, Algem. Pathologie
				9-10	Lindeboom, Med. Encyclopaedie
				10-11	Stolk, Alg. Embryologie 2

ursusjaar 1952-1953

	WIS EN NAT. FACULTEIT		FACULTEIT DER LETT. EN WIJSB.		ECONOMISCHE FACULTEIT	
siol. 2	9-10 9-10 9-10 9-10 9-11 10-11 10-12 10-12 10-12 10-12 11-12 12-1 1-2 1-5 2-4 2-5 2-4 2-5 5-6 7½-9½	G. H. A. Grosheide, Astronomie Koksma, Theor. der diff. verg. v. Dalen, Anorg. Chemie Coops, Phasenleer 1. Algera, Algern. Plantk. Coops, Phasenleer 2 Mullender, Diff. Integr. Rek. Hooykaas, Mineralogie v. Dalen, Anal. Chemie G. H. A. Grosheide, Cap. Sel. Lever, Zoölogie Lever, Cap. Sel. Mullender, Wisk. vraagst. Scheik. Practicum Koksma en Grosheide, Colloq. Natuurk. Practicum Hooykaas, Kristallogr. practicum Lever, Zoölogie en Anatom. practicum Lever, Cap. Sel. van Rooijen, Levensverz. Wiskunde	9-11 11-1 11-12 2-3 2-5 3-4 3-4 4-5 4-6 5-6 7-8 7-8	Woltjer, Inl. taal, Gr. Bijbel Woltjer, Aeschylus Caron, Ned. schr. d. 16e en 17e eeuw Attema, Arabisch Wijngaarden, Alg. Psych. Fokkema, Oud-Friese rechtsteksten Attema, Syrisch Fokkema, Oud-Fries Attema, Arabisch Wijngaarden, Conflictuologie Fokkema, Cap. Sel. Friese taal- en lett. Wielenga, Alg. Didactiek	9-11 9-11 11-12 11-1 1-3 3-5 5-6	Van Muiswinkel, Bedrijfseconomie Wieringa, Econ. geschiedenis Van Muiswinkel, Bedrijfshuish.kunde De Gaay Fortman, Arbeidsrecht Borst, Burg. en Handelsrecht van der Kooy, Econ. Politiek Van der Kooy, Geschiedenis der economie
lin. anthropol. iologie 3 . Anat.	8-10 9-11 9-11 9-11 10-11 11-12 11-12 11-12 11-12 12-1 1-2 2-4 2-5 2-5 2-5 5-6 8-10 8-10	Rekker, Organ. Chemie Koksma, Cap. Sel. Jonker, Cap. Sel. Theor. Nat. G. J. Sizoo, Cap. Sel. Hooykaas, Gesch. der Nat. wet. Koksma, Hogere Algebra Hooykaas, Cap. Sel. Mullender, Beschr. Meetk. Blok, Natuurk. v. Rooijen, Fouten en corr. rek. Hooykaas, Gesch. der Nat. wet. Hooykaas, Kristallogr. practicum Scheik. Practicum Natuurk. Practicum Lever, Anatom. Practicum Lever, System. en Vergel. Anatomie G. J. Sizoo, Colloq. Coops, Colloq.	9-10 9-10 10-11 10-12 10-11 10-12 11-1 11-12 11-12 12-1 1-2 2-3 2-4 2-4 3-4	Goslinga, Ned. Geschr. der M.E. Caron, Gotisch Van der Graaf, Bedrijfpsychologie Goslinga, Vad. en Alg. Gesch. A. Sizoo, Chr., Gr. en Lat. schrijvers Caron, Var. quaest. Smitskamp, Vaderl. Gesch. Kuiper, Gesch. d. Lit. Th. en Critiek Caron, Oud-Noors v. d. Graaf, Psychotechniek Wielenga, Inl. Psychotechniek Tazelaar, Didactiek Nederl. Wielenga, Psych. Statistiek Roelink, Didactiek Gesch. Tazelaar, Didactiek Nederl.	12-3	Diepenbroek, Bedrijfsadministratie en Budgetering
e die	8-10 9-12 9-11 9-12 10-12 10-11 11-12	Lever, System. en Verg. Anatomie G. J. Sizoo, Exp. Natuurkunde Mullender, Cap. Wisk. Natuurkundig Pract. Mullender, Mechanica Algera, Plantenphysiologie Algera, Plantensystematiek	9-10 9-11 9-11 10-11 11-1 11-12	Kuiper, Mnl. geschriften Woltjer, Interpr. schrijvers Smitskamp, Theorie der gesch. Kuiper, Ned. schr. d. 16e en 17e eeuw Woltjer, Gr. en Rom. gesch. en Ant. Kuiper, Ned. Lit. gesch.		

C. ORGANISATIELEVEN.

Voorts wordt bij de promotie de volgende vraag gesteld :

Verklaart gij als Doctor in de het standpunt te aanvaarden van de Vrije Universiteit, die voor al haar onderwijs geheel en uitsluitend op den grondslag der Gereformeerde beginselen staat?

Voor Theologen wordt hieraan toegevoegd :

Erkent gij mitsdien als grondslag voor het onderwijs in de Godgeleerdheid de drie Formulieren van Enigheid, gelijk die in den jare 1619 door de Nationale Synode van Dordrecht voor de Nederlandse Gereformeerde Kerken zijn vastgesteld ; een zodanig gezag daaraan hechtende, als genoemde Synode, blijkens haar eigene handelwijze en haar acten, aan de belijdenisschriften der Nederlandse Gereformeerde Kerken heeft toegekend?

P. BEUN & J. DE RONDE **AMSTERDAM-C.**

*

Wetenschappelijke Instrumenten
en
Laboratoriumbenodigdheden

HENRI POLAKLAAN 2
TELEFOON 53749

Lesrooster Cursusjaar

THEOLOGISCHE FACULTEIT		JURIDISCHE FACULTEIT		MEDISCHE FACULTEIT	
MAANDAG		9-10 $\frac{1}{2}$ 10-12 10 $\frac{1}{2}$ -12 1-3	Versteeg, Privaatrecht, deel III Hellema, Openbare Financiën Versteeg, Fiscaalrecht, deel II Hellema, Belastingrecht	9-11 11-12 12-1 2 4-6	Cirkel, Anatomie Knoppers, Physiologie Langman, Anatomie 3 Langman, Pract. Anatomie v. d. Horst, Klin. Psych.
9-10	F. W. Grosheide, Exegese N.T.				10-12
10-11	F. W. Grosheide, Kanoniek				10-12
11-12	F. W. Grosheide, Exegese N.T.				10-12
1-2	Gispen, Exegese O.T.				1-2
2-3	Schippers, Ethiek				1 $\frac{1}{2}$ -3 $\frac{1}{2}$
3-4	Schippers, Preekcollege				2-3
					2-5
					3-4
					3-5
DINSdag		9-10 $\frac{1}{2}$ 10-12 10-11 10 $\frac{1}{2}$ -12 11-1 1-3 2-4	Versteeg, Privaatrecht, deel I Verdam, Romeins recht Donner, Admin. recht Versteeg, Fiscaalrecht, deel II Donner, Staatsrecht Verdam, Romeins recht Okma, Casus	9-11 11-1 2	Knoppers, Physiologie Stolk, Microsc. Anatomie 3 Knoppers, Pract. Physiologie
9-11	Berkouwer, Dogmatiek				9-10
11-12	Berkouwer, Dogma-geschiedenis				9-10
1-2	Ridderbos, Exegese O.T.				9-10
2-3	F. W. Grosheide, Hermeneutiek				10-12
2-3	Nauta, Historiogr. v. d. Kerkgesch.				10-12
2-4	Ridderbos, Gesch. der Openb. O.T.				10-12
3-4	F. W. Grosheide, Can. gesch. v. h. N.T.				10-11
3-4	Nauta, Methodologie v. d. Kerkgesch.				10-12
4-5	F. W. Grosheide, Exegese N.T.				11-12
					11-12
					1-2
					1-5
					2-5
					2-5
					5-6
WOENSDAG		9-10 $\frac{1}{2}$ 10-12 10-11 10 $\frac{1}{2}$ -12 11-12 12-1 12-1 2-3 2-4 2-4	Versteeg, Privaatrecht, deel III Dooyeweerd, R. Philosophie en Enc. de Gaay Fortman, Burg. Recht Versteeg, Privaatrecht, deel I de Gaay Fortman, Handelsrecht Dooyeweerd, Oud Vad. Recht de Gaay Fortman, Arbeidsrecht Dooyeweerd, R. Phil. en Encycl. Verdam, Romeins recht de Gaay Fortman, Pract. Coll. B.W.	8-10 10-11 11-12 2	Langman, Anatomie 3 Oosterhuis, Chem. Physiologie Lindeboom, Alg. Pathologie Langman, Pract. Anatomie
9-10	Berkouwer, Symboliek				8 $\frac{1}{2}$ -9 $\frac{1}{2}$
10-11	Berkouwer, Dogmatiek				9-10
11-12	Berkouwer, Apologetiek				9-12
1-2	Schippers, Homiletiek				9-10
2-3	Schippers, Encyclopaedie				9 $\frac{1}{2}$ -10 $\frac{1}{2}$
3-4	Schippers, Preekcollege				10-12
					10-12
					11-12
					12-1
					1-2
					2-5
					2-5

jaar 1952-1953

WIS EN NAT. FACULTEIT		FACULTEIT DER LETT. EN WIJSB.		ECONOMISCHE FACULTEIT	
10-12	G. H. A. Grosheide, Anal. Meetk.	9½-12½	Vollenhoven, Inl. in de phil.	9½-12½	Vollenhoven/Zuidema, Wijsbegeerte
10-12	Jonker, Theor. Nat.	9½-12½	Zuidema, Overz. v. d. gesch. d. phil.	10-12	Hellema, Openb. Financiën
10-12	Mullender, Diff. en integr. rek.	10-12	A. Sizoo, Postklass. schrijvers	1-3	Hellema, Belastingrecht
1-2	Coops, Org. Chemie	12-1	A. Sizoo, Didact. der Oude talen	2-3	De Jong, Nat. Aardrijkskunde
1½-3½	Blok, Natuurkunde	1-2	Woltjer, Didact. der Oude talen	2-5	De Roos, Staathuishoudkunde
2-3	Groen, Meteorologie	2-4	Woltjer, Griekse schrijvers	3-4	Zuidema, Gesch. der Wijsbeg.
2-5	Natuurk. Practicum	2-3	Gispen, Bijb. Archaeologie		
3-4	Groen, Phys. Oceanographie	3-4	Gispen, Hebreeuws		
3-5	Scheik. Practicum	4-6	Woltjer, Lat. schrijvers		
		4-5	Gispen, Assy. Babyl.		
		4½-5½	Vollenhoven, Gesch. Hell. phil.		
9-10	Coops, Techn. Chemie	9-11	Woltjer, Lucretius	9-12	Wieringa, Econ. geschiedenis
9-10	G. H. A. Grosheide, Cap. sel.	9-11	Goslinga, Vad. en Alg. Gesch.	10-12	Borst, Burg. en Handelsrecht
9-10	W. Th. Nauta, Org. Chemie	10-12	Kuypers, Gesch. der Psych.	1-3	Van Dijk, Sociologie
9-11	Lever, Zoölogie	11-12	Kuiper, Mnl. geschriften	1-3	De Jong, Econ. Aardrijkskunde
10-12	Mullender, Diff. en Integr. rek.	12-1	Kuypers, Paed. Psych.	2-4	Donner, Staats- en Administratief recht
10-12	Koksma, Theor. der diff. verg.	1-3	Smitskamp, Alg. geschiedenis	3-5	Voordrachten
10-12	G. H. A. Grosheide, Anal. Meetk.	2-3	Gispen, Bijb. Archaeologie		
10-11	Algera, Cap. sel.	2-4	A. Sizoo, Gr. en Lat. schr. v. d. K. tijd		
10-12	Woltjer, Thermodynamica	3-4	Smitskamp, Inl. tot de studie d. gesch.		
11-12	Algera, Genetica	3-5	Gispen, Hebreeuws		
11-12	Nauta, Org. Chemie	3-5	Wijngaarden, Inl. in de psychologie		
1-2	Koksma, Abstr. Algebra	7-8	Waterink, Karakterologie		
1-5	Scheik. Practicum	8-9	Waterink, Paedologie		
2-5	Natuurk. Practicum				
2-5	Algera, Practicum				
5-6	Lever, Physiologie				
8½-9½	Rekker, Anorg. Chemie	9-10	Vollenhoven, Gesch. der Gr. phil.	9-10	Van Dijk, Inl. in de sociologie
9-10	Coops, Phys. Chemie	9-10	en psychologie	10-12	Van Muiswinkel, Bedrijfshuish.kunde
9-12	Jonker, Theor. Natuurkunde	10-11	Caron, Gotisch	10-12	De Roos, Staathuishoudkunde
9-10	G. H. A. Grosheide, Astronomie	10-11	Vollenhoven, Gesch. der na-Gr. phil.	1-2	Goudswaard, Wiskunde
9½-10½	Rekker, Phys. Chemie	10-11	en psych.	2-4	Goudswaard, Statistiek
10-12	Mullender, Diff. en Integr. rek.	10-11	Caron, Hist. en Hedend. grammatica	2-4	Van Dijk, Sociografie
10-12	Grosheide, Anal. Meetk.	11-12	Vollenhoven, System. Psych.	2-4	Brillenburg Wurth, Zedenleer van het
11-12	v. Dalen, Anal. Chemie	11-12	Zuidema, Patr. phil.		econ. leven (om de 14 dagen)
12-1	W. Th. Nauta, Org. Chemie	11-12	Caron, Algem. Taalwetenschap	3-4	Van Muiswinkel, Bedrijfseconomie
1-2	Mullender, Diff.- en integr. rek.	12-1	Vollenhoven, Nieuwe philos.	4-6	Goudswaard, Stat. Analyse
2-5	Scheik. Practicum	1-2	Zuidema, Logica	4-5	Van Heyst, Financiële Rekenkunde
2-5	Natuurk. Practicum	1½-2½	Kuiper, Ned. lit. gesch.	4-6	Eilander, Wiskunde
		2-3	Zuidema, Wijsb. der M.E.		
		2-3	Wielenga, Algem. Didactiek		
		2½-3½	Kuiper, Ned. schr. d. 16e en 17e eeuw		
		3-4	Kuypers, Paed. Psych.		
		4-5	Waterink, Speciale Psychologie		
		5-6	Waterink, Paedologie		
		7-9	Waterink, Paedagogiek		

**BLIJVENDE - GEHELE of
GEDEELTELIJKE INVALIDITEIT**

kan verzekerd worden in
combinatie met een

PENSIOEN- OF KAPITAALPOLIS

Voorbeeld

Een 25-jarige man heeft een verzekering aangegaan, volgens welk contract na 40 jaar *f* 10.000,— wordt verstrekt; komt hij echter binnen deze tijd te overlijden, dan wordt het bedrag terstond uitgekeerd.

Mocht verzekerde door een ongeval of ziekte blijvend geheel of gedeeltelijk invalide worden, dan zal hem een rente worden uitbetaald van *f* 1.000,— per jaar — bij blijvende gedeeltelijke invaliditeit, een rente naar rato — tot het tijdstip, waarop het kapitaal van *f* 10.000,— wordt uitgekeerd. In bovengenoemde gevallen vervalt tevens de verplichting tot verdere premiebetaling, geheel of gedeeltelijk, naar gelang de invaliditeit geheel of gedeeltelijk is.

De jaarpremie voor bovengenoemde verzekering bedraagt *f* 279,80.

E.N.

(EERSTE NEDERLANDSCHE)

gevestigd te 's-Gravenhage

Administratie-kantoor te Dordrecht, Bellevuestraat 2
Telefoon 01850-5345

**Bestuur van de
Stichting Civitas-Raad van de Vrije Universiteit**

Mr G. H. A. Grosheide, President, aangewezen door Directeuren der Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag.

Mr J. Verdam, aangewezen door Curatoren der Vrije Universiteit.

Prof. Dr G. J. Sizoo, Rector Magnificus, heeft volgens de stichtingsacte te allen tijde toegang tot de vergaderingen.

Prof. Mr W. F. de Gaay Fortman, aangewezen door den Senaat der Vrije Universiteit.

Prof. Dr G. Kuiper, aangewezen door den Senaat der Vrije Universiteit.

Prof. Dr J. Lever, aangewezen door den Senaat der Vrije Universiteit.

Prof. Mr P. J. Verdam, voor buitenlandse betrekkingen.

Mevr. T. H. Attema-Roosjen, voor de Reunistenorganisaties.

Dr J. Koopmans, voor de Reunistenorganisaties.

C. J. Honig, aangewezen door het Studenten-Corps aan de Vrije Universiteit, o.d.z. Nil Desperandum Deo Duce.

Mej. A. M. Polman, aangewezen door de Vereniging van vrouwelijke studenten aan de Vrije Universiteit.

J. G. Breekveldt, aangewezen door de Societas Artis Amantium Universitatis Liberae.

A. Kuyvenhoven, aangewezen door de Sportvereniging aan de Vrije Universiteit.

Prof. Dr H. Smitskamp, voor de Culturele bemoeiingen.

Drs A. Klapwijk, voor de Universitaire Gezondheidszorg.

Mr H. J. Swagerman, Mr P. N. Arntzeniusweg 40hs, Fiscus.

B. Faber, Administrateur, Keizersgracht 166.

Mr C. A. van Swigchem, ab-actis, Keizersgr. 586, Amsterdam-C.
Adres ab-actiaat, Keizersgracht 586.

Commissie voor Internationale Aangelegenheden.

Prof. Mr P. J. Verdam, Voorzitter.

Dr J. D. Dengerink, Secretaris.

Mr G. H. A. Grosheide.

Prof. Dr G. Ch. Aalders.

Prof. Dr D. Nauta.

Prof. Dr R. Hooykaas.

Mej. A. M. Polman, (V.V.S.V.U.).

C. C. T. van Andel, (Corps).

A. Kuyvenhoven, (W.U.S.).

J. J. Miedema, (N.B.B.S.).

M. H. Schenkeveld.

Studentenpredikanten.

Ds S. J. Popma, vanwege de Gereformeerde Kerk van Amsterdam.

Dr J. M. van Veen, vanwege de Nederlands Hervormde Kerk te Amsterdam.

Studentenarts.

Dr S. van der Veen.

Leider Lichamelijke Opvoeding:

C. C. F. Gordijn.

A.S.V.U.

(Algemene Sportvereniging aan de Vrije Universiteit).

P. Noomen, Praeses.

Mej. A. v. Lange, Ab-actis, Ruysdaelstraat 30 ¹¹¹, Amster-

R. v. Hardeveld, Quaestrix.

J. D. Speelman, Assessor I.

Mej. N. H. Velthorst, Assessor Secunda.

S.A.U.L.*(Societas Artis Amantium Universitatis Liberae).*

J. G. Breekveldt, Praeses.

G. A. van Dongen, Ab-actis, Jan van Eyckstraat 5bov.,
Amsterdam-Z.

Mej. J. C. Berkhout, Quaestrix.

M. W. Kramer, Assessor I.

Mej. M. Storm, Assessor Secunda.

Gezondheidszorg.

Adviserende leden :

Prof. Dr G. A. Lindeboom, Voorzitter.

B. Faber, Secretaris-Penningmeester.

Dr J. Langman.

Drs A. Klapwijk.

Leden :

F. Haasbeek, Praeses, Hoofddorppelein 18^{II}.

A. J. Dunning.

J. H. Struys, Ab-actis. 3e Helmersstraat 38^{II}, Amsterdam,
correspondentie-adres.**Studentencorps aan de Vrije Universiteit onder de zinspreuk
„Nil Desperandum Deo Duce.”**

C. J. Honig, Rector.

H. Verdam, Ab-actiaat, Korte Leidsedwardsstraat 14.

A. A. Klapwijk, Fiscus.

J. D. B. v. d. Meulen, Assessor I.

W. Brouwer, Assessor II.

Vereniging van Vrouwelijke Studenten aan de Vrije Universiteit.

Mej. A. M. Polman, Praeses.

Mej. D. Mülder, ab-actis, Willemsparkweg 28, Amsterdam.

Mej. T. J. Vos, Quaestrix.

Mej. A. A. Vonkenberg, Assessor prima.

Mej. J. E. T. Dekker, Assessor secunda.

Theologische Faculteitsvereniging.

- J. D. B. v. d. Meulen, Praeses.
 S. Nauta, Ab-actis, Vondelstraat 182, Amsterdam-W., tel. 84972.
 F. H. Veenhuizen, Fiscus.
 M. v. d. Sijs, Assessor.
 A. ter Hoeve, Contact-deputaat.

Juridische Faculteitsvereniging onder de zinspreuk Qui Bene Distinguit Bene Docet.

- G. Hubée, Praeses.
 Mej. P. J. Sizoo, Ab-actis, Olympiaplein 19, tel. 27554, Amsterdam.
 M. W. Kramer, Fiscus.

Natuur-Philosophische Faculteitsvereniging.

- D. Kruyswijk, Praeses.
 A. v. d. Vegt, Ab-actis, De Lairessestraat 174, Amsterdam.
 A. Boes, Fiscus.
 P. S. Dubbedam, Assessor I.
 W. Grolle, Assessor II.

Litteraire Faculteitsvereniging.

- P. Minnema, Praeses.
 Mej. J. Vreugdenhil, Ab-actis, Churchill-laan 70hs, Amsterdam.
 W. Koster, Fiscus.

Economische Faculteitsvereniging.

- G. van Schaik, Praeses.
 Mej. L. I. Bergema, Ab-actis van Breestraat 12¹¹, Amsterdam-Z.
 G. J. Leibbrandt, Fiscus.
 R. M. W. Eekhof, Assessor I.
 H. Moleman, Assessor II.

Vereniging van studenten in de psychologie.

- Jhr H. G. van de Poll, Praeses.
 Mej. G. Bax, Ab-actis IJsselstraat 5¹¹, Amsterdam-Z.
 H. van Bellen, Fiscus.
 H. Verdam, Assessor.

D. BIJZONDERE STICHTINGEN
EN FONDSSEN.

C. LIND & ZOON

Ao 1826

*

Kassiers en
Commissionnairs in Effecten

*

Keizersgracht 564 - Amsterdam-C.

Telefoon: 41154

31369

34213

30214

40414

Effectenbeurs Nis 8

Telefoon: 49328

46640

Nachtegaalstraat 50 - Utrecht

Telefoon: 18037

16057

*

Administratie van vermogens

Effectenzaken

Verzekeringen

Vereniging „Het Studiefonds der Vrije Universiteit”.

Statuten goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van
11 April 1927, no. 50.

Bestuur :

Prof. Dr J. Coops, Voorzitter, De Lairesestraat 174, A'dam-Z.

Prof. Dr F. de Roos, Secretaris, Joh. Verhulststraat 214,
Amsterdam-Z.

H. v. Namen, Penningmeester, Rooseveltlaan 148, A'dam-Z.

Dr G. J. D. Aalders.

Mr H. Bos Kzn.

Prof. Mr A. M. Donner.

J. D. F. van Halsema.

Prof. Dr L. v. d. Horst.

Ds P. N. Kruyswijk.

Prof. Dr G. Kuiper.

Prof. Dr D. Nauta.

Dr K. van Nes.

Ds A. Schouten Jr.

Mr D. W. O. A. Schut.

Secretariaat : de Lairesestraat 174, Amsterdam-Z.

Administratieadres van het Studiefonds : Keizersgracht 166.

Postgirorekening : No. 133616.

Uit de Statuten van het Studiefonds.

Art. 1. Er bestaat, verbonden aan de Vrije Universiteit te Amsterdam en daar ter stede gevestigd, een vereniging, geheten : „Het Studiefonds der Vrije Universiteit”, hierna aangeduid als het fonds.

Het fonds is aangegaan voor den tijd van 29 jaar, te rekenen van af den dag der oprichting, zijnde 20 October 1926.

Art. 2. Het fonds stelt zich op den grondslag van de Vrije Universiteit, uitgedrukt in art. 2 der statuten van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, van welke de Vrije Universiteit uitgaat.

Art. 3. Het doel van het fonds is de bevordering van den

bloei der Gereformeerde wetenschap in het algemeen en van die der Vrije Universiteit in het bijzonder, door :

1. geldelijken steun te bieden aan studenten, ingeschreven aan de Vrije Universiteit, die zulk een steun behoeven ;
2. bij te dragen tot versterking van de bibliotheek en andere wetenschappelijke hulpmiddelen of instellingen, welke ten dienste van die universiteit bestaan of worden ingesteld ;
3. te bevorderen de wetenschappelijke onderzoekingen van hoogleraren, lectoren, studenten of gegradueerden dier universiteit ;
4. andere wettige middelen, die aan het doel bevorderlijk kunnen zijn.

De onder 1 en 3 bedoelde personen moeten instemmen met den grondslag, uitgedrukt in art. 2 der statuten van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, van welke de Vrije Universiteit uitgaat.

Hospitia.

(uitgaande van het Studiefonds der Vrije Universiteit)

Keizersgracht 162, tel. 44052.

Directrice : Mevr. B. A. van der Linden.

Het Hospitium biedt plaats voor 26 inwonende studenten.
Koningslaan 22, tel. voor inwonende studenten 27428.

Directrice : Mevr. A. Veerman.

Het Hospitium biedt plaats voor 30 inwonende studenten.

Tevens bestaat er gelegenheid in beide Hospitia, alleen de maaltijden te gebruiken.

Calvijnfonds.

Bestuur : Directeuren der Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag.

Statuten van het Calvijnfonds.

Art. 1. De stichting zal genaamd zijn : „Calvijnfonds”, en is gevestigd te Amsterdam.

Art. 2 De stichting heeft ten doel de bevordering van het contact der Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden

grondslag, gevestigd te Amsterdam, met het Gereformeerd wetenschappelijk leven elders, speciaal in het buitenland.

Zij tracht dit doel te bereiken door het doen houden van lezingen door Nederlandse geleerden van Gereformeerde richting in het buitenland of door het doen houden van lezingen door buitenlandse vertegenwoordigers der Gereformeerde levensopvatting in Nederland of door het doen vertalen van wetenschappelijke werken, benevens door alle andere wettige middelen, die voor het bereiken van dit doel dienstig kunnen zijn.

Art. 3. Het kapitaal der stichting wordt beheerd door Directeuren der voornoemde Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, gevestigd te Amsterdam, die aldus als bestuursleden der stichting optreden.

Art. 4. Het bestuur der stichting zal haar kapitaal beleggen op zodanige wijze als het het meest wenselijk en in het belang der stichting oordeelt.

De rente van het kapitaal mag voor geen langeren tijd dan gedurende drie jaren worden bespaard.

De uitgaven ter bereiking van het in artikel 2 omschreven doel mogen per jaar nooit meer bedragen dan een bedrag, gelijkstaande aan de rente, die gedurende drie jaren van het kapitaal zal zijn gekweekt.

Art. 5. Besluiten, door het bestuur genomen, zullen alleen kunnen worden uitgevoerd, indien daarop het advies van den Senaat der van de Vereniging voornoemd uitgaande Vrije Universiteit zal zijn gehoord.

Art. 6. Indien onverhoopt het beginsel der voornoemde Vereniging, zoals dit is uitgedrukt in artikel 2 harer statuten, veranderd mocht worden, zal deze stichting van rechtswege ontbonden zijn en zullen de haar toebehorende baten, na aftrek der schulden, vervallen aan de Gereformeerde Kerk te Amsterdam, voor de Generale Kas voor de Zending van de Gereformeerde Kerken in Nederland onder Heidenen en Mohammedanen.

Art. 7. Het Bestuur is verplicht inlichtingen omtrent het gebruik van de revenuen van het aan de stichting geschonken kapitaal te verstrekken aan dengene, die zich op voor het

Bestuur aannemelijke wijze als schenker van het stichtingskapitaal aanduidt. Deze zal dan tevens aan het Bestuur kunnen verzoeken een andere bestemming aan het kapitaal of deszelfs revenuen te geven.

Indien het Bestuur zich met deze veranderde bestemming kan verenigen en deze mede in het belang der voornoemde Vereniging acht, zal het, binnen den tijd van twee jaren nadat tot die verandering is besloten, daartoe overgaan.

Kuyper-katheder.

De hiervoor reeds geschonken of nog te ontvangen bedragen moeten met de rente worden vermeerderd tot een bedrag bijeen is van $\pm$ f 150.000, welk kapitaal dan zal dienen om een eigen, zelfstandigen leerstoel in het Antirevolutionnair Staatsrecht te stichten en in stand te houden.

Door toevoeging van de rente tot over het jaar 1951 is het beschikbare kapitaal thans gestegen tot f 44038.27.

Kuyper-raam.

In Maart 1918 is van een commissie, waarvan Prof. Grosheide voorzitter was, hiervoor ontvangen een bedrag van f 439,07. Hierbij moet de rente worden gevoegd, totdat het gedenkraam zal zijn geleverd en betaald.

Door vermeerdering met de rente tot over het jaar 1951 is het oorspronkelijk bedrag thans aangegroeid tot f 1565.60.

Van Coeverden Adrianistichting.

Bewindvoerders:

- A. M. Brouwer, Utrecht, Voorzitter.
- S. Anema, Zeist, Secretaris.
- J. Koning Pzn., Leiderdorp, Penningmeester.

Regenten:

- Prof. Mr A. Anema, Voorzitter, Haarlem.
- C. van der Tas, Secretaris, Amsterdam.
- L. Boomsma, Penningmeester, Amsterdam.

Over 1952 werd van deze stichting weder een bijdrage ontvangen van f 30.000,— ten behoeve van de exacte faculteiten.

Knap of Reeling Knap-leen.

In het jaar 1913 werd onder bovenstaanden naam een stichting in het leven geroepen, welke ten doel heeft familieleden van de stichtsters in staat te stellen aan de Vrije Universiteit te studeren. Als stichtingskapitaal was een bedrag van f 1000,— nominaal op het Grootboek gestort. Het kapitaal bedroeg per 31 December 1951 nominaal f 4024,92.

Regenten:

Dr J. Donner, Den Haag, Voorzitter.

Mr H. Bijleveld, Amsterdam, Secretaris.

D. G. J. Baron van Heemstra, Amsterdam, Penningmeester.

STUDIEBEURZEN.

Rijksstudiebeurzen volgens art. 198 der H.O.-wet.

Het Rijk stelt bij de bijzondere Universiteiten beurzen beschikbaar voor universitaire studiën. Deze beurzen worden uitsluitend toegekend voor de studie aan een bepaalde universiteit en voor een universitair examen, dus niet voor de studie voor middelbare acten enz.

Verzoekschriften voor deze beurzen moeten telken jare vóór 1 Februari op gezegeld papier van f 0,50 worden *ingediend* bij het college van curatoren der universiteit en moeten *gericht* zijn tot den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.

Bij het verzoekschrift voor deze beurzen moeten stukken worden overgelegd, waaruit blijkt:

- a. het onvermogen om zelf de studie te bekostigen; hiervoor zal men goed doen over te leggen: een bewijs van den inspecteur der directe belastingen, vermeldende het inkomen en vermogen over het lopende belastingjaar van de requestrant en/of van hem of haar, die voor het onderhoud van den requestrant te zorgen heeft.

Voorts een opgave van de samenstelling van het gezin

waartoe de requestrant behoort: het aantal broeders en zusters met vermelding van het aantal, dat in eigen onderhoud voorziet, en, indien inwonend, het bedrag van hun inkomen, hoeveel er geheel of ten dele ten laste van de ouders komen en voorts alles waaruit het onvermogen blijkt;

- b. dat de requestrant van buitengewonen aanleg is; hiervoor zal men goed doen over te leggen: verklaringen van leraren van gymnasium, lyceum of H.B.S. en voorts alles waaruit de buitengewone aanleg voor het gekozen studievak blijkt.

Zij, die een rijksstudiebeurs genieten als bedoeld in art. 198 der H.O.-wet, zijn vrijgesteld van de betaling van collegegeld.

Rijksbeurzen (renteloze voorschotten).

Voorts stelt het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen beurzen beschikbaar voor hen of haar, die studeren of gaan studeren aan een inrichting voor hoger onderwijs, voor middelbaar onderwijs, nijverheidsonderwijs enz.

Deze beurzen worden beschouwd als renteloze voorschotten. Voor deze beurzen moet telkenjare vóór 1 Februari een aanvraag worden ingezonden aan den Secretaris van de Beurzen-Commissie, Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. Aanvraagformulieren zijn bij het bureau van den Pedel verkrijgbaar.

Na indiening van het verzoekschrift ontvangt de requestrant van het Ministerie formulieren ter invulling en mededeling van de stukken, die moeten worden overgelegd.

Kerkelijke Beurzen.

Volgens art. 19 der Dordtsche Kerkenordening hebben de kerken te arbeiden dat er studenten in de Theologie zijn, die ex bonis publicis onderhouden worden.

Wat de Gereformeerde Kerken in Nederland betreft, zijn door de Particuliere Synodes deputaten aangewezen, die vermeld worden in het Jaarboek ten dienste van de Gereformeerde Kerken in Nederland.

Van Coeverden Adriani-Stichting.

De Van Coeverden Adriani-Stichting kan jaarlijks twee Beurzen à f 1000,— geven aan twee Doctoren, die hun doctorsgraad, na verdediging van een proefschrift, met den eersten graad verkregen hebben aan de Vrije Universiteit, en wel uitsluitend ten einde hun studiën voort te zetten.

Nadere inlichtingen zijn na schriftelijke aanvraag te verkrijgen bij den Secretaris van het College van Regenten, den Heer C. van der Tas, Amsterdam, P. C. Hooftstraat 25.

Overige Beurzen.

Voor de particuliere beurzen, beurzen, uitgaande van z.g. lenen en andere corporaties en personen, waaromtrent een overzicht hier moeilijk te geven is, zij verwezen naar het werkje „Studiebeurzen” (uitgave Muusses, Purmerend).

Studiefonds der Vrije-Universiteit.

Er bestaat, verbonden aan de Vrije Universiteit, een Vereniging „Het Studiefonds der Vrije Universiteit,” die zich ten doel stelt de bevordering van den bloei der Gereformeerde Wetenschappen in het algemeen en van die der Vrije Universiteit in het bijzonder, door:

1. geldelijken steun te bieden aan studenten, ingeschreven aan de Vrije Universiteit, die zulk een steun behoeven;
2. bij te dragen tot versterking van de bibliotheek en andere wetenschappelijke hulpmiddelen of instellingen, welke ten dienste van die Universiteit bestaan of worden ingesteld;
3. te bevorderen de wetenschappelijke onderzoekingen van hoogleraren, lectoren, studenten of gegradueerden dier Universiteit;
4. andere wettige middelen, die aan het doel bevorderlijk kunnen zijn.

De onder 1 en 3 bedoelde personen moeten instemmen met den grondslag, uitgedrukt in artikel 2 der Statuten van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerde grondslag, van welke de Vrije Universiteit uitgaat.

Bibliothec der Vrije Universiteit
(Allen v. Leiden).

J. van 't Hart.
D. A. L. L. L. L.
G. L. Bertman.
G. J. Boer.
Dr. J. H. W. Brouwer.
A. Brouwer van 't Hart.
Jhr. Mr. P. J. Brouwer van 't Hart.
J. J. Brouwer.
Mevrouw J. G. de Groot van 't Hart.
Mevrouw J. G. de Groot van 't Hart.
Dr. J. G. de Groot van 't Hart.
M. van 't Hart.
G. A. Brouwer.

E. GESCHIEDENIS DER UNIVERSITEIT.

C. A. Brouwer.
S. T. de Jong.
M. Kemp.
Mr. L. W. C. Krachman.
Prof. Dr. A. Kuyper.
J. C. de M. M. M. M.
F. N. van der Molen.
P. van Oordt.
W. M. Oppedijk.
Dr. J. J. A. Ploos van Amstel.
Prof. Dr. A. Rutgers.
Prof. Dr. F. L. Rutgers.
Th. Sanders Jr.
Jhr. Mr. A. F. de Savornin Lohman.
Jhr. Mr. W. H. de Savornin Lohman.
Dr. E. van der Straat.
J. J. Schilling.
J. J. Smit.
J. van der Straat.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Stichters der Vrije Universiteit.

(Allen overleden).

J. van Alphen.
 D. A. Beintema.
 G. L. Bertram.
 G. J. Boevé.
 Ds J. D. B. Brouwer.
 A. Baron van Dedem.
 Jhr Mr P. J. Elout van Soeterwoude.
 J. J. Glinderman.
 Mevrouw Douarière Groen van Prinsterer.
 Mevrouw W. G. Herklots-Suermondt.
 Dr Ph. J. Hoedemaker.
 M. van Hoek.
 G. A. Hoogeveen.
 Mr A. J. Th. à Th. van der Hoop van Slochteren.
 W. Hovy.
 C. A. Höweler.
 S. T. de Jong.
 M. Kemp.
 Mr L. W. C. Keuchenius.
 Prof. Dr A. Kuyper.
 J. C. de Mol Moncourt.
 F. N. van der Muelen.
 P. van Oordt.
 W. M. Oppedijk.
 Ds J. J. A. Ploos van Amstel.
 Prof. Dr A Rutgers.
 Prof. Dr F. L. Rutgers.
 Th. Sanders Jr.
 Jhr Mr A. F. de Savornin Lohman.
 Jhr Mr W. H. de Savornin Lohman.
 Ds B. van Schelven.
 J. J. Schokking.
 S. J. Seefat.
 J. van der Straal.

G. J. C. de Vidal de St Germain.

F. W. Vodegel.

J. Voorhoeve H.Czn.

A. Walkart Ameshoff.

E. G. Wentink.

J. A. ter Wolde.

Bovendien droegen nog drie andere broeders tot het Stichtingskapitaal bij, die hun namen onbekend wensten te houden.

Vroegere Directeuren.

W. Hovy,	1879-1896.
I. Esser,	1879-1885.
S. J. Seefat,	1879-1905.
G. H. L. Baron van Boetzelaar,	1879-1888.
J. J. Glinderman,	1879-1883.
J. C. Fabius,	1883-1888.
S. Baron van Heemstra,	1885-1904; 1905-1910.
G. H. Th. à Th. van der Hoop,	1888-1894.
E. G. Wentink,	1888-1906.
C. M. E. van Löben Sels,	1894-1903.
J. van Alphen,	1896-1907.
Th. Ruys Gzn.,	1903-1908; 1909-1914; 1915-1920.
H. W. van Marle Jr.,	1904-1909; 1910-1915; 1916-1921.
Joh. Krap,	1907-1912; 1913-1918; 1919-1924; 1925-1932.
J. H. de Waal Malefijt,	1907-1909; 1914-1919; 1920-1925.
D. Schut,	1908-1913.
Tyo H. van Eeghen,	1910-1911; 1912-1917; 1918-1923; 1924-1930.
Dr W. de Vlucht,	1921-1926.
Dr H. Colijn,	1922-1929; 1930-1936; 1937-1944.
A. W. F. Idenburg,	1923-1928; 1929-1935.
G. Wolzak,	1924-1931; 1933-1940.
Dr J. J. C. van Dijk	1929-1933; 1934-1941; 1942-1949.

Mr J. F. van Beeck Calkoen,	1931-1938.
Mr H. Bijleveld,	1931-1937; 1939-1946.
Mr J. Terpstra	1936-1945; 1945-1951.
J. Wilschut	1945-1952.

Vroegere Curatoren.

Ds J. W. Felix,	1879-1888.
Mr A. W. van Beeck Calkoen,	1879-1896.
Dr A. H. de Hartog,	1879-1882.
Jhr Mr A. F. de Savornin Lohman,	1879-1883.
Mr L. W. C. Keuchenius,	1879-1893.
Ds B. van Schelven,	1884-1928.
Dr Mr W. van den Bergh,	1886-1890.
Ds A. Brummelkamp,	1890-1919.
Mr Th. Heemskerk,	1891-1907; 1913-1932.
Dr A. J. W. Monnik,	1896-1909.
Dr H. Franssen,	1909-1911.
Dr D. Schermers,	1909-1923.
Mr S. de Vries Czn.,	1909-1944.
Dr J. C. de Moor,	1919-1926.
Dr J. G. Scheurer,	1925-1928.
Ds T. Ferwerda,	1926-1945.
Dr K. Dijk,	1928-1937.
Dr J. Wessels,	1928-1945.
Dr W. A. van Es	1937-1943.

Vroegere Hoogleraren.

Dr A. Kuyper,	1879-1908.
Dr F. L. Rutgers,	1879-1910.
Dr Ph. J. Hoedemaker,	1880-1888.
Mr D. P. D. Fabius,	1880-1921.
Dr F. W. J. Dilloo,	1880-1885.
Dr J. Woltjer,	1881-1917.
Dr A. H. de Hartog,	1882-1895.
Jhr Mr A. F. de Savornin Lohman,	1883-1896.
Dr G. H. J. W. J. Geesink,	1889-1929.

Jhr Mr W. H. de Savornin Lohman,	1890-1896.
Dr H. H. Kuyper,	1900-1944.
Dr H. Bavinck,	1902-1921.
P. Biesterveld,	1902-1908.
Dr C. v. Gelderen,	1906-1944.
Dr L. Bouman,	1907-1935.
Dr P. A. E. Sillevis Smitt,	1912-1918.
Dr A. A. v. Schelven,	1918-1945.
Dr F. J. J. Buytendijk,	1919-1925.
Mr W. Zevenbergen,	1919-1925.
Dr V. Hepp,	1922-1950.
Dr H. J. Pos,	1924-1932.
Mr V. H. Rutgers,	1928-1944.
Mr P. S. Gerbrandy,	1930-1939.
Mr J. Oranje,	1940-1945.
Dr J. Haantjes,	1945-1948.
Dr Z. W. Sneller,	1948-1950.
Dr J. Zijlstra	1948-1952.
Dr J. J. Duyvené de Wit	1950-1951.

Rectores Magnifici.

Sedert de stichting der Universiteit.

1880-81	Dr A. Kuyper
1881-82	Dr F. L. Rutgers
1882-83	Dr Ph. J. Hoedemaker
1883-84	Mr D. P. D. Fabius
1884-85	Dr F. W. J. Dilloo
1885-86	Dr J. Woltjer
1886-87	Mr A. F. de Savornin Lohman
1887-88	Dr A. Kuyper
1888-89	Dr F. L. Rutgers
1889-90	Mr D. P. D. Fabius
1890-91	Dr J. Woltjer
1891-92	Dr A. Kuyper
1892-93	Mr A. F. de Savornin Lohman
1893-94	Dr F. L. Rutgers

- 1894-95 Mr D. P. D. Fabius
1895-96 Dr J. Woltjer
1896-97 Dr G. H. J. W. J. Geesink
1897-98 Dr F. L. Rutgers
1898-99 Dr A. Kuyper
1899-00 Mr D. P. D. Fabius
1900-01 Dr J. Woltjer
1901-02 Dr G. H. J. W. J. Geesink
1902-03 Dr H. H. Kuyper
1903-04 Dr H. Bavinck
1904-05 Dr P. Biesterveld
1905-06 Dr F. L. Rutgers
1906-07 Mr D. P. D. Fabius
1907-08 Dr J. Woltjer
1908-09 Dr G. H. J. W. J. Geesink
1909-10 Dr H. H. Kuyper
1910-11 Dr H. Bavinck
1911-12 Dr R. H. Woltjer
1912-13 Mr A. Anema
1913-14 Mr P. A. Diepenhorst
1914-15 Dr C. van Gelderen
1915-16 Dr L. Bouman
1916-17 Dr P. A. E. Sillevius Smitt
1917-18 Dr F. W. Grosheide
1918-19 Dr G. H. J. W. J. Geesink
1919-20 Dr H. H. Kuyper
1920-21 Dr R. H. Woltjer
1921-22 Mr A. Anema
1922-23 Mr P. A. Diepenhorst
1923-24 Dr C. v. Gelderen
1924-25 Dr L. Bouman
1925-26 Dr F. W. Grosheide
1926-27 Dr A. Goslinga
1927-28 Dr A. A. v. Schelven
1928-29 Dr G. Ch. Aalders
1929-30 Dr H. J. Pos
1930-31 Dr H. H. Kuyper

1931-32 Mr H. Dooyeweerd
 1932-33 Dr D. H. Th. Vollenhoven
 1933-34 Mr V. H. Rutgers
 1934-35 Dr J. Wille
 1935-36 Dr L. van der Horst
 1936-37 Dr J. Waterink
 1937-38 Dr G. J. Sizoo
 1938-39 Dr J. F. Koksma
 1939-40 Dr A. Sizoo
 1940-41 Mr V. H. Rutgers
 1941-42 Mr V. H. Rutgers
 1942-43 Dr D. Nauta
 1943-44 Mr J. Oranje
 1944-45 Mr J. Oranje
 1945-46 Dr J. Coops
 1946-47 Dr R. H. Woltjer
 1947-48 Mr P. A. Diepenhorst
 1948-49 Dr F. W. Grosheide
 1949-50 Dr G. Ch. Aalders
 1950-51 Dr H. Dooyeweerd.
 1951-52 Dr D. H. Th. Vollenhoven.
 1952-53 Dr G. J. Sizoo.

Ere-Doctoraten

verleend door den Senaat der Vrije Universiteit.

20 Oct. 1930 Dr H. Colijn, overleden.
 20 Oct. 1930 Dr J. Sebestyén, Boedapest, overleden.
 20 Oct. 1930 Dr D. Bakker, overleden.
 20 Oct. 1930 Dr J. C. Rullmann, overleden.
 20 Oct. 1938 Dr J. J. C. van Dijk, 's-Gravenhage.
 20 Oct. 1950 Prof. Dr Max H. Huber, Zürich.
 20 Oct. 1950 Prof. Dr J. Bohatec, Weenen.
 20 Oct. 1950 Dr J. Schouten, Rotterdam.
 20 Oct. 1952 Dr A. J. van der Merwe, Kaapstad.
 20 Oct. 1952 Prof. Dr Joh. C. van Rooy, Potchefstroom.

**REDE van Prof. Dr D. H. Th. VOLLENHOVEN
bij de overdracht van het rectoraat
aan Prof. Dr G. J. SIZOO op
Woensdag 17 September 1952**

Mijne Heren Directeuren der Vereniging voor H.O. op G.G., Mijne Heren Curatoren dezer Universiteit, Mevrouw en mijne Heren Hoogleraren, Lectoren en Privaatdocenten, Dames en Heren Studenten, en allen, die door uwe tegenwoordigheid blijk geeft van belangstelling in onze Universiteit, zeer geachte en gewenste toehoorders.

Aan het eind van mijn ambtsperiode gekomen, mag ik, na verslag uitgebracht te hebben van de fata academica, het Rectoraat onzer Universiteit aan mijn opvolger overdragen.

Ik doe dit met blijdschap, zowel wat de naaste toekomst betreft, als ook inzake den afgelopen cursus. Het eerste behoeft geen toelichting: wie als hoogleraar het centrum van zijn werk in studeren en doceren vindt, moge zich niet willen onttrekken, wanneer naar de daarvoor geldende regeling de vervulling van het Rectoraat hem voor het eerst of opnieuw toevalt, hij zal, gezien de vele en velerlei beslommeringen die deze waardigheid met zich brengt, meer dan dankbaar zijn, wanneer hij die taak kan neerleggen. Anderszijds mag wel eens gezegd, dat ook dit ambt zijn drager — indien deze ertoe komen kan zich werkelijk daaraan te geven — voldoening niet onthoudt.

Inzonderheid geldt dit uiteraard een Universiteit als de onze, die vanwege de beginselen van welke zij uitgaat de volledige toewijding van ieder harer hoogleraren waard is. Een toewijding, die des te gemakkelijker valt in een phase van vooruitgang gelijk de Universiteit thans meemaakt.

Die vooruitgang werd dit jaar het sterkst geaccentueerd door het afkomen van het K.B. d.d. 28 April 1952 no 226, waarbij de Medische Faculteit met ingang van 19 en 20 September 1950

werd aangewezen zowel voor de artsen-studie als voor de vrije studierichting. Ook dit voorrecht schept uiteraard nieuwe verplichtingen, aan welke te voldoen nog heel wat hoofdbrekens zal kosten. Met name denk ik hier aan een principieel verantwoorde bezetting van de katheders en aan de goedkeuring van de examen-programma's der nieuwe Faculteit. Maar deze zorgen, hoe groot ook, vermogen op geen enkele wijze de vreugde te verminderen over het feit, dat de Universiteit thans, dank zij de goede hand des Heren over haar, zes erkende Faculteiten telt, te meer daar de jongste van dit zetal nu niet meer, gelijk sinds 1907 het geval was, organisatorisch min of meer in de lucht zweeft, maar door de propaedeuse in de biologische afdeling der Wis- en Natuurkundige Faculteit een behoorlijke basis bezit. Onder hen aan wier bewonderenswaardige inspanning dit resultaat, wat mensen betreft, valt te danken, zij naast onzen President Curator de nestor uit den kring der hoogleraren, collega R. H. Woltjer, genoemd, die èn als Voorzitter van den Onderwijsraad èn als lid van de Eerste Kamer der Staten Generaal de behartiging der belangen van het onderwijs en speciaal van het H.O. op gelukkige wijze weet te verbinden met trouw aan de bijzondere school en liefde voor het Christelijke, inzonderheid voor het Calvinistische onderwijs en daarom zijn brede en diepe kennis van de wet, zijn onvermoeibare volharding en zijn onuitputtelijke overredingskracht ook nu weer gaarne ter beschikking van onze Universiteit stelde.

Tot de factoren, die het werk in dit gunstige klimaat niet weinig bevorderden, reken ik niet in de laatste plaats het geregeld contact, dat de Rector tegenwoordig — anders dan in den tijd mijner vorige ambtsperiode, nu negentien jaar geleden — met het College van Directeuren en met den President van het Curatorium heeft. Daardoor is het hem immers mogelijk meer van nabij kennis te nemen van den tijd en de zorg, die deze Heren in het algemeen en inzonderheid de leden der Moderamina dezer Colleges, vooral in deze mooie, maar veel-eisende jaren aan de Universiteit en aan de Vereniging van welke zij uitgaat ten koste leggen; bovendien kan hij bij voor-

komende gelegenheden het standpunt van den Senaat mondeling vertolken en toelichten.

Omtrent de samenstelling van beide Colleges valt weinig te vermelden; terwijl die van het Curatorium dezelfde bleef, onderging het College van Directeuren ook dit jaar slechts de gewone wijziging, doordat de heer J. Wilschut van R'dam bij zijn periodieke aftreding door Dr J. de Nooy van Utrecht vervangen werd.

Daarentegen vertoonde het College van Docenten een sterke fluctuatie:¹⁾ den 5en Oct. inaugureerde Dr J. P. van Rooyen als buitengewoon en Dr E. van Dalen als gewoon hoogleraar in de Wis- en Natuurkundige Faculteit; den 12en Oct. hield Dr H. K. Oosterhuis, benoemd tot Lector in de Medische Faculteit, zijn Openbare les; den 1en Nov. gaf Dr P. Groen, toegelaten als Privaatdocent in de Faculteit der Wis- en Natuurkunde, zijn eerste college; den 9en Nov. volgden Dr J. Langman en Dr W. J. Wieringa, benoemd tot Lector in de Medische, resp. Oeconomische Faculteit, met hun Openbare lessen; den 20en Nov. sloot Dr C. C. Jonker, benoemd tot gewoon hoogleraar in de Wis- en Natuurkundige Faculteit, met zijn inaugurele deze reeks.

Tegenover den aanwas dezer zeven jonge krachten, van welke onderscheidene reeds in een lageren rang aan de Universiteit verbonden waren, staat de afvloeiing van andere.

Bij een van hen houdt dit verband met het overschrijden van de leeftijdsgrens: Collega Wille ging met emeritaat.

In de annalen onzer Hogeschool zal hij te boek staan als onze eerste Neerlandicus, die zich van 1918—1947 de zorg voor vrijwel geheel zijn omvangrijke sectie zag toevertrouwd en bovendien jarenlang als terloops den last der verantwoordelijkheid voor de bibliotheek van alle Faculteiten torste. Ofschoon reeds bij zijn benoeming professorabel, bleef hij tengevolge van zijn acribie, die weigerde met onvoldragen werk voor den dag te komen, tot 1925 lector. Wille doceerde niet slechts onze

¹⁾ Voor de titels der in deze alineas vermelde oraties raadplege men de gegevens achter deze rede.

moedertaal, maar streed ook hartstochtelijk voor de zuiverheid van haar gesproken en geschreven vorm. En dat niet uit liefde voor archaïsmen, maar op grond van de overtuiging, dat ook het taalleven genormeerd is en een volk de wetten daarvoor geldend niet straffeloos overtreedt. In dezen kamp heeft hij niet alleen wonden opgelopen, maar helaas ook, mede door het versagen van wie hem hadden behoren bij te staan, nederlagen moeten incasseren. Het werk, dat hij als docent verrichtte, leed daaronder echter niet. Mag men de faam geloven, dan heeft hij het zijn leerlingen niet altijd gemakkelijk gemaakt. Maar daartoe had hij alleszins het recht, daar hij ook zelf jarenlang van 's morgens vroeg tot vaak diep in den nacht worstelde om de principiële belichting van zijn vak. Wille behoorde n.l. tot hen, dien steeds duidelijk voor ogen stond, dat probleemstelling en oplossing ook in de vakwetenschappen door beginselen wordt beheerst. Vandaar dat hij op vele zijner discipelen een stempel heeft gezet, dat ietwat eenzijdig moge zijn, maar desondanks duidelijk het geestesmerk onzer Universiteit vertoont. — Van harte wensen we hem en zijn echtgenote daarom een blijden levensavond toe, waarin ook menig goed bericht over de geestelijke situatie aan de Vrije Universiteit hen verkwikke.

Uit andere oorzaken is de afvloeiing van twee jonge krachten te verklaren. Collega Zijlstra achtte het in de gegeven omstandigheden niet verantwoord, de benoeming tot Minister van Economische Zaken af te slaan. En collega Knoppers vroeg ontslag wegens de aanvaarding van een post in de Verenigde Staten van Amerika. In beide beslissingen, hoe verschillend van karakter ook, zal de Universiteit al of niet definitief hebben te berusten. Zij doet dit node: het leven ener Academie vergt, vooral in de jonge Faculteiten, een sterke mate van continuïteit, die niet zonder uiterste noodzaak mag worden verbroken. Collega Zijlstra, die slechts den wetenschappelijken sector der Calvinistische actie in ons Vaderland inruilde voor den politieken, kan zich ervan overtuigd houden, dat onze beste wensen hem vergezellen. De beoefening van collegialiteit zal hem ook in het Haagse milieu ongetwijfeld goed afgaan. Meer moeite zal hem

uiteraard de strijd tegen den geest van het z.g.n. vrijheids-program naar socialistischen snit opleveren: mogen de Kamerfracties en de pers der — met de V.U. op allerlei wijze verbonden — Anti-Revolutionnaire Partij in dezen ongelijken kamp hem sterken door de accentuering van het inzicht, dat niet de scheve probleemstelling „individu-gemeenschap”, maar slechts het beginsel der souvereiniteit in eigen kring, met zijn heldere onderscheiding ook van oeconomisch en juridisch leven, de basis voor het verzet tegen het mede het Protestants-Christelijk milieu reeds infecteerend dirigisme leveren kan.

Tegenover de teleurstelling van deze verliezen wekte in onzen kring bijzondere voldoening het besluit van collega Berkouwer, toen hij voor zijn benoeming tot hoogleraar in de dogmatiek en ethiek aan het Calvin Seminary te Grand Rapids bedankte. Dat hem deze beslissing moeilijk viel, valt te verstaan: hier riepen kerken in nood voor een zaak, die hem toestond de Calvinistische wetenschap trouw te blijven en hem tevens perspectieven voor haar doorwerking in een geheel ander milieu opende. Des te groter was onze vreugde en dank toen we vernamen, dat hij na ernstig beraad besloten had in ons midden te blijven. Moge hij met ongebroken energie zijn gezegend werk nog vele jaren aan onze Universiteit voortzetten, gesterkt ook door de blijdschap der gedenkdagen, die hij juist deze weken met vrouw en kinderen vieren mag.

Reeds staan nieuwe krachten gereed onze gelederen te versterken: in de Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte hoopt Dr W. J. H. Caron binnenkort zijn leermeester, collega Wille, op te volgen. De Faculteit der Wis- en Natuurkunde wachten niet minder dan drie inaugurele oraties, nl. die van Dr J. Lever en Dr P. Mullender, beiden reeds enkele jaren als lector-, en die van Dr P. Groen, sinds November j.l. als privaat-docent aan haar verbonden. Eerstgenoemde zal de vacature, die ontstaan is door het vertrek van Duyvené de Wit naar Bloemfontein, vervullen; de tweede een deel der taak van Koksma overnemen, terwijl Dr Groen de nieuwe buitengewone kathedra in de meteorologie en geophysica zal bezetten. Voorts zal de Oeconomische Faculteit met het optreden van Dr P. Borst de

vacature vervuld zien, ontstaan door het aftreden van Okma als buitengewoon hoogleeraar in Burgerlijk- en Handelsrecht, met het onderwijs in welke vakken tijdelijk de Gaay Fortman was belast. Tenslotte zij in dit verband nog vermeld de leeropdracht in de voordrachtstechniek aan Mevrouw A. Baronesse van Slingelandt-Joachim en die in de anatomie aan den heer N. Cirkel verstrekt.

Met één uitzondering, die naar we hartelijk hopen straks weer tot het verleden zal behoren, konden alle docenten gedurende dezen cursus hun werk waarnemen, zonder daarbij door ernstige ziekte te worden belemmerd. De aard van dit werk gedooft niet, dat ik daarbij lang stil sta: de intense en vaak tijdrovende voorbereiding van de colleges, het doceren, het afnemen van tentamina en examina, het geven van schriftelijke en mondelinge adviezen aan individuele vragers en aan corporaties, de tijdige verzorging van copy voor de pers, de afwerking van de post, dit alles moet ik stilzwijgend voorbijgaan, hoewel ieder ter zake kundige weet, dat juist hierin de kern van het werk ligt dat aan de Universiteit wordt verzet.

Intussen doet het goed op te merken, dat velen desondanks nog tijd wisten te vinden voor extra praestaties. Daarvan getuigen binnen het kader der Universiteit, behalve de rede van Zijlstra voor den politiek-socialen dag van het Studentencorps en die van Kuiper op den Wetenschappelijken dag, de programma's van niet minder dan drie reeksen lezingen. Onder dezen naam vat ik samen de interfacultaire colleges, die ook dit jaar in de Keizersgrachtkerk werden gehouden, en wel in de week van 18 tot 22 Februari; ze handelden over het onderwerp Wetenschap en Kunst in een vijftal Faculteiten en werden gegeven door Grosheide Sr., Hellema, v. d. Kooy, Smitskamp en Grosheide Jr.. Voorts de Culturele lezingen van den Civitasraad in welke van de collegae Kuiper, Smitskamp en Grosheide Sr. optraden. En tenslotte de tweede, weer druk bezochte zomercursus voor buitenlandse studenten, voor welke Dooyeweerd, Lever, H. R. Woltjer, Schippers, Okma, Zuidema en Smitskamp spraken.

Maar ook naar buiten werd op vele manieren activiteit ont-

plooid: Dooyeweerd sprak ook dezen cursus voor de Frans-Nederlandse Theologen-conferentie, ditmaal over het Rassenprobleem in Zuid-Afrika; zelf gaf ik aan de Techn. Hoge-School te Delft een reeks college's voor het Studium Generale over Griekse Philosophie; van der Horst hield eind September 1951 een voordracht voor het congres voor Gerontologie te St. Louis (USA) en in April j.l. een lezing in het Maudely Hospital te London; Waterink sprak te Delft voor het Studium Generale over bedrijfspsychologie, te Bielefeld voor de Evangelische Eltern- und Erzieherstag, te Zürich voor de werkconferentie der Société internationale pour la Pédagogie de l'Enfance déficiente en te Oxford op de Conferentie der Union internationale des Organismes familiaux; G. J. Sizoo en Berkouwer brachten een bezoek aan Amerika, de eerste i.v.m. het 12e Congres der International Union of Pure and Applied Chemistry, de tweede voor een reeks lezingen o.a. aan Calvin Semenary; terwijl Groen voor het Laboratorium van Aero- en Hydrodynamica der T.H.S. te Delft een voordracht hield over Turbulentie in de zee.

Van de personalia moge ik eerst een paar jubilea noemen: Waterink, Dooyeweerd en ik mochten in de maand October op een 25-jarig hoogleraarschap terugzien; Grosheide Sr vierde den 25en November zijn 70en en Anema, onze Nestor, den 10en Februari zijn 80en verjaardag. Bij al deze plechtigheden werd den betrokkene een bundel aangeboden; bij de hoogleraren in actieven dienst bevatten zij publicaties van hun leerlingen, bij collega Anema redevoeringen, die hij als lid der Eerste Kamer hield. Voorts mochten enkele collegae niet zonder voldoening een onderdeel van hun werk afsluiten: Aalders trad den 30en November als promotor van zijn jongsten zoon op en R. H. Woltjer nam bij haar uiteengaan afscheid van de Eerste Kamer.

Dan enige benoemingen. Aalders ontving het verzoek gedurende den komenden cursus een gast-professoraat in de Oud-Testamentische vakken te vervullen aan de Gordon Divinity School te Beverly Farms bij Boston in Amerika, waaraan hij echter meende geen gevolg te moeten geven; Dooyeweerd werd benoemd tot lid van den Bestuursraad en van het Bestuur

van het Internationaal Academisch Instituut; Waterink tot lid van het Bestuur der Stichting Bevordering Bescherming Bevolking; G. J. Sizoo tot lid van het Curatorium van het Defensie-Centrum; van Haeften tot lid van verdienste van het Actuarieel Genootschap, terwijl Berkouwer de reeds gememoreerde benoeming naar Grand Rapids ontving. Voorts deden Hellema en Diepenhorst hun intrede in de Eerste Kamer; werden de Gaay Fortman en Donner door den Heer Donker in de tweede phase van diens bijdrage tot de Kabinetsformatie voor de portefeuille van Justitie aangezocht; ontving Kuiper van de Stichting voor de uitgave der werken van Grotius de opdracht een complete uitgave van diens gedichten in zeven delen te verzorgen en inaugureerde Fokkema als bijzonder hoogleraar te Leiden.

Tenslotte nog een tweetal onderscheidingen: Waterink werd bij zijn jubileum Commandeur in de huisorde van Oranje, terwijl ik op den verjaardag van H. M. de Koningin benoemd werd tot Ridder in de Orde van den Nederlandsen Leeuw.

Van de docenten kom ik vanzelf op den Senaat. Hij vergaderde dit jaar, afgezien van de publieke zittingen voor inaugurele oraties en promoties, iets vaker dan gewoonlijk.

Van zijn zittingen dienen een tweetal speciaal gememoreerd. De eerste, ook ditmaal voorafgegaan door een Bidstond, in welken Berkouwer voorging, was de Dieszitting, dit keer den 22en October gehouden, in welke de Rector een oratie over Occasionalisme en Physica hield, die, i.v.m. ander werk, nog niet kon worden gepubliceerd, maar waarvan een uittreksel in het e.k. nummer van het Free University Quarterly zal verschijnen.

De tweede was aan de plechtige herdenking van Groen van Prinsterer gewijd. Dat de Senaat, gezien het geboorte- en sterfjaar van dezen Evangelie-belijder en staatsman, 1951 niet wilde laten voorbijgaan zonder op passende wijze uiting te hebben gegeven aan den dank, welke ook onze Universiteit met betrekking tot zijn werk bezielt, sprak vanzelf. Evenmin behoeft het toelichting, dat, waar Groen zowel in de rechten als in de letteren promoveerde, de betreffende Faculteiten beide een bijdrage wilden leveren. Voor de Juridische Faculteit

sprak Donner over Groen van Prinsterer als staatsman en Evangelie-belijder, voor die der Letteren en Wijsbegeerte Goslinga over Groen van Prinsterer als leidinggevende persoonlijkheid. Beide redevoeringen belichtten treffend juist de betekenis van dezen eenzamen strijder uit het midden der vorige eeuw en werden met gespannen aandacht gevolgd.

Deze vergadering was tevens de eerste, die — overeenkomstig Senaatsbesluit — door den Rector niet met het verleden jaar ingevoerde votum werd geopend, maar met het gebed voor plechtige zittingen als deze bestemd.

Een andere beslissing raakte de verlening van een doctoraat honoris causa in de Letteren en Wijsbegeerte aan Dr A. J. van der Merwe, moderator der Nederl. Geref. Kerk in de Kaap-provincie en voorzitter der centrale Van Riebeeckcommissie, en aan Prof. Joh. van Rooy, Rector der Universiteit van Potchefstroom. Met dit besluit, waarvan onze President-Curator, in andere functie bij de Van Riebeeck-herdenking aanwezig, de betrokkenen namens den Senaat in kennis heeft gesteld, beoogde de Senaat uitdrukking te geven aan het besef der tegelijk nationale en geestelijke verwantschap tussen de Calvinisten in Zuid-Afrika en hier. Het verheugt me mee te kunnen delen, dat beide geleerden het plan koesteren de erepromoties op den eerstkomenden dies der Universiteit bij te wonen.

Een derde Senaatsbeslissing, die in breder kring de aandacht trok, was de wijziging van het Reglement voor de oefening van toezicht en tucht op de studenten, speciaal in verband met den groentijd.

Op dit punt heerse geen misverstand: daarvan, dat de novitiatstijd vorige herfst slechter zou zijn verlopen dan vorige jaren, was geen sprake; eerder hadden insiders den indruk, dat er de laatste jaren een gestadige verbetering viel waar te nemen. Maar deze correctie ging den Senaat toch te langzaam; vandaar dat hij, toen ook ditmaal klachten rezen, meende het saneringsproces te moeten bespoedigen. Het beroep, daartoe op het Corps gedaan, dat blijkens zijn reacties in overgrote meerderheid ook zelf deze richting uit wil, was aanvankelijk niet vergeefs: aan medewerking van zijn Senaat heeft het de

beide laatste jaren zeker niet ontbroken. Mochten de getroffen maatregelen op den duur blijken niet voldoende te zijn, dan zal de Senaat te dezen stellig diligent blijven. Intussen houde ons volk tweeërlei in het oog. In de eerste plaats, dat ook met betrekking tot het studentenleven het negende gebod van kracht blijft: het is ontstellend hoeveel geruchten er over dit onderwerp de ronde doen, voor welke bij onderzoek vrijwel iedere grond blijkt te ontbreken. En voorts, dat hier wellicht een tekort zichtbaar wordt, dat niet uitsluitend het doen en laten der jongere generatie typeert: ouders, die bij teksten als deze „Het volk nu at en dronk en begon vrolijk te zijn voor het aangezicht des HEREN” aan zoiets als „jolic Christendom” denken, moeten niet verbaasd staan, wanneer hun kinderen bij hun pogingen ook in het gezelligheidsleven een eigen Calvinistischen levensstijl te tonen, vooralsnog op grote innerlijke moeilijkheden stuiten. Ik zeg dit allerm minst om den slappen onder de studenten een vrijbrief te geven, maar omdat de gang van zaken in de Amsterdamse afdeling der CSB, het Corps, de VVSU en de vrije disputeren het vertrouwen wettigt, dat het groeiend verantwoordelijkheidsbesef der tegenwoordige studentengeneratie, o.a. in de kracht der „Horizon-actie” uitkomend, in de naaste toekomst althans iets zal weten te bereiken. Mocht dit inderdaad het geval blijken en de verbetering bovendien een continu karakter verkrijgen, dan zou dit op den duur misschien ook den weg openen tot een revisie van de onderlinge verhoudingen tussen VVSU en Corps enerzijds en de overige, met hen in den Studentenraad samenwerkende organisaties, al hoede men zich er vooral hier voor, iets te forceren.

Doordat ik enkele Senaatsbesluiten moest memoreren, benaderde ik het studentenleven ditmaal vanuit het gezelligheids- en organisatieleven. Dit is natuurlijk eenzijdig. Vooral tegenwoordig, nu — speciaal aan onze Universiteit — ondanks de stijging van het aantal ingeschrevenen, dat der „full-time” studenten daalt en ook deze laatsten noch in tijd noch in geld — men denke hier aan veler militaire verplichtingen — de weelde kennen, die de doorsnee student zich vroeger kon veroorloven.

Wat de aantallen betreft zal ik, onder verwijzing naar de

aan deze rede toegevoegde statistieken slechts de belangrijkste vermelden.

Voor 1951/52 waren ingeschreven 167 dames en 1440 heren, totaal 1607 studenten. Den vorigen cursus waren deze cijfers 159 dames en 1296 heren, dus samen 1455. Derhalve steeg hier het aantal der dames met 8, dat is met 5%; dat der heren met 144, dat is met ruim 11% en het totaal met 152 of vrijwel met $10\frac{1}{2}\%$. Zowel voor het totaal als voor de stijging daarvan betekenen deze getallen een tot nu toe niet bereikt hoogtepunt.

De statistische gegevens over de voor de eerste maal ingeschrevenen vertonen een beeld dat even anders is: hier steeg het aantal dames van 43 tot 47, maar daalde dat der heren van 294 tot 275, zodat het totaal niet meer 337, doch 322 bedroeg. De lagere cijfers bij de heren zijn te verklaren uit een daling bij de juristen, de oeconomen en de notariaatsstudenten die zó belangrijk was, dat, ondanks een toename bij de theologen, wis- en natuurkundigen en medici, het totale aantal beneden dat van verleden jaar bleef.

Zo staat tegenover een ongekende stijging van het totaal der ingeschrevenen een kleine daling van het aantal eerstejaars. Het zou zeldzaam voorbarig zijn op grond van deze divergentie te concluderen, dat de samenstelling der studentenwereld zich in dezelfde richting beweegt als die van het Nederlandse volk. Want ook in 1947/48 viel een dergelijk verschijnsel op te merken. Bovendien kwam — voorzover uit de persverslagen valt af te leiden — een divergentie in gelijken geest dit jaar alleen te Utrecht voor, en zelfs daar waren de curven totaal anders: ginds bedroeg de stijging van het totaal nog geen 2%, die bij ons daarentegen ruim 10%, terwijl het percentage der daling bij de eerstejaars daar $13\frac{1}{2}$ en hier nog geen 4 blijkt te zijn. Met het overwicht der oudere jaars houdt intussen vermoedelijk wèl, althans ten dele, de sterke toename van het aantal der examina verband, dat van 266 tot 377 klom. Ook het aantal promoties nam iets toe: het steeg tot mijn blijdschap van 17 tot 19, van welk aantal er intussen voor de eerste keer in het leven der Universiteit den 30en November jl. tot mijn schrik vier op denzelfden dag plaats vonden!

Voor de normale gevallen keerde ik tot de oude traditie terug, welke hen, die pas van het Gymnasium, H.B.S. of Lyceum komen, in de gelegenheid stelt bij de intrede van de hun nog gans nieuwe wereld der Universiteit een ogenblik met den op dit voor hen zo gewichtig moment fungerenden Rector persoonlijk contact te hebben, wat — naar 'k meen — door de betrokkenen over het algemeen wel op prijs wordt gesteld. Dit vond plaats zowel bij de inschrijving aan het begin mijner ambtsperiode als bij de onlangs ingevoerde voorlopige aanmelding, die vorige week plaats vond. Aan het onlangs belegde oriënteringsweekend voor de eerstejaars theologen had ik bij de voorlopige aanmelding reeds steun.

Behalve de gewone colleges en de reeds genoemde geheel of goeddeels door de hoogleraren verzorgde cursussen, bracht ook dit studiejaar enkele bijzondere attracties op wetenschappelijk gebied. Voor de studenten in de letteren en wijsbegeerte gaf in het najaar Prof. Dr F. L. Ganshof, hoogleraar in de geschiedenis te Gent, een viertal gastcolleges over „Kerk en staat onder Karel den Groten” en over „Enkele essentiële aspecten van het leenstelsel”; voor de juristen en economen hield Prof. F. v. Goetheim, hoogleraar te Leuven, op 14 December twee voordrachten, nl. over „Arbeidsrecht en sociaalrecht” en „Beginselen van sociale zekerheid”; den 27en Februari trad voor de juristen de heer Jean Theiss, lid van den Conseil d'Etat te Parijs op met een lezing over „Les principes et la mise en oeuvre de la responsabilité de l'état à l'égard des particuliers”; tenslotte sprak in het kader der uitwisseling van hoogleraren volgens het Nederlands-Brits Cultureel Accoord M. Dixon, Sc. D., F.R.S., Reader of Biochemistry aan de Universiteit te Cambridge, als gasthoogleraar voor de studenten in de chemie den 12den Maart over „Some properties of living matter in relation the its origin” en den 13den over „Some aspects of enzyme specificity”. Buitengemeen slaagden de colleges van Prof. Dr Em. Léonard van Parijs, hoogleraar in de geschiedenis aan de École des Hautes Études, die als een der bekendste figuren van het Calvinistisch Protestantisme in Frankrijk op uitnodiging van het Calvijn-Fonds voor de stu-

denten van verscheidene faculteiten in November sprak over „La situation actuelle du protestantisme français” en over „La problème des origines de la Réformation” en in Mei j.l. over „Het Réveil in Frankrijk in de 19e Eeuw” en voor breder kring een causerie hield over „Het jonge protestantisme in Brazilië, zijn eigenaardigheden en moeilijkheden”.

Van de studenten kom ik tot de oud-studenten.

Hier moge ik in de eerste plaats met ingenomenheid vermelden dat Mr P. Adriaanse, die van 1939 tot 1943 aan de V.U. studeerde, van het Legatum Visserianum te Leiden voor zijn antwoord op de prijsvraag inzake de internationaal privaatrechtelijke zijde van confiscatie en nationalisatie, als enige Nederlander een eervolle vermelding verwierf, met welk feit ik hem namens den Senaat gelukwenschte. Voorts hielden Dr W. J. C. Buitendijk en Drs G. Kamphuis voordrachten in het kader der Culturele lezingen en leverde Dr W. F. van Gunsteren een referaat voor den Wetenschappelijken dag.

De Reünisten-Organisatie der Studenten-Corporaties aan de V.U., die volgende maand haar 5e lustrum hoopt te vieren en geregeld met de besturen der geestverwante zusterorganisaties samenwerkt, had dit jaar met VVSU en Corps iets meer contact dan gewoonlijk; toch blijft hier m.i. van beide zijden nog veel te doen.

Niet slechts studenten en oud-studenten, maar ook Directeuren en Curatoren ontmoeten elkander in den Civitasraad; deze organisatie, eerst na den oorlog ontstaan, heeft zich in den kring der Corporaties die rechtstreeks met de V.U. verband houden reeds een belangrijke plaats veroverd. Wie als Rector haar vergaderingen, die behalve in de vacantes iedere maand worden gehouden, bijwoont, komt onder den indruk zowel van den goeden geest die haar beheerst als van het vele werk door haar verzet. Een definitief resultaat wist zij te boeken o.a. inzake het sinds eind Mei 1945 hangende plan de tijdens den oorlog aan onzen kring ontvallen en te eren: op de plechtige bijeenkomst, den 3en Mei in het Kerkgebouw der Geref. Remonstrantse gemeente o.l.v. Ds S. J. Popma gehouden, mocht ik een tweetal door den Raad bij monde van coll. A. Sizoo aan-

geboden gedenkplaten namens de Universiteit en speciaal uit naam van Directeuren met een enkel woord aanvaarden. Van deze platen telt de ene niet minder dan 85 namen en is de ander speciaal aan de nagedachtenis van Collega Oranje gewijd, die wel eerst op 3 April 1946 overleed, maar ongetwijfeld voornamelijk ten gevolge van de buitengewone inspanning, die zijn heldhaftig verzet tijdens de bezettingsjaren van zijn krachten had gevergd, zo vroeg bezweek. Beide platen sieren voorlopig de muren der hal van het oude gebouw aan de Keizersgracht. Voorts werden de pogingen van den Civitasraad ter completering van de portrettengalerij der overleden hoogleraren in een tweetal gevallen met succes bekroond: de reeds bestaande collectie zal zeer binnenkort met de geschilderde beeltenissen van Prof. Dr P. A. E. Sillevs Smitt en Prof. Dr Z. W. Sneller worden verrijkt. Voorts organiseerde de Raad weer een vijftal culturele lezingen, ditmaal over Marnix van St. Aldegonde, Constantyn Huygens, Rembrandt, Bilderdijk en Kuyper. Inzake de U.G.Z. werd een betere regeling getroffen. Voorts werd aan Directeuren verzocht te overwegen, naast Dr S. v. d. Veen, die zijn taak met grote toewijding verricht, een psychiater te benoemen, die bij tal van kleine moeilijkheden waarschijnlijk mooi praeventief werk zal kunnen verrichten. Wat het contact met de buitenlandse studenten betreft, voor wie een applicatie-cursus wordt voorbereid en wier aantal dit jaar van 59 tot 77 klom, vermeld ik hier naast het werk onder hen, die hier langeren tijd vertoeven, de voorbereiding van den tweeden zomercursus, die, ook nu weer door collega van der Molen en haar staf voorbereid, dit jaar niet minder dan 66 buitenlanders trok. Zij verschenen de vorige week ook op de Civitasdagen, die wat beter bezocht hadden kunnen zijn, maar, wat geest en sfeer betreft, dank zij leiders en referaten goed geslaagd mogen heten. Gezien het door hem reeds bereikte durf ik de verwachting uitspreken, dat deze Raad op den duur zelfs voor de kwestie der Studenteners een oplossing zal weten te vinden, die ook dit jaar niet tot een goed einde kon worden gebracht.

Overziet men het geheel, dan blijkt de Universiteit nog steeds in een periode van fiksen groei te verkeren. Uiteraard is dit

voor haar vrienden een oorzaak van intense vreugd. De blijdschap is echter ook in dit geval niet onvermengd. Want uitbreiding vergt bij een inrichting van onderwijs in West Europa uiteraard ook aanpassing van de huisvesting. En hier ging ook dit jaar lang niet alles naar wens.

Wel is waar valt ook in dit opzicht winst te constateren. Aan de Keizersgracht kwam het tuingebouw voor de administratie der Vereniging gereed, zodat deze zich thans op nummer 166 kan terugtrekken, waardoor de Universiteit de volledige beschikking over de andere percelen terugkrijgt. Daardoor is voorlopig in de behoefte aan examenruimte voorzien. Door de verbetering van het interieur kan een kleine collegezaal thans ook als spreekkamer dienst doen. Voorts kreeg tijdens de zomervacantie een bescheiden restauratie van de Senaatszaal goeddeels haar beslag. Ook dit werd langzamerhand tijd: de plannen op dit punt dateerden reeds uit het eerste rectoraat van wijlen V. H. Rutgers, d.w.z. van 1933/34! En dat, terwijl de toestand uiteraard ieder jaar er slechter op werd! Wie deze ruimte thans betreedt, zal slechts kunnen bewonderen wat de heer C. W. Royaards in het minimum van tijd, waaraan ik hem moest binden, voor het beschikbare bedrag heeft weten te bereiken. Moge de oplevering van het complete werk spoedig kunnen plaats vinden.

Wenden we den blik naar Zuid, dan blijkt de verbouwing van het Physiologisch Laboratorium geheel voltooid en die van het gebouw der Wis- en Nat. Faculteit nagenoeg gereed: bij de laatste valt op te merken, dat de uit den slagzin der Vrouwen V.U.-hulp bekende „vierde verdieping” over geheel het bestek tot een vijfde, en hier en daar zelfs tot een zesde werd. Ook de werkzaamheden aan het perceel Prins Hendriklaan 27 vonden geregeld voortgang.

Maar dan komen de tegenslagen. Bij de verbouwing van het pand op Rapenburg doen zich telkens nieuwe moeilijkheden voor, zodat de propaedeuse van onze medici ook nu nog op het gebouw in de De Lairesestraat blijft aangewezen, waar de andere secties om deze ruimte zitten te springen. Nog pijnlijker valt het, te spreken over de plannen met betrekking tot het

nieuwe complex van gebouwen voor geheel de Universiteit. Want het terrein, waarover we sinds het begin van het jaar ernstig bezig zijn geweest, bleek, nu het op een beslissing aankwam, toch weer niet voor ons beschikbaar. Nu schuilt in dezen gang van zaken misschien inzoverre iets goeds, als velen het terrein, dat ons ontging, noch groot noch rustig genoeg achtten. Toch is hier een ernstige teleurstelling, inzonderheid voor de Medische Faculteit. Dit klemmt temeer, daar de moeilijkheid hier niet, zoals bij haar propaedeuse, slechts een kwestie van ruimtegebrek is, maar tevens het tijdig gereed zijn van voor de verdere opleiding noodzakelijke afdelingen raakt, zodat de Faculteit voor dit deel van haar taak in tijdnood dreigt te komen. En dat, terwijl dit jaar het aantal harer propaedeuten van 31 op 36 en het totaal harer studenten van 43 op 64 kwam! Moge het Directeuren in de allernaaste toekomst gelukken deze zaak tot een goed einde te brengen. Mochten ze daarin niet slagen, dan zou het wellicht geraden zijn buiten de hoofdstad naar een geschikt terrein uit te zien. Als geboren Amsterdammer valt het me niet licht, deze mogelijkheid aan te stippen, maar de belangen der Universiteit wegen zwaarder dan de band aan mijn vaderstad, wanneer deze niet spoedig over geheel de linie volledig begrip toont voor de impasse, in welke wij dreigen te geraken.

Daarentegen mochten we van de Lands-overheid alle medewerking ondervinden; zowel de Minister van O. K. en W. en de chefs der betreffende afdelingen van diens Departement, als de Commissie van Toezicht, in welke dezen cursus Mr A. L. des Tombe te Apeldoorn en Dr R. M. A. A. Geuljans te Roermond werden benoemd, bleken open oog te hebben voor de belangen der Universiteit voorzover deze het staatsleven raken.

Ook het verband tussen de Theologische Faculteit en de Geref. Kerken in Nederland verliep vlot en het toetreden van Ds P. N. Kruyswijk van Ouderkerk a. d. Amstel, een oudleerling en warm vriend onzer Universiteit, tot het betreffende deputaatschap zal daarin zeker geen wijziging ten kwade brengen.

Van het werk dat onmiddellijk met onze V.U. verband houdt

mag ik geen afscheid nemen zonder met dankbaarheid de bibliotheek en het Studenten-Studiefonds te hebben vermeld. Eerstbedoelde heb ik dit jaar helaas weinig betreden; desondanks was de bibliothecaris, Drs H. A. Höweler, en zijn staf telkens gaarne bereid me te helpen. Mogen ook deze functionarissen binnen enige jaren uit de perikelen van het inzonderheid voor hen pijnlijke tekort aan ruimte — hier en daar staan de boeken drie rijen diep! — worden verlost! Wat het Studenten-Studiefonds betreft, de Rector Magnificus is, gelukkig, wel niet meer — gelijk vroeger — met het praesidium dezer stichting belast, maar de waarde van de hulp, die zij financieel door haar toelagen velen alumni biedt, valt even moeilijk naar waarde te schatten als de morele steun, die de huisvesting vooral van aankomende studenten in één van haar Hospitia betekent, waar, dank zij de voortreffelijke leiding der beide Directrices, een uitnemende geest heerst; daarvan, dat een pleidooi voor de instandhouding van deze tehuizen moet worden gevoerd, gelijk tijdens mijn eerste rectoraat nodig was, is dan ook geen sprake¹⁾.

Nog een enkel woord over mijn werkzaamheden in het Rectorencollege. Toen ik mijn ambt aanvaardde, wist ik daarmee ook de taak op me te hebben genomen onze Universiteit in dit College te vertegenwoordigen. Daarvan, dat me, naar de daarvoor geldende regeling, ook het praesidium toeviel, was ik echter niet op de hoogte: eerlijk gezegd vond ik dit bericht maar half. Het rectoraat is tegenwoordig allerm minst een sinecure, zodat vermeerdering van werk nu niet bepaald welkom is; daarbij vreesde ik, gedachtig aan het *Senatores viri boni, senatus mala bestia*, dat dit praesidium wel eens eigenaardige moeilijkheden mee kon brengen. Inderdaad bleek er nogal wat werk aan deze functie verbonden, maar daar stond tegenover, dat de

¹⁾ Van het Hospitium aan de Keizersgracht zij hier een tweetal jubilea gememoreerd: Mevrouw B. A. van der Linden mocht 15 Juli j.l. herdenken, dat zij 12½ jaar geleden haar zeer gewaardeerde arbeid als Directrice aanvaardde en Mej. J. Schuring vierde den 7e September haar 40-jarig jubileum als hulp in de huishouding, bij welke gelegenheid collega Coops haar namens de Regeering de bronzen eremedaille, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau, overreikte.

voorzitter zich den ab-actis van eigen senaat als secretaris ziet toegevoegd, zodat de zaken van het College op de wekelijkse conferentie van Rector en Ab-actis konden worden behandeld; bovendien was de geest op de vergaderingen zozeer op samenwerking ingesteld, dat ik aan dit onderdeel van mijn taak uiterst prettige herinneringen bewaar.

De activiteit van het College had betrekking op tamelijk ver uiteenliggende onderwerpen. Wat de studenten betreft waren o.a. de belasting van bursalen en de militaire dienst in studietijd aan de orde; geen van beide kwesties kon worden afgewerkt; intussen werd bij het tweede punt bereikt, dat de Minister tijdens de mede door collega Hooykaas bijgewoonde audientie de bezwaren tegen de thans vigerende regeling erkende, en, al maken de internationale defensie-verplichtingen het uiterst moeilijk vóór 1954 aan de geuite wensen tegemoet te komen, er prijs op stelde met het College in contact te blijven. Inzake oud-studenten kon een uit den vorigen cursus stammende quaestie vrijwel worden afgedaan: inzake de invoering van doctorsinsignia ten behoeve van hier te lande gepromoveerde buitenlanders werd in het College tot in details overeenstemming bereikt; en daar bij de behandeling overleg met de Senaten werd gepleegd, mag de verwachting worden gekoesterd, dat op dit punt binnenkort een uniforme regeling zal gelden. Ook inzake de gemeenschappelijke vertegenwoordiging der Nederlandse Universiteiten in het buitenland bleek opnieuw samenwerking mogelijk: coll. Baas Becking zal bij het eeuwfeest der Universiteit van Sydney een namens het College door Hooykaas en mij ondertekende oorkonde overhandigen. Ook in dit milieu speelde de U.G.Z. een belangrijke rol; in dit verband werden collega Bok van Leiden en ik door de ministers van Sociale Zaken en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen in audientie ontvangen. Tenslotte mocht ik te Loenen op de Veluwe op 2 Mei samen met collega Severijn deelnemen aan de kranslegging op de Centrale Begraafplaats der Oorlogsgravenstichting bij de onthulling van een monument ter nagedachtenis van den onbekenden verzetsstrijder en namens het College het woord voeren bij de officiële opening van het Nederlands Studenten-

Sanatorium te Laren, waar, blijkens de mededelingen in het openingswoord van coll. Heringa, bij de geestelijke verzorging van de patiënten met de sterke divergentie, die op dit gebied de bevolking van ons land kenmerkt, ten volle rekening wordt gehouden. Het was ook deze geest en niet die ener vermeende neutraliteit, welke mede in het Rectorencollege de samenwerking mogelijk maakt en ook dit jaar slagen deed. Moge dit het College ook in de toekomst, wanneer het, naar ik hoop, meer relief zal hebben verkregen, duidelijk voor ogen blijven staan.

Van de overige vertegenwoordigingen zij slechts het voornaamste gememoreerd. Den 29en September maakte ik ten huize van den Burgemeester dezer stad en Mevrouw d'Ailly-Fritz de ontvangst mee der derde bijeenkomst van Nederlandse en Duitse hoogleraren na den oorlog, welke bijeenkomst onder auspiciën der Coördinatie-Commissie voor Culturele Betrekkingen met Duitsland werd gehouden; den 13en November de receptie der A.R.-kiesvereniging hier ter plaatse, die haar honderdjarig bestaan vierde; voorts de diesdiners van het Corps en der lustrum-vierende VVSU, de rectorale oraties mijner collegas aan de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam en aan de Rijks-Universiteiten te Leiden en Utrecht, de begrafenis van collega Schilder, den politiek-socialen dag van het Corps en de ontmoeting van V.U. en jeugdbeweging op de „Witte Hei”, de diners i.v.m. de opening van het Rijnkanaal en met de oprichting van de Nederl. Afd. van het Collège international des Chirurgiens en tenslotte de rectoraatsoverdracht van mijn zeer-gewaardeerden collega Bregstein, Maandag j.l. aan de Gemeentelijke Universiteit alhier.

Waar ik in dit middaguur zoveel over het verleden had te vertellen neemt ge het mij ongetwijfeld niet kwalijk, wanneer ik mij over de naaste toekomst slechts zeer in het kort uitlaat. Natuurlijk zal ik me daarbij niet aan het doen van voorspellingen wagen. Ook komt het me om des tijds wil goed voor, me te beperken tot het maken van een enkele opmerking en het formuleren van een wens.

De opmerkingen hebben betrekking op het aanhangige ont-

werp H.O.-wet. Vergelijkt men dit voorstel met het project der Commissie van der Pot, dan mag dankbaar worden geconstateerd, dat het aan tal van bezwaren, in de minderheidsnota van Donner Jr en in de betreffende missive van den Senaat onzer Universiteit naar voren gebracht, tegemoetkomt. Toch blijft er reden voor critiek. Daarbij moge ik, i.v.m. het karakter van dit uur, alles wat uitsluitend de Rijksuniversiteiten raakt, terzijde laten en ook de regeling van het subsidie-vraagstuk zwijgend voorbijgaan. Ook wat den geprojecteerden Hogen Academischen Raad betreft bepaal ik me — onder verwijzing naar de reeds gememoreerde critiek, die op dit punt in het ontwerp allerm minst werd ondervangen — tot de vraag, of wellicht de realisering van wat den voorstanders dezer innovatie voor ogen staat, niet mede ware te bereiken door aan het Rectorencollege bepaalde bevoegdheden te verlenen.

Datgene waarop het me momenteel echter voornamelijk aankomt, is iets dat rechtstreeks verband houdt niet met bedoeld ontwerp, maar met de suggestie, dat de onderlinge verhouding van volkskracht en overheidstaak bij het Hoger onderwijs in dier voege ware te regelen, dat een Universiteit als de onze gevoegelijk zou kunnen inkrimpen tot een complex van bijzondere leerstoelen voor principiële vakken aan Rijksuniversiteiten.

Tegen deze suggestie rijzen ernstige bezwaren. Zij raken uiteraard niet het instituut der bijzondere katheders aan openbare Universiteiten en Hogescholen op zichzelf. In een land met een religieus zó gemengde bevolking als het onze waarborgt de mogelijkheid der oprichting en instandhouding van dergelijke leerstoelen de rechten van hen, die in het aan bedoelde inrichtingen onderwezene h.i. essentiële bestanddelen missen. En daar het tijdstip, waarop het Calvinistisch volksdeel een zó volledig uitgegroeide Universiteit zal bezitten, dat men allen, die een visie op enig onderdeel nauwkeurig willen leren kennen, zonder meer naar deze Universiteit verwijzen kan, wel nimmer zal aanbreken, zal men, nog geheel afgezien van onze missionaire roeping jegens anderen, ook onzerzijds van dit instituut gebruik dienen te maken. Wanneer een inrichting voor openbaar hoger onderwijs de plaats die zij in ons volksleven inneemt goed ziet,

zal zij de oprichting van zulke katheders dan ook niet tegenstaan, maar veeleer met blijdschap begroeten, zoals de scheidende Rector Magnificus van Wageningen deed, die de aanwijzing van de Stichting „Bijzondere Leerstoelen voor Chr. Maatschappijleer te Wageningen” als bevoegd om aan de Landbouwhogeschool een bijzondere katheders voor de Christelijke economische en sociale politiek in de landbouw te vestigen in zijn afscheidsrede „vererend” noemde.

Op het ogenblik is echter niet het instituut of ook de oprichting van dergelijke leerstoelen aan de orde, maar de quaestie, of de V.U. door een combinatie van zodanige katheders zou kunnen worden vervangen. Hier nu past een resolute afwijzing zonder meer. Want bijzondere leerstoelen mogen bruikbare hulpmiddelen zijn, een eigen Universiteit vervangen kunnen zij nooit. En dat niet omdat we een isolering van gelijkgezinde hoogleraren en studenten zouden voorstaan: een dergelijke afzondering is niet slechts onmogelijk en — men denke aan de kerkelijke verscheidenheid onder onze leerlingen — onwettelijk, maar, althans voor hem die niet Dopers maar Gereformeerd denkt, ook allerm minst wettelijk. Het mag dan ook nimmer als argument ten bate van onze Universiteit worden aangevoerd. Wat zij beoogt is immers iets totaal anders, nl. een wetenschap uit één beginsel, dat aan al haar onderwijs een eigen stempel opdrukt. De tegenstelling van principiële en niet-principiële wetenschappen is voor een Universiteit als de onze dan ook absoluut contrabande. Want al mogen er wetenschappen zijn, die meer dan andere opzettelijk de beginselen hebben te bestuderen, alle wetenschap dient bij afpaling en onderzoek van haar veld, welk dit ook zij, gedragen te worden door dezelfde visie op de feiten en op de mogelijkheid kennis omtrent haar te verwerven.

Eerst wanneer een dergelijke visie ons werk samenhoudt, zijn we werkelijk één. Daarom blijft het biddend streven naar dit ideaal, dat mede bij de besten onzer studenten leeft, ook geheel los van het aanhangige wetsontwerp voor onze Universiteit aan de orde. Houdt men dit vast, dan zal het nodig zijn, dat niet slechts in drie, maar in alle Faculteiten de encyclo-

paedie van het vak (resp. de onder een Faculteit ressorterende vakken) wordt gedoceerd en de tot deze taak geroepenen ook organisatorisch een eenheid vormen met hen, die de algemene wijsbegeerte hebben te doceren. Op deze basis stelle zich ook onze beoordeling van de in het Academisch Statuut voorgeslagen centrale interfacultaire faculteit.

Aan het einde van mijn taak gekomen, wil ik allen hartelijk danken die op enigerlei wijze mijn werk hebben verlicht. In de eerste plaats Directeuren der Vereniging voor meer dan één welwillend besluit, inzonderheid wat betreft de beperkte restauratie van de Senaatszaal en den indirecten steun aan de Juliana-katheder te Grand-Rapids.

Dan het bureel der Vereniging en uiteraard in sterker mate de Pedellerie. Inzonderheid de Pedel zelf heeft het dit jaar, nu, daargelaten den snellen groei van het dagelijks werk, behalve het Jaarboek een sterk gewijzigde Handleiding voor studenten nodig bleek, druk, zelfs té druk gehad. Desondanks behield hij zijn moed en dacht hij altijd mee, ook wat de toekomst betreft.

Tenslotte mijn collega's. Op de medewerking van geen hunner heb ik ooit tevergeefs een beroep gedaan. Toch mag ik wel enkelen hunner speciaal vermelden. Voorop Woltjer, die me zijn rijke ervaring steeds volgaarne ten dienste stelde. Voorts de Decani, zowel voor hun adviezen in het college van Rector en Assessoren, die den vlotten gang van zaken op den Senaat niet weinig bevorderden, als voor hun overige hulp. Evenzo die collega's, die, wanneer ik verhinderd was de Universiteit te vertegenwoordigen, mij vervingen, ook al vergde dit veel van hun tijd. Van hen wil ik hier met name Verdam noemen die, en dat op korten termijn, een geheel artikel over het bijzonder onderwijs voor me schreef, toen dit in dagen van tijdnood van me werd gevergd. En tenslotte Hooykaas. Zonder wat hij èn als ab-actis van den Senaat, èn als Secretaris van het Rectoren-college heeft gepraesteerd, zou ik door de combinatie van plichten overmand zijn geworden. Dat we herhaaldelijk een zaak van zeer verschillenden kant benaderden, maar desondanks

bij de conclusie elkander meestal vonden, kwam de voorbereiding van het werk niet weinig ten goede. Ook hem wens ik een ongetwijfeld blijden terugkeer tot de dagelijkse taak toe, die een goed hoogleraar liever is dan de beslommeringen van dergelijke bijzondere functies.

Na de vervulling van deze lichte dankbaarheidstaak rest me dan, hooggeachte Sizoo, nog slechts de plicht de rectorale waardigheid aan U over te dragen. Het verheugt al Uw collega's, dat ge, hoewel de beurt nog niet aan U was, toch, toen de Senaat een beroep op U deed, U bereid verklaarde, aan Directeuren als Rector Magnificus voor den komenden cursus te worden voorgedragen en ge door hen zijt benoemd. Dat ge onopvallend leiding weet te geven, toont de stand van zaken in Uw laboratorium; dat ge ook het Rectoraat aankunt heeft Uw vorige ambtsperiode bewezen, van welke ik slechts de geslaagde Kuyper-herdenking in de Apollo-hal memoreer. Daarbij verwacht ik een zekere continuïteit nu iemand, die krachtens zijn opdracht naar wijsheid streeft, wordt opgevolgd door een collega, die gaarne tot de kern der physische dingen doordringt. Om al deze redenen ben ik, wat U betreft, vol vertrouwen voor de naaste toekomst onzer Universiteit.

Moge ik U dan nu verzoeken tot me te komen, opdat ik U met het teken Uwer waardigheid omhange.

Salve Rector Magnifice, iterumque salve!

Vivat, crescat, floreat Academia nostra!

Ik heb gezegd.

Aantal der ingeschreven studenten.

Het aantal ingeschreven studenten in den cursus 1951/52 is als volgt verdeeld:

<i>Faculteit</i>	<i>Nieuw ingeschrevenen</i>		<i>Totaal ingeschrevenen</i>	
	Heren	Dames	Heren	Dames
Theologie	67	1	369	10
Rechten	26	14	231	56
Letteren en Wijsbegeerte	10	6	64	15
Wis- en Natuurkunde	55	6	340	13
Economie	59	3	250	9
Psychologie	17	13	84	53
Medicijnen	33	3	57	8
Notariaat	6	1	17	3
Meer dan één faculteit	2	—	29	—
Totaal	275	47	1441	167
	322		1608	

Van deze 1608 behoorden 466
niet tot de Gereformeerde Kerken.

Ingeschreven Buitenlanders

	Theol.	Rechten	L.&W.	W.&N.	Econ.	Psych.	Med.	Totaal
Indonesiers	6	2		2	26	3	3	42
Duitsers	2	1	2	1				6
Z. Afrikaners	9			1	1	1		12
Fransen	1							1
West Ind.		1						1
Canadezen	1							1
Amerikanen	3		2			1		6
Hongaren	2		1					3
Belgen	2							2
Ambonn.							1	1
Statenloos			1			1		2
Totaal	26	4	6	4	27	6	4	77

Ingeschreven voor een enkele les	Wis- en Natuurkunde	7
	Rechten	3
		10

Ambtsaanvaardingen.

5 October	1951	DR J. P. VAN ROOYEN, inaugurele oratie getiteld: „Het extrapolatie-probleem in de Statistiek”.
5 October	1951	DR E. VAN DALEN, inaugurele oratie getiteld: „Over de samenstelling van chemische verbindingen”.
12 October	1951	DR H. K. OOSTERHUIS, openbare les getiteld: „Antibiotica in dienst van de mensheid”.
1 November	1951	DR P. GROEN, openingscollege getiteld: „Plaats en taak der geophysische wetenschappen”.
9 November	1951	DR J. LANGMAN, openbare les getiteld: „Doel en middel in de anatomie”.
9 November	1951	DR W. J. WIERINGA, openbare les getiteld: „De economische geschiedenis als aspect van de wetenschap der geschiedenis”.
23 November	1951	DR C. C. JONKER, inaugurele oratie getiteld: „Werkelijkheid, waarneming en theorie in de natuurkunde”.

Aantal leerkrachten van de Vrije Universiteit.

FACULTEIT.	Gewone Hoogl.	Buitengew. Hoogl.	Lectoren	Privaat-Docent.	Leer-opdr.	Totaal
Theologie	5	3				8
Rechten	7	2	1			10
Medicijnen	4		2		1	7
Wis- en Nat.k.	10	2	1	2	2	17
Lett. en Wijsbeg.	9	4	2		1	16
Economie	3	7	2		1	13
Totaal	38	18	8	2	5	71

EXAMENS IN DEN CURSUS 1951/1952.

*Examens geslaagd opmerkingen***Faculteit der Godgeleerdheid.**

Candidaats	28	24	
Doctoraal 1e gedeelte	8	8	
„ 2e „	8	8	
Promoties	5	5	1 cum laude

Faculteit der Rechtsgeleerdheid.

Candidaats	32 (7)	27 (7)	
Doctoraal	53 (13)	35 (9)	
Promoties	2	2	

Faculteit der Wis- en Natuurkunde.

Candidaats	24	24	
Doctoraal	20	20	
Promoties	8	8	2 cum laude

Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte.

Propaedeutisch examen voor de Godgeleerdheid	59	55	1 cum laude
Candidaats Geschiedenis	2	2	
Nederlands	1 (1)	1 (1)	
Klassieke	1	1	
Paedagogiek	1	1	
Psychologie	2 (2)	2 (2)	1 cum laude (1)
Semietisch	1	1	1 cum laude
Doctoraal Klass. Lett.			
1e gedeelte	1	1	
2e „	1	1	
Ned. Lett.			
1e gedeelte	2	2	
2e „	2	2	1 cum laude
Geschiedenis			
1e gedeelte	1	1	

		<i>Examens</i>	<i>geslaagd</i>	<i>opmerkingen</i>
	2e gedeelte	1	1	
Promoties		3	3	1 cum laude

Faculteit der Economische Wetenschappen.

Candidaats		73 (3)	48 (2)	
Doctoraal	1e gedeelte	2	2	
	2e „	2	2	
Promoties		1	1	

Verenigde Faculteiten van Wis- en Natuurkunde en Lett. en Wijsbeg. (psychologie)

Candidaats		10 (6)	10 (6)	2 cum laude (1)
Doctoraal		8	8	1 cum laude

Faculteit der Geneeskunde.

Candidaats	1e gedeelte	15 (2)	11 (1)	
Totaal		377 (34)	327 (28)	

Achter de diverse getallen staan de aantallen meisjes-studenten tussen haakjes.

Er zijn in den cursus 1951/52 19 promoties geweest t.w. Theologie 5, Rechten 2, Wis- en Natuurkunde 8, Letteren en Wijsbegeerte 3 en Economie 1.

PROMOTIËN IN DEN CURSUS 1951-1952.**Faculteit der Godgeleerdheid.**

- 19-10-1951 J. M. van Minnen Accomodatie in de Chinese zendingsgeschiedenis.
- 30-11-1951 F. H. Klooster The incomprehensibility of God in the Orthodox Presbyterian conflict.
- 30-11-1951 A. Dondorp De verzoeken van Jezus Christus in de woestijn.
- 30-11-1951 J. G. Aalders Gog en Magog in Ezechiël (cum laude.)
- 8- 2-1952 H. W. de Jager Kategeet en Prediker in die aangryping deur die woord.

Faculteit der Rechtsgeleerdheid.

- 29- 2-1952 W. Mak Rights affecting the manufacture and use of gramophone records.
- 27- 5-1952 G. J. Lammers De Kroon en de Kabinetsformatie.

Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte.

- 19-10-1951 L. Hornstra Sr. De mens in de organisatie van de arbeid.
- 30-11-1951 P. A. Verburg Taal en functionaliteit. (cum laude.)
- 4- 7-1952 H. A. C. Roem Structuurphenomenologische systematisering van het menszijn door centraalstelling van de vrijheidsbeleving.

Faculteit der Wis- en Natuurkunde.

- 5-10-1951 K. van Nes Benzoëzuur als ijkstof in de verbrandingscalorimetrie. (cum laude.)
- 12-10-1951 L. A. A. Sluyterman Reactions of polypeptide esters in the solid state.
- 23-11-1951 P. Schagen On the image iconoscope a television camera tube.

- ✓ 14- 3-1952 P. H. Stoker 'n Beta-spectrometriese ondersoek met betrekking tot thorium en arseenisotope.
- ✓ 27- 5-1952 K. van Duuren De proportionele ontlading in telbuizen.
- ✓ 4- 7-1952 J. L. Yntema The scattering of protons bij hydrogen near 18 mev.
- ✓ 14- 7-1952 A. B. H. Funcke Pharmacological investigations on the spasmolytic activity of a series of mandelic acid esters, especially the ester of 3,3,5-trimethylcyclohexanol (cyclospas-mol).
- ✓ 14- 7-1952 G. J. Hoytink Resonance and N.V., — transition energies of „electronic systems”. (cum laude).

Faculteit der Economische Wetenschappen.

- ✓ 27- 5-1952 B. van Deventer Wins en prysteorie, met speciale verwysing na die entrepreneur, sy funksies en beloning.

10 (1952)

**Overzicht van het aantal geslaagden voor examens,
volgens onderstaande cursusjaren.**

FACULTEIT	'45 '46	'46 '47	'47 '48	'48 '49	'49 '50	'50 '51	'51 '52
<i>Theologie</i>							
Propaedeutisch	46	35	37	40	56	37	55
Candidaats	21	22	16	16	28	29	24
Doctoraal	7	6	7	6	9	5	8
Promotie	3	2	3	2	5	4	5
<i>Rechten</i>							
Candidaats	44	72	37	27	45	29	27
Doctoraal	69	100	22	26	39	24	35
Promotie	4	2	2	2	—	—	2
<i>Wis- en Natuurkunde</i>							
Candidaats	13	25	24	33	26	20	24
Doctoraal	9	9	20	16	11	10	20
Promotie	3	2	2	1	3	7	8
<i>Letteren en Wijsbegeerte</i>							
Candidaats	3	5	2	11	9	8	8
Doctoraal	13	4	8	5	16	8	4
Promotie	2	3	2	2	6	5	3
<i>Economie</i>							
Candidaats	—	—	—	1	39	26	48
Doctoraal	—	—	—	—	—	1	2
Promotie	—	—	—	—	1	1	1
<i>Ver. fac. van W. en N. en L. en W.</i>							
Candidaats	—	3	5	6	8	3	10
Doctoraal	—	1	—	1	3	3	8
<i>Medicijnen</i>							
Candidaats 1e gedeelte	—	—	—	—	—	—	11
Totaal	237	291	187	195	304	220	313

**Overzicht der inschrijvingen, volgens onderstaande
cursusjaren.**

FACULTEIT	'45	'46	'47	'48	'49	'50	'51
	'46	'47	'48	'49	'50	'51	'52
Theologie	206	248	298	322	353	342	379
Rechten	391	355	303	295	293	292	287
Medicijnen	9	14	17	21	18	43	65
Wis- en Natuurkunde ...	217	259	252	275	298	323	353
Letteren en Wijsbegeerte	85	57	54	59	71	74	79
Economie	—	—	2	93	163	209	259
Verenigde faculteiten van W. en N. en L. en W. ...	—	63	87	98	113	125	137
Notariaatsopleiding	8	5	4	9	4	18	20
Voor meer dan een fac.	17	14	15	25	24	29	29
Totaal	933	1015	1032	1197	1337	1455	1608
Voor een enkele les.....	16	9	15	13	14	13	10

N.V. TECHNISCH BUREAU

BEUKER

*Keizersgracht 524 - Telefoon 31426-30155
Amsterdam*

Centrale verwarming

Oliestook-inrichtingen

Luchtbehandeling

Stralingswarmte

Waterbehandeling

Gezondheidstechniek

**Naamlijst van de nieuw ingeschreven studenten
van 20 October 1951 tot 20 October 1952.**

Faculteit der Godgeleerdheid.

H. C. Adama	A. C. de Jong
H. Alsmeier	W. D. Jonker
C. L. ter Beek	M. Kievit
A. C. Barnard	A. Klaassen
H. H. Behrendt	J. Klapwijk
C. H. van den Berg	B. Koekkoek
G. van den Berg	L. Koster
M. Berg	W. A. Krige
J. Blok	J. Kroeze
F. L. van der Bom	K. Kuiper
J. Boomsma	W. J. van der Linden
E. Boswijk	H. Lijessen
Mej. D. Brouwer	J. Maliepaard
G. Brouwer	H. Memming
C. Buizert	P. C. Meyer
F. Burger	L. E. Molema
J. Daane	J. H. S. Möller
P. J. Dobbenberg	B. J. Odendaal
S. C. W. Duvenage	J. K. Pietersma
J. W. Genuit	M. Qualm
W. H. Gispen	Mej. A. Ravestein
P. D. Goei	F. L. Schalkwijk
C. Goeman	L. T. Schalkwijk
A. J. van Gorcum	E. Schneider
M. van der Heiden	P. G. Schrotenboer
N. H. Heiner	P. J. N. Smal
A. Heuzeveldt	W. F. H. Smeenk
J. A. Heyns	J. Smit
W. E. M. Honig	G. J. Spijkman
B. Hoytink	H. J. Studemund

J. Tevel
 J. P. Theron
 G. van der Veere
 W. H. Velema
 A. J. Verbeek
 A. Verdoorn
 M. J. Vos

J. Vriend
 J. van der Wal
 P. Wamelink
 H. Weggemans
 J. Weitkamp
 L. J. Wolthuis

Faculteit der Rechtsgeleerdheid.

De voor notariaatsstudie ingeschrevenen zijn met (Rn) aangegeven.

A. H. J. van Amsterdam
 Mej. S. van Apeldoorn
 D. Beens (Rn)
 W. J. van den Boogaard
 J. W. Broekhuizen
 C. A. Crause
 M. Dieleman
 F. C. A. van Esch (Rn)
 Mej. L. M. A. Esser
 F. Fontein
 E. J. Hansma
 J. R. Harryvan
 Mej. M. Hartle
 A. den Herder
 A. Heyder
 Mw. C. E. A. Houwink-
 von Baumhauer
 P. Jansen
 A. N. J. M. Janssens (Rn)
 Mej. I. L. ter Kate
 G. E. Klein Nagelvoort (Rn)
 F. van Mastrigt
 H. M. Luber

H. K. Meier
 J. P. Miedema
 R. G. Mülder
 P. Pel
 Mej. E. R. Piccardt (Rn)
 M. G. H. Postma
 Mej. P. de Priester
 C. J. van der Putte
 K. L. Roskam
 F. H. B. Schillings
 Mej. Th. F. Schimsheimer
 D. E. Schouten
 P. W. van Sorge
 Mej. E. W. Stornebrink
 J. W. Ubbink
 F. Vellema
 A. Vergunst
 R. Visser
 Mej. M. G. Vonkenberg
 J. J. Vorsteveld
 Th. O. Vreugdenhil
 H. B. Vroom

Faculteit der Geneeskunde.

J. H. Bade	G. C. Orsini
D. Bosschaert	A. J. Otto
G. H. Brillenburg Wurth	P. Ouwehand
G. J. Brouwer	W. Paul
W. G. Buist	R. W. Radder
E. T. L. Droop	M. A. D. H. Schalekamp
A. van Dijk	Mej. A. L. H. van Schuppen
J. Guyt	Mej. W. Sizoo
B. P. Hazenberg	A. C. E. Smit
C. van der Hoek	R. Soebagijo
T. de Jongh	Mej. C. W. Teeuwen
A. R. Jonkhoff	J. Tissink
H. Jonkhoff	F. L. J. Tutuhaturunewa
H. K. van Kalsbeek	B. van Veen
A. J. Koers	P. J. Veen
H. R. Kriek	C. Versluys
Mej. M. P. A. Kuyken	Mej. A. J. ter Weel
J. Miedema	P. van der Zwaag

Faculteit der Wis- en Natuurkunde

L. J. Antheunisse	A. Holleman
Mej. C. A. Bakker	J. W. Jurg
W. Blokhuis	H. Kloppenburg
H. Brouwer	H. A. J. van der Kamp
J. van Dalen	F. M. Klaassen
H. Dekker	J. Kleine Deters
J. H. N. Duiven	C. Kotterer
P. G. van Dijk	W. Kuiper
N. B. Eelhart	J. S. Kuyper
Th. Harkema	J. J. Lammens
A. Faber	W. Leih.
M. van Gorkom	L. G. Markies
J. van der Heide	E. Mastenbroek
G. P. Hekstra	C. van Muiswinkel
J. Hillebrand	D. Nauta

J. de Nooy
 A. Peters
 A. C. Pouwels
 L. A. Rang
 J. van de Ree
 J. A. van Rijn
 H. Schollaardt
 G. P. Schutz
 K. Sietsma
 J. H. Turkstra
 B. van der Tweel
 J. Verhoef

H. Visscher
 W. Visser
 F. Volkers
 J. de Vries
 A. G. Wansink
 Mej. M. Warmenhoven
 A. L. J. A. Wehrens
 R. Wijsman
 Mej. M. Zuidema
 I. Zuidema

Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte

L. F. Albertin
 J. Andriessen
 C. J. Bergman
 Mej. G. Bonda
 H. J. Brinkman
 Mej. A. Camfferman
 J. D. Coster
 H. Gilhuis
 T. M. Gilhuis
 L. W. Goei
 H. J. Huygen
 J. A. van der Kooy
 A. A. Kövy

J. G. Meijnen
 C. Moes
 Mej. H. van Namen
 Mej. M. Onvlee
 J. F. Petrie
 Mej. J. Rinsema
 D. M. Schenkeveld
 G. Th. Uiterwijk
 H. de Vries
 Mej. C. van Waveren
 J. Zwaan
 Mej. C. C. Zweers

Faculteit der Sociaal-Economische Wetenschappen

P. van den Akker
 Mej. S. Arif
 Z. Asikin Arif
 R. Bakker
 P. Bergema
 J. Blijenberg
 W. A. Bootsma

G. F. van den Bos
 P. Breukelaar
 J. Clement
 A. H. Darpi
 W. R. W. Donner
 F. Drost
 N. B. Dijkman

S. P. Fokkema
 M. Forma
 P. A. Geljon
 P. H. van Gorkum
 E. H. Gröllers
 H. J. F. Haffert
 A. W. van der Harst
 Hasnan
 J. A. Hellema
 J. Ibrahim Djuli
 D. B. Kagenaar
 T. Knecht
 H. Kok
 Mej. H. B. C. Koren
 H. Kuyper
 J. Kwakkelstein
 E. Kwee
 Th. H. v. d. Meulen
 M. A. Mochtar
 A. van Namen
 J. Neleman
 G. Nitimihardjo

Mej. L. Oei
 J. J. Overbeek
 Mej. S. Pramadio
 H. G. ter Riet
 R. S. M. Saubary
 F. Schalkwijk
 L. Schut
 J. Schuyff
 W. Siekman
 Raden Surjanto Utomo
 B. Siregar
 T. Tieleman
 P. A. Tulp
 L. Usman
 H. J. van der Vegt
 E. Vegter
 J. Verboom
 B. J. C. Versteeg
 C. J. P. van Westreenen
 Mej. A. Zuydgeest
 J. van der Zwaag
 A. van der Zweep

*Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte
 en Wis- en Natuurkunde (Psychologie).*

Mej. I. A. van Barneveld
 A. A. Bouwmeester
 G. J. Cramer
 Mej. G. L. van Dalfsen
 Mej. E. Deur
 P. J. D. Drenth
 A. van Dijk
 Mej. W. A. Harrenstein
 Mej. P. H. Hoogendorp
 Mej. M. W. Kalisvaart
 Mej. M. J. Krans
 J. Kugel

P. Luiting
 J. R. Prins
 H. A. v. Renesse
 G. Roffel
 Mej. J. M. T. Sleumer
 Mej. W. J. Staercke
 Mej. M. E. Stegeman
 H. J. Swagerman
 Mej. P. E. Tieleman
 Mej. B. v. d. Veen
 A. M. Verschoor
 H. de Vries

Theologie en Letteren

J. P. Feddema

Rechten en Economie

Mej. C. A. van Hilten

Ingeschreven voor enkele lessen

H. J. Bolink

J. M. Huting

H. J. Krajenbrink

K. op 't Land

F. Oltmans

G. van der Vliet

CENTRAAL HOTEL-RESTAURANT DER A.M.V.J.

AMSTERDAM — LEIDSEBOSJE

TELEFOON 82345

Gerenommeerde keuken - Zalen beschikbaar voor promoties, promotiediners, lunches, recepties en avondfeesten
Eigen zwembad

BIBLIOTHEEK.

Periode 1 Dec. 1951 — 31 Oct. 1952.

I. Behuizing en meubilair.*a. Centrale bibliotheek.*

Er bestaat grote kans, dat binnenkort een aanzienlijk gedeelte van het belendende perceel Keizersgracht 160 vrij komt voor uitbreiding van de centrale bibliotheek. Door middel van een doorbraak — in den gunstigen zin van het woord — zal een verbinding tot stand gebracht kunnen worden tussen het uitleenbureau en een der verdiepingen van Keizersgracht 160. Het is de bedoeling de nieuwe ruimte met zo weinig mogelijk kosten geschikt te maken voor het inrichten van leeskamers en voor het opbergen van boeken. Aan den noodtoestand, waarin de centrale bibliotheek zowel door gebrek aan plaatsruimte als door te zware belasting van de percelen Keizersgracht 162-164 verkeert, zal door deze uitbreiding een einde komen. Het laat zich aanzien, dat de bedoelde voorzieningen voor een jaar of tien voldoende zullen zijn. In de gegeven omstandigheden is deze oplossing van de moeilijkheden ongetwijfeld de beste.

b. De bibliotheek voor de Faculteit der Geneeskunde bestaat thans uit vijf onder-afdelingen, nl.:

1. interne geneeskunde en encyclopaedie der medische wetenschappen, gevestigd Oosteinde 16;
2. physiologie, gevestigd Valeriusplein 11;
3. chemische physiologie, gevestigd Valeriusplein 11;
4. histologie, gevestigd Prins Hendriklaan 27;
5. anatomie, gevestigd Prins Hendriklaan 27.

II. Aanwinsten.

Vele personen en instellingen hebben in het afgelopen jaar de bibliotheek aan zich verplicht door geschenken. Ook langs dezen weg moge hun daarvoor dank betuigd worden.

Van Prof. Ir R. J. Forbes te Amsterdam, die reeds meer-

malen onze verzameling met belangrijke boeken bedacht, ontvingen wij kort geleden enige honderden moderne werken op het gebied van cultuurgeschiedenis, archaeologie, oude geschiedenis, volkenkunde, wijsbegeerte en technologie. In het bijzonder over het Nabije Oosten, Voor-Azië, China, Japan en Zuidoost-Azië bevinden zich tal van voorname werken bij deze schenking. Wij danken daaraan tevens b.v. een tweede, deels nieuwer exemplaar van de *Encyclopaedia of Religion and Ethics*, 13 dln., 1908—1926, alsook de jaren 1933—1951 van het *Eranos-Jahrbuch* en een exemplaar van de achtdelige *Cambridge Medieval History*, 1913—1936. Wanneer de bibliotheek een vriendenrol ging aanleggen, zou de naam van Prof. Forbes een der eerst ingeschrevene moeten zijn.

Van de Franse Regering mochten wij wederom een geschenk ontvangen door de vriendelijke bemiddeling van den Heer P. Bellaunay, Attaché à la Maison Descartes; ditmaal waren het ruim veertig medische werken. Ook het Canadian Book Centre schonk ons weer tal van zeer welkome boeken.

De Heer W. J. R. Dreesmann te Amsterdam gaf ons ten geschenke een exemplaar van den door hem samengestellten en in drie forse delen prachtig uitgegeven catalogus zijner rijke verzameling betreffende Amsterdam.

Van Directeuren der Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem kreeg de bibliotheek het belangwekkende gedenkboek, samengesteld door Dr J. A. Bierens de Haan bij het tweede eeuwfeest dier maatschappij; van de N.V. Uitgevers-Maatschappij W. E. J. Tjeenk Willink te Zwolle haar minutieus verzorgde publicatie van de teksten van *Van den Vos Reynaerde*, naar de bronnen vóór het jaar 1500 diplomatisch uitgegeven door Prof. Dr W. Gs. Hellinga; van den Heer J. Schülein te Amsterdam een aantal fraai gebonden, ons nog ontbrekende jaargangen van *De Gids*; van de Theol. Hoogeschool te Kampen een reeks oudste jaargangen van *De Bazuin*.

Voorts kwamen er geschenken binnen van o.m. de familie Rutgers, den Heer W. J. Bloemendal te Heemstede, Mr Bruyel te Hilversum, Mr H. Bijleveld te Amsterdam, den Heer B. Faber

te Amsterdam, den Heer G. J. de Jong te Hengelo en Mevrouw Prof. Dr G. H. J. van der Molen te Aerdenhout.

Met erkentelijkheid vermeld ik wederom, dat vele personen uit den kring der Vrije Universiteit de goede gewoonte handhaafden van eigen werk een exemplaar aan de bibliotheek af te staan.

Door ruilverkeer met binnen- en buitenlandse wetenschappelijke instellingen, waarbij het Free University Quarterly een onmisbaar element vormt, verkreeg de bibliotheek talrijke aanwinsten. De U.B. te Kopenhagen hielp ons aan enige tientallen proefschriften en aan een nagenoeg volledige serie van de *Acta philologica Scandinavica*. Van de instellingen, waarmede wij in het afgelopen jaar in ruilverkeer stonden, vermeld ik: de Finse Academie van Wetenschappen te Helsinki, de Library of Congress, de Harvard University, het Hebrew Union College te Cincinnati, de Catholic University of America te Washington, D.C., de Commonwealth Scientific and Industrial Research Organisation te Melbourne, de universiteitsbibliotheken te Basel, Berkeley, Bern, Chicago, Freiburg (Zw.), Genève, Göteborg, Jeruzalem, Kopenhagen, Lausanne, Leuven, Londen, Lund, Marburg Potchefstroom, Saarbrücken, Stellenbosch, Stockholm, Tübingen en Uppsala.

Van de vele aanwinsten door aankoop vermeld ik:

Buffon, *Histoire naturelle, générale et particuliere*, 21 dln., 1749—1776;

Homburger, *Vorlesungen über Psychopathologie des Kindesalters*;

Immerzeel, *De levens en werken der Hollandsche en Vlaamsche kunstschilders* enz.

Kramm, *Geschiedenis van de beeldende kunsten in de Nederlanden. Politische Correspondenz der Stadt Strassburg im Zeitalter der Reformation*, 5 dln., betreffende de periode 1517—1555;

Rabenhorst, *Kryptogamen-Flora* (nagenoeg compleet voor zover verschenen);

De. Riemer, *Beschryving van 's Graven-Hage*, 1730—1739;

Van Thienen, *Algemeene Kunstgeschiedenis*.

Geregeld is de aanvulling van hiaten in tijdschriftreeksen

in het oog gehouden; zo konden met medewerking van den uitgever de ontbrekende jaargangen van het *Jahresbericht über die Erscheinungen auf dem Gebiete der Germanischen Philologie* aangeschaft worden.

Het aantal abonnementen op periodieken werd aanzienlijk uitgebreid. In 1953 zal een supplement op onzen catalogus van periodieken verschijnen, waarin o.a. de biologische en medische tijdschriften opgenomen zullen worden.

III. Personeel.

Op 19 September 1952 was het 25 jaar geleden, dat de Heer T. D. Smid onder den toenmaligen bibliothecaris Prof. Dr J. Wille zijn werk aan de bibliotheek der Vrije Universiteit begon. Hij hielp de grondslagen leggen en den geleidelijken opbouw verzorgen van deze boekerij, waarbij met beperkte middelen moest worden gewoerd om aan de algemene en de bijzondere eisen der aanvankelijk langzaam en in den jongsten tijd snel uitgroeïende universiteit in hoofdzaken en naar eigen plan te kunnen voldoen. De Heer Smid verzorgde niet alleen een aanzienlijk deel van de administratie, de correspondentie met het buitenland en de uitlening, maar vond ook nog gelegenheid — minder dan hij wel wenste — veel aandacht te schenken aan het catalogiseren, met name aan de inrichting van den systematischen catalogus.

Met zeldzame toewijding en grote bekwaamheid heeft de Heer Smid zijn veelzijdige taak verricht. Hij zag de bibliotheek in haar geheel altijd als onmisbaar bestanddeel van de universiteit, die hij met overtuiging dient. Haar belangen had hij steeds op het oog, opdat degenen, die zich tot de bibliotheek wendden, niet teleurgesteld zouden worden. Tal van hoogleraren en studenten alsook vele anderen hebben reden om met dankbaarheid terug te denken aan de hulp, welke hij hun verleende tot het verkrijgen van de gewenste literatuur. Verscheidene proefschriften getuigen daar ook van. Inzonderheid op het gebied van de theologische literatuur bezit de Heer Smid een bibliographische kennis, die menig vakman ten goede is gekomen: vriend en vreemde stond hij daarmee ten dienste.

Reeds op den eigenlijken dag van zijn jubileum ontving de Heer Smid vele blijken van belangstelling. Voor de huldiging werd in de Senaatszaal der Vrije Universiteit een receptie georganiseerd op Zaterdagmiddag 25 October. Daar is den jubilaris, zijn gezin en zijn familie gebleken hoezeer men in den kring der universiteit zijn arbeid waardeert.

Namens Directeuren en Curatoren der Vrije Universiteit voerde de President-Directeur Mr G. H. A. Grosheide het woord; deze deelde mede, dat aan den Heer Smid de titel van administrateur der bibliotheek was verleend. De Rector Magnificus Prof. Dr G. J. Sizoo vertolkte den dank der Civitas Academica. Prof. Dr A. Sizoo sprak als voorzitter der bibliotheekcommissie uit den Senaat der Vrije Universiteit den jubilaris toe en overhandigde hem het geschenk in enveloppe, waartoe 350 personen hadden bijgedragen. Daarbij behoorde een verkleinde reproductie van een catalogus-lade, waarin de kaartjes met handtekening van de gevers op een den jubilaris goed bekende wijze waren gerangschikt. Prof. Dr J. Wille herinnerde zijn trouwen medewerker aan lief en leed uit de moeilijke begin-periode, die geleidelijk overging in een tijdperk van krachtige uitbreiding, waaraan de Heer Smid met juist inzicht en grote energie heeft medegewerkt. Namens het Studentencorps aan de Vrije Universiteit sprak de Rector Corporis H. G. Boswijk woorden van gelukwens. Met een kort woord bedankte de jubilaris voor de huldiging, welke dezen dag voor hem en de zijnen tot een waren feestdag had gemaakt.

Na afloop van het officiële gedeelte der bijeenkomst maakte een groot aantal belangstellenden gebruik van de gelegenheid den Heer Smid te complimenteren.

IV. De gang van zaken.

Het werk op de bibliotheek is geregeld verricht. Er kwam veel bezoek; tal van personen ontvingen per post de gewenste literatuur of inlichtingen. Door het toenemen van alle werkzaamheden op het bureau en de niet daarmee in overeenstemming zijnde personeelsbezetting wordt het ondoenlijk

vragen om inlichtingen telefonisch te behandelen, vooral wanneer zij het raadplegen van den catalogus nodig maken; het is bovendien doorgaans onbillijk, dat bezoekers moeten wachten wegens telefonische behandeling van vragen van personen, die niet de moeite nemen zelf den catalogus in te zien.

Het toezicht op de leeskamers zal verscherpt moeten worden wegens herhaalde ontvreemding van bezit der bibliotheek, een euvel, dat zich ook in enkele instituutsboekerijen heeft voorgedaan. Merkwaardig was de onbeschaamde houding van enkelen der bezoekers, die op heterdaad betrappt werden. Van hetgeen weggenomen werd uit de kamer, waarin de verzameling-Willem de Merode is opgeborgen, kwam op onverklaarde wijze een boek terug, waaruit de bibliotheekstempel geraadeerd was; ook uit verscheidene andere boeken heeft iemand de stempels verwijderd.

De slordigheid, waarmee geleende boeken af en toe behandeld worden, wijst op zwak besef van verantwoordelijkheid. De losse omslag van een splinternieuw boek komt wel eens als oud papier terug; men doet soms heel weinig moeite om het geleende onderweg tegen vocht te beschermen, zodat de bibliotheek eigenlijk ook nog de verpakking zou moeten leveren.

Hier tegenover staat, dat verreweg de meeste gebruikers van de bibliotheek de grootste bereidwilligheid tonen zich te houden aan de geschreven en ongeschreven regels, die gelden voor het gebruik van een voor ieder toegankelijke boekerij. Voor hen zou geen contrôle nodig zijn, maar evenals elders in de maatschappij bederven betrekkelijk weinige onwaardigen het voor alle anderen, die zich behoorlijk gedragen.

Het contact met de instituutsboekerijen vormt een snel uitdijend deel van het werk op de centrale bibliotheek, waar de aanvragen binnenkomen en alle bestellingen worden behandeld. De aankopen op veilingen doe ik vaak na overleg met de hoogleraren en lectoren, voor wie er vakliteratuur onder den hamer komt. Het gevaar is niet denkbeeldig, dat de verzorging van de verzameling in de centrale bibliotheek

gaat lijden onder het tijdrovende werk voor de instituutsboekerijen, met name voor degene, die in staat van oprichting verkeren en dus geregeld leiding behoeven. De taak van den Heer Smid is in de laatste jaren aanzienlijk verzwaard.

Voor de toekomst der bibliotheek hangt er veel van af hoe zij in dit stadium harer ontwikkeling zich vormt. Niet alleen de verhouding tussen de centrale bibliotheek en de instituutsboekerijen, doch ook de verhouding tussen deze laatste onderling dient in deze jaren vastgesteld te worden. Zowel voor een goeden opbouw van de bibliotheek in haar geheel als voor het betrachten van de nodige zuinigheid is weloverwogen samenwerking onontbeerlijk. Alle boeken en tijdschriften moeten spoedig en nauwkeurig gecatalogiseerd en ingeschreven worden volgens een vast systeem. In den catalogus van de centrale bibliotheek dient het bezit der gehele bibliotheek te vinden te zijn; wederkerig kan de centrale bibliotheek een instituutsboekerij helpen met afschriften van cataloguskaarten betreffende boeken, die in de centrale bibliotheek zijn opgenomen. Zo ontvingen de afdeling Psychologie en de afdeling Economie in het afgelopen jaar een enigszins systematisch geordende opgave van hetgeen de centrale bibliotheek op het terrein van die wetenschappen bezit.

Er is een copie gemaakt van den catalogus der verzameling-Willem de Merode. Al deze kaarten zijn opgenomen in den alphabetischen catalogus der centrale bibliotheek, zodat het hinderlijke tweemaal zoeken van een titel niet langer nodig is.

Ook in de afgelopen periode bleek mij herhaaldelijk, dat allen, die aan de bibliotheek verbonden zijn, willen samenwerken en haar belangen naar hun beste weten behartigen. Deze toestand moge bestendig worden, opdat de bibliotheek bij het groter worden een eenheid blijve, die bijdraagt tot den bloei van onze universiteit.

H. A. HÖWELER.

**Alphabetische naamlijst met adressen van aan de Vereniging
en aan de Vrije Universiteit verbonden personen.**

- Dr G. Ch. Aalders, Heemsteedse Dreef 189, Heemstede, tel. 38270.
 Dr G. J. D. Aalders, v. Ostadestraat 8, Arnhem, tel. 25189.
 Dr L. Algera, Tintorettostraat 2^{II}, Amsterdam-Z., tel. 98711.
 Drs G. P. J. van Alkemade, Vossiusstraat 54, Amsterdam-Z.,
 tel. 26320.
 Mr A. Anema, Florapark 10, Haarlem, tel. 10579.
 S. Anema, Rusthuis Interlaken, Zeist.
 L. J. Antheunisse, de Lairessestraat 174, Amsterdam-Z.,
 tel. 25846.
 Dr D. S. Attema, Tuinstraat 17, Huizen (N.H.) tel. 717.
 Mevr. T. H. Attema-Roosjen, De Trappenbergh, Rijnsburg.
 Drs A. N. Balk, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z.,
 tel. 25846.
 Dr J. H. Bavinck, Hertog Hendriklaan 1, Baarn, tel. 2356.
 Dr G. C. Berkouwer, Bredeweg 24, Amsterdam-O., tel. 54195.
 Dr J. Blok, Koninginneweg 172hs, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 A. Boes, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 Dr J. Bohatec, Pyrkergrasse, Weenen XIX.
 H. Bokhout, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 L. Boomsma, Nassaukade 118, Amsterdam-C., tel. 82521.
 Dr J. Booy, Valeriusplein 9, Amsterdam-Z., tel. 96655.
 Mr P. Borst, van Eeghenstraat 70, Amsterdam-Z., tel. 96551.
 Mr H. Bos Kzn., Lange Vijverberg 20, Den Haag, tel. 113276.
 Mej. Dra A. M. Bouma, Valeriusplein 9, Amsterdam-Z.,
 tel. 96655.
 Jhr Mr A. K. C. de Brauw, van Alkemadelaan 350, Den Haag,
 tel. 721350.
 P. J. Brombacher, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z.,
 tel. 25846.
 A. M. Brouwer, Moreelsepark 7, Utrecht, tel. 13415.
 C. J. Brouwer, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 Mr H. Bijleveld, Stadionweg 55^{III}, Amsterdam-Z., tel. 24029.
 Dr W. J. H. Caron, van Baerlestraat 136, Amsterdam-Z.,
 tel. 715986.

- Dr Ir J. Coops, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 29728.
 Dr E. van Dalen, Havikstraat 10, Badhoevedorp, tel. 454.
 Dr R. van Dam, Valeriusplein 9, Amsterdam-Z., tel. 96655.
 Dr Ir J. M. Deenen, St Janstraat 6, Eygelshoven (Limb.), tel. 397.
 Dr J. D. Dengerink, Keizersgracht 166, Amsterdam-C., tel. 44052.
 Dr J. W. Dienske, Kinderdijkstraat 24¹¹, Amsterdam-Z.
 Mr I. A. Diepenhorst, Leidsegracht 57; vac. adres: Wilhelmina-
 laan 4c, Zeist, tel. 3312.
 Drs M. J. Diepenhorst, Valeriusplein 11, Amsterdam-Z.,
 tel. 21177.
 Mr P. A. Diepenhorst, Dellenweg 47, Epe (Gld.), tel. 436.
 Mr A. M. Donner, Amsteldijk 82, Amsterdam-Z., tel. 90342.
 Dr J. Donner, Statenlaan 110, Den Haag, tel. 551056.
 Dr H. Dooyeweerd, Or. Nassaulaan 13, Amsterdam-Z.,
 tel. 91430.
 L. Dorsman, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 P. S. Dubbeldam, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z.,
 tel. 25846.
 Dr J. J. C. van Dijk, v. Dorpstraat 6, Scheveningen, tel. 550355.
 Dr R. van Dijk, Schepenenlaan 6, Amstelveen (Post A'dam-Z¹¹),
 tel. (K 2964) 3565.
 B. Faber, Keizersgracht 166, Amsterdam-C., tel. 45647,
 Privé 97430.
 Dr K. Fokkema, Warmonderweg 6, Oegstgeest, tel. 24740.
 Mr W. F. de Gaay Fortman, Zuidwerfplein 7, Den Haag,
 tel. 773508.
 Drs H. Galenkamp, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z.,
 tel. 25846.
 Dr R. M. A. A. Geuljans, Swalmerstraat 12, Roermond, tel.
 3528.
 Dr W. H. Gispen, P. de Hoochstraat 12bov., Amsterdam-Z.,
 tel. 28467.
 C. C. F. Gordijn, Röntgenstraat 2, Amsterdam-O., tel. 55447.
 Dr A. Goslinga, Sloterweg 782, Sloten (N.-H.), tel. 360.
 Drs G. Goudswaard, Gentsestraat 201, Den Haag, tel. 556327.
 Mr M. H. K. v. d. Graaf, Reigerlaan 2, Eindhoven, tel. 7971.
 Dr P. Groen, Veldzichtstraat 15, De Bilt, tel. 28225.

- W. Grolle, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 Dr D. J. de Groot, Cellebroedersweg 18, Kampen.
 Dr F. W. Grosheide, Amsteldijk 85, Amsterdam-Z., tel. 22089.
 Mr G. H. A. Grosheide, Amsteldijk 84, Amsterdam-Z.,
 tel. 27315.
 Dr G. H. A. Grosheide F. Wzn, Linnaeushof 72, Amsterdam-O.,
 tel. 52387.
 Dr M. van Haaften, Botticellistraat 11, Amsterdam-Z.,
 tel. 20059.
 Drs E. F. de Haan, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z.,
 tel. 25846.
 J. D. F. van Halsema, Ministerlaan 2a, Hilversum, tel. 7367.
 Drs H. C. Hamers, de Lairessestraat 174, Amsterdam-Z.,
 tel. 25846.
 Dr W. G. Harrenstein, J. Luykenstraat 39, Amsterdam-Z.,
 tel. 24003.
 D. G. J. Baron van Heemstra, Holbeinstraat 16, Amsterdam-Z.,
 tel. 94426.
 Mr H. J. Hellema, v. Eeghenstraat 171, Amsterdam-Z., tel. 22932.
 Mevr. Dra J. G. Hellema, Valeriusplein 9, Amsterdam-Z.,
 tel. 96655.
 F. J. Hoek, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 Dr J. Hoek, Ieplaan 56, Den Haag, tel. 337470.
 J. S. Hogendorf, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel.
 25846.
 Dr C. J. Honig, Stadhouderskade 150, Amsterdam-Z., tel. 28615.
 C. J. Honig Jr, Stadhouderskade 150, Amsterdam-Z., tel. 28615.
 Dr R. Hooykaas, Krullelaan 35, Zeist, tel. 2488.
 Dr L. v. d. Horst, Apollolaan 166, Amsterdam-Z., tel. 90292.
 Drs H. A. Höweler, Tafelbergweg 3a, Laren N.-H., tel. 4476.
 Dr Max H. Huber, Muhlebachserstrasse 85, Ossingen, Zürich.
 P. Huyer, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 Joh. Jansen, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 94802.
 Dr G. de Jong, Haarlemmermeerstraat 41¹, Amsterdam-W.
 tel. 121477.
 W. Jongsma, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 Dr C. C. Jonker, Watteaustraat 30¹¹, Amsterdam-Z., tel. 98577.

- Drs H. van Kamp, De Lairessestraat 174, A'dam-Z., tel. 25846.
 Drs K. Kes, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 Drs A. Klapwijk, Laan van Meerdervoort 123, 's-Gravenhage.
 J. Knol, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 Dr A. Th. Knoppers, Oranje Nassaulaan 54, Amsterdam-Z.,
 tel. 713527.
 Dr J. F. Koksma, Haringvlietstraat 51, Amsterdam-Z.,
 tel. 27022.
 Mej. G. Koning, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z.,
 tel. 25846.
 J. Koning Pzn., Dorpsstraat 77, Leiderdorp, tel. 2215.
 Dr J. H. Koopmans, Charl. v. Montpensierlaan 56, Amstelveen,
 tel. 4084.
 Dr T. P. van der Kooy, Johan Schoonderbeeklaan 10, Naar-
 den, tel. 7655.
 D. Kruyswijk, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 Ds P. N. Kruyswijk, Hogereinde 21, Ouderkerk a/d Amstel,
 tel. 354.
 Dr G. Kuiper, Jan Luykenstraat 24, Amsterdam-Z., tel. 22918.
 Dr A. Kuypers, Baljuwenlaan 3, Amstelveen (Post Adam-Z.¹¹),
 tel. (K 2964), 3923.
 Dr J. Langman, Koninginneweg 148, Amsterdam-Z., tel. 97009.
 C. J. v. Leeuwen, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel.
 25846.
 Jkvr. J. E. van Lennep, Valeriusplein 9, Amsterdam-Z.,
 tel. 96655.
 Dr J. Lever, Stadionplein 69¹¹, Amsterdam-Z., tel. 715053.
 Dr G. A. Lindeboom, Frans van Mierisstraat 41, Amsterdam-Z.,
 tel. 90251.
 Mevr. B. A. v. d. Linden, Keizersgracht 162, Amsterdam-C.,
 tel. 44052.
 Drs H. L. Luirink, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z.,
 tel. 25846.
 Mevr. G. J. Maarsen, Valeriusplein 9, Amsterdam-Z., tel. 96655.
 L. W. van St Maartensdijk, Keizersgracht 162, Amsterdam-C.,
 tel. 44052, privé 712558.
 P. Mars, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.

- R. Mennega, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 Dr A. J. van der Merwe, Kaapstad, Z.-Afrika.
 Ds F. C. Meyster, Bergselaan 228, Rotterdam, tel. 41449.
 Mevr. Dr G. H. J. van der Molen, Klapheklaan 14, Aerdenhout,
 tel. 26708.
 C. E. Mooy, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 Dr F. L. van Muiswinkel, Amsterdamseweg 469, Amstelveen,
 tel. 3084.
 Dr P. Mullender, Rentmeesterslaan 81, Amstelveen, (Post
 A'dam Z¹¹), tel. (K 2964), 3939.
 H. van Namen, Rooseveltlaan 148, Amsterdam-Z., tel. 97809.
 Dr D. Nauta, Vondelstraat 182, Amsterdam-W., tel. 84977.
 Dr W. Th. Nauta, Weissenbruchstraat 29, Amsterdam-W.,
 tel. 88929.
 Dr K. van Nes, Ceintuurbaan 175, Amsterdam-Z.
 Dr J. de Nooy, F. C. Dondersstraat 19a, Utrecht, tel. 16190.
 Mr N. Okma, Vossiusstraat 26, Amsterdam-Z., tel. 91141.
 H. M. Oldenhof, Stationsweg 37, Ede, tel. 8638.
 Dr E. Oosterhuis, Willem de Zwijgerlaan 4, Amersfoort,
 tel. 3716.
 Dr H. K. Oosterhuis, Jac. Honingstraat 8, Zaandijk.
 C. N. Oranje, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 H. Ploeger, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 Mej. A. N. Polman, Pretoriusstraat 60¹¹¹, A'dam-O.
 Mej. P. M. Popma, Lomanstraat 78, Amsterdam-Z., tel. 97500.
 Ds S. J. Popma, Lomanstraat 78, Amsterdam-Z., tel. 97500.
 G. Prins, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 Dr R. F. Rekker, Rozengracht 142¹¹¹, Amsterdam-C., tel. 38919.
 Dr N. H. Ridderbos, van Breestraat 14, Amsterdam-Z.,
 tel. 24275.
 Dr F. de Roos, Joh. Verhulststraat 214, Amsterdam-Z.,
 tel. 21108.
 Dr Joh. C. van Rooy, Potchefstroom, Z.-Afrika.
 Dr J. P. van Rooyen, Paulus Potterlaan 25, Naarden, tel. 3860.
 Drs J. G. van Santen, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z.,
 tel. 25846.
 Dr R. Schippers, Alb. Dürerstraat 25¹, Amsterdam-Z., tel. 23952.

- Ds A. Schouten Jr, Herttenlaan 37, Den Dolder, tel. Bilt-hoven 3211.
- Dr J. Schouten, Henegouwerlaan 55B, Rotterdam, tel. 38002.
- A. S. Schuller, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
- Mr D. W. O. A. Schut, Vondelstraat 31, Amsterdam-W., tel. 83229.
- Dr A. Sizoo, Raphaelplein 26, Amsterdam-Z., tel. 29938.
- Dr G. J. Sizoo, Olympiaplein 19, Amsterdam-Z., tel. 27554.
- P. Slump, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
- T. D. Smid, Keizersgracht 164, Amsterdam-C., tel. 44052.
- Dr H. Smitskamp, Joh. Verhulststraat 199, Amsterdam-Z., tel. 99694.
- N. Spronk, de Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
- Dr A. Stolk, Koninginneweg 154¹¹, Amsterdam-Z., tel. 24259.
- J. Strijland, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
- Mr H. J. Swagerman, Mr Arntzeniusweg 40hs, Amsterdam-O. tel. 57124.
- Mej. W. F. van Stegeren, Valeriusplein 9, Amsterdam-Z., tel. 96655.
- Mr C. A. van Swigchem, Keizersgracht 586, Amsterdam-C., tel. 36663.
- C. van der Tas, P. C. Hooftstraat 25, Amsterdam-Z., tel. 23925.
- Mej. Mr M. Tjeenk Willink, Sportlaan 63, Den Haag, tel. 391919.
- Mr A. L. des Tombe, Wald. Pyrmontlaan 3, Apeldoorn, tel. 2340.
- J. J. Vasmel, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
- Dr J. M. van Veen, Michel Angelostraat 35, Amsterdam-Z., tel. 99950.
- Dr S. van der Veen, Roemer Visscherstraat 26, Amsterdam-Z., tel. 84084.
- Drs H. J. Veenendaal, Ritzema Bosstraat 28¹¹, Amsterdam-O. tel. 51557.
- Mevr. A. Veerman, Koningslaan 22, Amsterdam-Z., tel. 27428.
- A. v. d. Vegt, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
- Mr J. Verdam, Stadhouderskade 125, Amsterdam-Z., tel. 710036.
- Mr P. J. Verdam, Gabr. Metsustraat 24, Amsterdam-Z., tel. 21250.

- Drs D. J. Verleur, de Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
- Drs H. Verleur, Valeriusplein 11, Amsterdam-Z., tel. 21177.
- Mr Th. A. Versteeg, Ger. Terborgstraat 29, Amsterdam-Z., tel. 28304.
- B. J. Visser, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
- Mej. A. M. F. Visser, Keizersgracht 164, Amsterdam-C, tel. 44052.
- K. M. van Vliet, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
- L. Vlijm, de Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
- Dr D. H. Th. Vollenhoven, Koninginneweg 56, Amsterdam-Z., tel. 713411.
- M. Vroman, de Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
- Drs A. van Vulpen, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z. tel. 25846.
- Mej. G. de Waart, Koningslaan 31, Amsterdam-Z., tel. 23339.
- Dr J. Waterink, Vossiusstraat 21, Amsterdam-Z., tel. 25611.
- Drs J. Weber, de Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.
- Dr G. Wielenga, Moreelsestraat 6, Amsterdam-Z., tel. 29420.
- Dr W. J. Wieringa, Stadionkade 77¹, Amsterdam-Z., tel. 26704.
- Dr J. Wille, Kapelstraat 2, Baarn, tel. 3046.
- Dr H. R. Woltjer, J. J. Viottastraat 18, Amsterdam-Z., tel. 27958.
- Dr R. H. Woltjer, Or. Nassaulaan 62, Amsterdam-Z., tel. 22894.
- Ds C. van der Woude, Groningerplein 4, Leeuwarden, tel. 3116.
- Dr G. Brillenburg Wurth, de la Sablonièrekade 2, Kampen, tel. 691.
- Dr H. R. Wijngaarden, Beethovenstraat 21, Amsterdam-Z., tel. 96177.
- S. Zadel, Vossiusstraat 56, Amsterdam-Z., tel. 90035.
- Dr L. v. d. Zanden, H. W. Mesdagplein 19, Groningen, tel. 5229.
- Dr S. U. Zuidema, Mr Bardeslaan 9, Amstelveen, (Post A'dam Z¹¹), tel. (K 2964), 4559.
- L. Zwaan, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 25846.

ASSURANTIE-BEZORGERS
DIRECTEUR: JAC. POST Jr.

GRONINGEN
HEERESTRAAT 106

ROTTERDAM
WESTERSINGEL 93

ALLE VERZEKERINGEN

Laboratorium voor toegepaste psychologie

(voorheen Psychotechnisch
Laboratorium der Vrije Universiteit)

Vossiusstraat 54-55, Amsterdam-Z.

Telefoon 26320 - 91619

o.l.v. Prof. Dr. J. Waterink en
Dr. H. R. Wijngaarden
W. Arntzen Jr, Arts

ADVIEZEN

Aan particulieren:

School-, studie- en beroepskeuze
(Kinderen en Volwassenen)
Kinderen met leerproblemen
Moeilijk opvoedbare kinderen
Karakterproblemen (Volwassenen)
Psychol. behandeling van kinderen
en volwassenen

Aan bedrijven:

Personeelselectie
Personeelsinventarisatie
Interne bedrijfsconflicten
Psychologische functie-analyse

STOPWATCHES

1/5 - 1/10 - 1/20 - 1/50 - 1/100 sec. **nauwkeurig,**
voor laboratoriumgebruik

ELKA WATCH CY.

KALVERSTRAAT 206 — AMSTERDAM (C).

Service

bij de distributie van geneesmiddelen

Research

naar nieuwe en betere geneesmiddelen

Voorlichting

*over pharmaceutische en medische vragen
in verband met onze producten,
ook aan gevorderde studenten*

DISSERTATIES

Onze Monotype-zetterij
is speciaal ingericht
voor grote werken met

*cijfers
formules
tekens
vreemde talen
o.a.
grieks
hebreuws
enz.*

Drukkerij Wed. G. van Soest

Langestraat 25-31 - Telefoon 47137-47737 - Amsterdam-C.